

Avaluació del programa Èxit 2016/2017

Seguiment d'Èxit Curs, Èxit Estiu i Enginy
Avaluació d'impacte d'Èxit Estiu

Febrer 2018

Equip de Treball: Miquel Àngel Alegre, Federico Todeschini, Anna Segura
Coordinació: Miquel Àngel Alegre

Entitat promotora:

Un informe de:

---

ivàlua ✓ | Institut Català d'Avaluació
de Polítiques Públiques

Institucions membres d'Ivàlua

Generalitat
de Catalunya
**Departament
de la Vicepresidència
i d'Economia
i Hisenda**

**Diputació
Barcelona**

upf.
Universitat
Pompeu Fabra
Barcelona

Centre de Treball
Econòmic i Social
de Catalunya

Generalitat
de Catalunya
**Consell
Interuniversitari
de Catalunya**

Índex general

Resum executiu	i
1. Introducció: l'efectivitat dels programes extraescolars i d'estiu	1
1.1 Activitats extraescolars (durant el curs)	1
1.2 Programes d'estiu	2
2. Els programes avaluats: Èxit Curs, Èxit Estiu i Enginy	5
2.1 Èxit Curs	5
2.2 Èxit Estiu	7
2.3 Enginy	9
3. Continguts i fonts d'informació de l'informe	11
4. Dades de participació, curs 2016-2017	13
4.1 Èxit Curs	13
4.2 Èxit Estiu	14
4.3 Programa Enginy	16
5. Seguiment dels participants dels programes Èxit i Enginy	18
5.1 Els resultats dels alumnes d'Èxit Curs 2016-2017	18
5.2 Els resultats dels alumnes d'Èxit Estiu 2016-2017	21
5.2.1 Centres públics	21
5.2.2 Centres concertats	27
5.3 Els resultats dels alumnes d'Enginy 2016-2017	33
6. L'impacte del programa Èxit Estiu: evidència quasiexperimental	36
6.1 Què vol dir avaluar l'impacte d'un programa?	36
6.2 Tècniques utilitzades	37
6.2.1 Dobles diferències	37
6.2.2 <i>Matching</i>	39
6.3 Outcomes	42
6.4 Resultats d'impacte	42
6.4.1 Èxit Estiu 2012-2013: dobles diferències (DiD)	42
6.4.2 Impacte de Èxit Estiu 2016-2017: <i>propensity score matching</i> (PSM)	50
7. Recomanacions	55
Referències	59
Annex 1. Qüestionari online als alumnes: Èxit Curs 2016-2017	61
Annex 2. Qüestionari online als alumnes: Èxit Estiu 2016-2017	81
Annex 3. Dobles diferències: model general	103

Índex de Taules

Taula 1. Alumnes d'ESO participants a Èxit Curs 2016-2017, segons nivell.....	14
Taula 2. Instituts participants a Èxit Curs 2016-2017 i mitjana d'alumnes per centre	14
Taula 3. Alumnes participants a Èxit Estiu 2016-2017, segons nivell i titularitat.....	15
Taula 4. Centres participants a Èxit Estiu 2016-2017 i mitjana d'alumnes per centre, segons titularitat	15
Taula 5. Alumnes participants a Enginy 2016-2017, segons nivell	16
Taula 6. Instituts participants a Enginy 2016-2017 i mitjana d'alumnes per centre.....	17
Taula 7. Proporció d'alumnes d'Èxit Curs 2016-2017 segons nombre d'assignatures suspeses al juny, per cursos	19
Taula 8. Proporció d'alumnes segons nombre d'assignatures suspeses al juny, per cursos. Centres públics	22
Taula 9. Taxa de recuperació de totes les assignatures, segons assignatures suspeses al juny, per cursos. Centres públics	23
Taula 10. Taxa de promoció/graduació, segons assignatures suspeses al juny, per cursos. Centres públics	24
Taula 11. Mitjana d'assignatures recuperades, segons assignatures suspeses al juny, per cursos. Centres públics	25
Taula 12. Les 10 assignatures més suspeses el curs 2015-2016. Centres públics*	26
Taula 13. Proporció d'alumnes segons nombre d'assignatures suspeses al juny, per cursos. Centres concertats	27
Taula 14. Taxa de recuperació de totes les assignatures, segons assignatures suspeses al juny, per cursos. Centres concertats	28
Taula 15. Taxa de promoció/graduació, segons assignatures suspeses al juny, per cursos. Centres concertats	29
Taula 16. Ràtio d'assignatures recuperades, segons assignatures suspeses al juny, per cursos. Centres concertats	30
Taula 17. Les 10 assignatures més suspeses. Centres concertats	31
Taula 18. Proporció d'alumnes d'Enginy 2016-2017 segons nombre d'assignatures suspeses al juny, per cursos	34
Taula 19. Resultats obtinguts pels alumnes participants i controls, avaluacions de juny, curs 2012-2013.....	45
Taula 20. Resultats obtinguts pels alumnes participants i controls, avaluacions de setembre, curs 2012-2013	45
Taula 21. Impactes d'Èxit Estiu (2012-2013) sobre els outcomes considerats	49
Taula 22. Resultats obtinguts pels alumnes participants i controls, avaluacions de juny, curs 2016-2017	51
Taula 23. Resultats obtinguts pels alumnes participants i controls, avaluacions de setembre, curs 2016-2017	51
Taula 24. Impactes d'Èxit Estiu (2016-2017) sobre els outcomes considerats	54

Taula A1. Alumnes que responen l'enquesta, per curs	61
Taula A2. Lloc de naixement d'alumnes, pares i mares	65
Taula A3. Estructura de la llar	65
Taula A4. Incidència de repeticions en l'etapa d'educació primària	69
Taula A5. Alumnes que responen l'enquesta, per curs	81
Taula A6. Lloc de naixement d'alumnes, pares i mares	83
Taula A7. Estructura de la llar	84
Taula A8. Incidència de repeticions en l'etapa d'educació primària	86
Taula A9 Disposició dels materials	89

Índex de Gràfics

Gràfic 1. Alumnes d'ESO participants a Èxit Curs 2016-2017, segons nivell (%).....	13
Gràfic 2. Alumnes participants a Èxit Estiu 2016-2017, segons nivell i titularitat del centre	15
Gràfic 3. Alumnes participants a Enginy 2016-2017, segons nivell (%)	16
Gràfic 4. Mitjana d'assignatures suspeses al juny pels participants d'Èxit Curs 2016-2017, per cursos.....	18
Gràfic 5. Proporció d'alumnes d'Èxit Curs 2016-2017 segons nombre d'assignatures suspeses al juny, total ESO	19
Gràfic 6. Proporció d'alumnes d'Èxit Curs 2016-2017 que promocionen o graduen en l'avaluació de juny, per cursos	20
Gràfic 7. Proporció d'alumnes segons nombre d'assignatures suspeses al juny, total ESO. Centres públics	22
Gràfic 8. Taxa de recuperació de totes les assignatures, segons assignatures suspeses al juny. Total ESO. Centres públics.....	23
Gràfic 9. Taxa de promoció/graduació, segons assignatures suspeses al juny. Total ESO. Centres públics	24
Gràfic 10. Mitjana d'assignatures recuperades, segons assignatures suspeses al juny. Total ESO. Centres públics	25
Gràfic 11. Proporció d'alumnes segons nombre d'assignatures suspeses al juny, total ESO. Centres concertats	27
Gràfic 12. Taxa de recuperació de totes les assignatures, segons assignatures suspeses al juny. Total ESO. Centres concertats.....	28
Gràfic 13. Taxa de promoció/graduació, segons assignatures suspeses al juny. Total ESO. Centres concertats	29
Gràfic 14. Ràtio d'assignatures recuperades, segons assignatures suspeses al juny. Total ESO. Centres concertats	30
Gràfic 15. Mitjana d'assignatures suspeses al juny pels participants d'Enginy 2016-2017, per cursos.....	33

Gràfic 16. Proporció d'alumnes d'Enginy 2016-2017 segons nombre d'assignatures suspeses al juny, total ESO	34
Gràfic 17. Proporció d'alumnes d'Enginy 2016-2017 que promocionen o graduen en l'avaluació de juny, per cursos	35
Gràfic A1. Percentatge d'alumnes per sexe	62
Gràfic A2. Percentatge d'alumnes per llengua d'ús domèstic	62
Gràfic A3. Percentatge d'alumnes segons ocupació de pare i mare	63
Gràfic A4. Percentatge d'alumnes segons nivell d'estudis de pare i mare	64
Gràfic A5. Disponibilitat de taula de treball i accés a internet (àmbit domèstic)	66
Gràfic A6. Incidència de determinades conductes a l'aula	67
Gràfic A7. Expectatives d'acabar l'ESO	68
Gràfic A8. Preferències en cas d'aprovar l'ESO	68
Gràfic A9. Temps dedicat a activitats més enllà de l'horari escolar	69
Gràfic A10. Valoració dels diferents elements del programa Èxit Curs 2016-2017	70
Gràfic A11. Aprofitament del temps del programa per part de l'alumne, segons informe de valoració trimestral de l'amic@gran	71
Gràfic A12. Taxa de promoció (1r, 2n i 3r ESO), segons nivell educatiu familiar. Centres públics ...	74
Gràfic A13. Taxa de graduació (4t ESO), segons nivell educatiu familiar. Centres públics	75
Gràfic A14. Interval de recuperació segons nivell educatiu familiar. Total ESO. Centres públics	75
Gràfic A15. Interval de recuperació segons ocupació de pare i mare. Total ESO. Centres públics ..	76
Gràfic A16. Interval de recuperació segons llengua d'ús domèstic. Total ESO. Centres públics	76
Gràfic A18. Interval de recuperació segons expectativa d'acabar l'ESO. Total ESO. Centres públics ..	76
Gràfic A19. Interval de recuperació segons preferències en cas d'aprovar l'ESO. Total ESO. Centres públics ..	77
Gràfic A20. Interval de recuperació segons temps dedicat a aprenentatges extraescolars. Total ESO. Centres públics ..	77
Gràfic A21. Interval de recuperació segons disponibilitat de taula de treball. Total ESO. Centres públics ..	78
Gràfic A22. Interval de recuperació segons disponibilitat d'accés a internet. Total ESO. Centres públics ..	78
Gràfic A23. Percentatge d'alumnes per sexe	81
Gràfic A24. Percentatge d'alumnes per llengua d'ús domèstic	82
Gràfic A25. Percentatge d'alumnes segons ocupació de pare i mare	82
Gràfic A26. Percentatge d'alumnes segons nivell d'estudis de pare i mare	83
Gràfic A27. Disponibilitat de taula de treball i accés a internet (àmbit domèstic)	84
Gràfic A28. Incidència de determinades conductes a l'aula	85
Gràfic A29. Expectatives d'acabar l'ESO	85
Gràfic A30. Preferències en cas d'aprovar l'ESO	86

Gràfic A31. Temps dedicat a activitats més enllà de l'horari escolar	87
Gràfic A32. Valoració dels diferents elements d'Èxit Estiu 2016.....	88
Gràfic A33. Assistència de pares/mares a la reunió inicial del programa	89
Gràfic A34. Participació en les activitats esportives del programa	90
Gràfic A35. Valoració dels diferents elements de les activitats esportives.....	91
Gràfic A36. Aprofitament del programa per part de l'alumne, segons informe de valoració de l'amic@gran	92
Gràfic A37. Taxa de promoció (1r, 2n i 3r ESO), segons nivell educatiu familiar. Centres públics ...	95
Gràfic A38. Taxa de graduació (4t ESO), segons nivell educatiu familiar. Centres públics	96
Gràfic A39. Interval de recuperació segons nivell educatiu familiar. Total ESO. Centres públics.....	96
Gràfic A40. Interval de recuperació segons ocupació de pare i mare. Total ESO. Centres públics ..	97
Gràfic A41. Interval de recuperació segons llengua d'ús domèstic. Total ESO. Centres públics.....	97
Gràfic A42. Interval de recuperació segons expectativa d'acabar l'ESO. Total ESO. Centres públics	97
Gràfic A43. Interval de recuperació segons preferències en cas d'aprovar l'ESO. Total ESO. Centres públics	98
Gràfic A44. Interval de recuperació segons temps dedicat a aprenentatges extraescolars. Total ESO. Centres públics	99
Gràfic A45. Interval de recuperació segons disponibilitat de taula de treball. Total ESO. Centres públics	99
Gràfic A46. Interval de recuperació segons disponibilitat d'accés a internet. Total ESO. Centres públics	100
Gràfic A47. Interval de recuperació segons participació en el mòdul d'esports. Total ESO. Centres públics	100
Gràfic A48. Interval de recuperació segons assistència de la família a la reunió inicial del programa. Total ESO. Centres públics.....	101

Resum executiu

Els programes

Èxit durant el curs

El programa Èxit Curs (o Èxit 1) es planteja com un programa preventiu de reforç escolar que es desplega al llarg del curs escolar. La seva finalitat és oferir un acompanyament en la transició de l'educació primària a la secundària i millorar els aprenentatges tant els darrers cursos de primària, com tot al llarg de l'ESO. El programa, gestionat pel Consorci d'Educació de Barcelona, s'inicià l'any 2001 com a prova pilot al districte de Sants-Montjuïc. Quinze anys després, el curs 2016-2017 el programa s'ha desplegat a 43 instituts i 97 escoles, i hi ha participat un total de 2.680 alumnes.

La sol·licitud de participació en el programa la presenten, conjuntament, els instituts interessats amb les seves escoles adscrites. Dins de cada centre, els alumnes hi accedeixen, de forma voluntària, a proposta dels corresponents equips docents.

Els encarregats de planificar i dur a terme les activitats de reforç són joves estudiants, sovint exalumnes del mateix institut, que, atesa la vinculació i el rol de referents que adquireixen per a l'alumnat, s'anomenen amics i amigues grans (amics@grans). Cada centre compta amb un coordinador/a d'amics@grans, i cada zona amb un coordinador/a de zona.

Èxit Estiu

El programa Èxit Estiu s'inicià l'estiu de 2013 a 57 centres de secundària (44 centres públics i 13 concertats) de Barcelona, actuant sobre un total de 2.131 alumnes de 1r a 4t d'ESO. L'estiu de 2017 el programa aplega 2.079 alumnes de 49 instituts i 12 centres concertats de la ciutat.

En particular, Èxit Estiu ofereix un acompanyament educatiu en període de vacances d'estiu a l'alumnat de 1r a 4t d'ESO que hagi de recuperar al setembre assignatures suspeses en la convocatòria ordinària de juny. L'ingredient principal del programa el constitueixen les tutories de reforç escolar. Les tutories es desenvolupen en grups reduïts (s'intenta no superar la ràtio de 10 alumnes per monitor), generalment al mateix institut

de referència, durant dues hores diàries al llarg de tres setmanes (en alguns instituts quatre setmanes). Des de 2014, les edicions d'Èxit Estiu han incorporat com a activitat complementària, de caràcter voluntari, un mòdul d'esports gestionat per l'Institut Barcelona Esports.

Típicament, un institut que compti amb 40 alumnes participants i que ofereixi el mòdul d'activitats esportives disposarà d'un coordinador/a de centre, quatre "amics@grans" i de dos a tres monitors esportius. El programa compta amb el suport de coordinadors de zona (sis en l'edició de 2016), que es distribueixen el seguiment de diferents conjunts de centres.

Programa Enginy

En l'actualitat, les activitats del programa Enginy (anterior Èxit 2) es conceben com un recurs d'atenció a la diversitat i la inclusió adreçat a tot l'alumnat d'ESO dels centres públics de la ciutat. L'estratègia del programa es basa en l'adquisició d'aprenentatges competencials pràctics vinculats a realitats de l'entorn i oferint activitats complementàries o alternatives al currículum ordinari al llarg del curs escolar. El curs 2016-2017, han pres part en el programa 37 instituts i més de 500 alumnes d'ESO.

Una part de les seves activitats, les designades com a "intervencions universals", s'adrecen als alumnes de 1r, 2n, 3r i 4t d'ESO, parant especial atenció a l'alumnat amb més dificultats d'aprenentatge. En canvi, els blocs d'activitats de diversificació curricular ("Oficis a la ciutat" i "Estades formatives a empreses") es concentren en aquells alumnes de 3r i 4t d'ESO que requereixen d'un suport més intensiu i alternatiu a l'escolarització ordinària per poder garantir la finalització dels estudis de l'ESO.

Correspon als instituts sol·licitar al Consorci l'accés dels seus alumnes a la diversitat d'activitats que ofereix el programa Enginy. Un cop resolta l'adjudicació de places per institut, correspon al professorat prioritzar els alumnes als quals es recomanarà que hi participin.

Les activitats del programa Enginy són al llarg del calendari escolar, majoritàriament en horari lectiu. Tret de les activitats incloses en la modalitat B de les intervencions universals, la resta de tallers i projectes es realitzen fora del centre, en espais formatius diversos de la ciutat.

Continguts de l'avaluació

L'estudi que presentem en aquest informe es divideix en dos grans blocs:

- a) Seguiment i anàlisi dels resultats obtinguts pels participants en els programes Èxit Curs, Èxit Estiu i Enginy en les avaluacions finals del curs 2016-2017. En el cas d'Èxit Curs considerem únicament les dades relatives als centres i alumnes d'ESO.
- b) Avaluació d'impacte del programa Èxit Estiu sobre els outcomes acadèmics dels alumnes d'ESO, mitjançant mètodes quasi-experimentals (dobles diferències i *matching* o emparellament).

Per dur a terme aquesta tasca, s'han treballat les següents bases de dades:

- Dades de participació i característiques sociodemogràfiques – curs 2016-2017. Es combina informació procedent de: i) registres d'inscrits a cadascun dels programes; ii) informes d'aprofitament, disponible per als participants a Èxit Curs i Èxit Estiu, i d'acompliment de les activitats; iii) enquesta online (qüestionari google) als alumnes d'Èxit Curs i Èxit Estiu, inclou informació individual de tipus sociodemogràfic i valoracions sobre el procés escolar i els programes.
- Dades acadèmiques – cursos 2011-2012, 2012-2013 i 2016-2017. La informació principal prové del registre SAGA. En concret, s'han treballat extraccions referides a: i) resultats obtinguts pels alumnes participants en les avaluacions ordinària i extraordinària, matèria per matèria; ii) resultat global, en termes de promoció de curs o graduació final. En el cas dels centres concertats participants a Èxit Estiu, les dades acadèmiques dels participants han estat recollida a través de graelles d'Excel expressament dissenyades per disposar d'aquestes mateixes extraccions.

Dades generals de participació

- Èxit Curs 2016-2017: 1.814 alumnes d'ESO en 43 instituts públics han participat en el programa Èxit Curs; això representa una mitjana de 42 alumnes per centre.
- Èxit Estiu 2016-2017: 1.758 alumnes en 48 centres públics i 321 alumnes en 12 centres concertats han participat en l'edició 2016-2017 del programa; això representa una mitjana de 37 alumnes per centre públic i 27 alumnes per centre concertat.

- Programa Enginy 2016-2017: 516 alumnes d'ESO en 36 instituts públics han participat en el programa Enginy; això representa una mitjana de 14 alumnes per centre.

Seguiment dels participants dels programes Èxit i Enginy

Èxit Curs 2016-2017

- Els alumnes d'ESO participants al programa Èxit Curs suspenen, de mitjana, 2,62 assignatures en l'avaluació final ordinària (juny).
- El 59,7% dels alumnes d'ESO participants al programa suspèn dues o menys assignatures en l'avaluació final ordinària (juny); el 24% n'hi suspenen entre tres i cinc.
- El 26,6% dels alumnes de 3r d'ESO promociona de curs d'acord amb els resultats obtinguts en l'avaluació ordinària (juny); el 55,2% de l'alumnat de 4t d'ESO obté el Graduat en aquesta mateixa convocatòria.

Èxit Estiu 2016-2017

Centres públics

- El 49,4% dels alumnes d'Èxit Estiu té entre tres i cinc assignatures pendents de recuperar al setembre. Un 26,4% té dues o menys assignatures pendents i un 19,6% entre sis i vuit.
- La taxa de recuperació total d'assignatures (alumnes que recuperen la totalitat d'assignatures pendents) se situa en el 54,1% quan es té una assignatura pendent de setembre i cau al 9,3% i al 5,3% quan es tenen quatre i cinc assignatures pendents, respectivament.
- La taxa de promoció de curs (graduació en el cas de 4t d'ESO) ronda el 100% quan es tenen dues o menys assignatures pendents de setembre, i cau per sota del 50% a partir de les vuit assignatures pendents.
- Ràtio d'assignatures recuperades (assignatures recuperades per nombre d'assignatures a recuperar): de mitjana, els alumnes que van a setembre amb tres assignatures pendents en recuperen 1,5, els qui van amb cinc, 2,3.
- Entre les deu assignatures amb més freqüència de suspensos a l'ESO, destaquen: matemàtiques, angles, llengua catalana i llengua castellana.

Centres concertats

- El 52% dels alumnes d'Èxit Estiu té entre tres i cinc assignatures pendents de recuperar al setembre. Un 33,5% té dues o menys assignatures pendents i un 12,9% entre sis i vuit.
- La taxa de recuperació total d'assignatures se situa en el 79% quan es té una assignatura pendent de setembre i cau al 6,5% quan es tenen cinc assignatures pendents.
- La taxa de promoció de curs (graduació en el cas de 4t d'ESO) és del 100% quan es tenen dues o menys assignatures pendents de setembre, i a cau per sota del 30% quan es tenen sis o més assignatures pendents.
- Ràtio d'assignatures recuperades: de mitjana, els alumnes que van a setembre amb tres assignatures pendents en recuperen 1,7, els qui van amb cinc, 2,2.
- Entre les deu assignatures amb més freqüència de suspensos, destaquen: matemàtiques, llengua castellana, anglès i llengua catalana.

Programa Enginy 2016-2017

- Els alumnes d'ESO participants al programa Enginy suspenen, de mitjana, 3,32 assignatures en l'avaluació final ordinària (juny).
- El 53,7% dels alumnes d'ESO participants al programa suspèn dues o menys assignatures en l'avaluació final ordinària (juny); el 20,3% n'hi suspenen entre 3 i 5.
- El 16% dels alumnes de 3r d'ESO promociona de curs d'acord amb els resultats obtinguts en l'avaluació ordinària (juny); el 68% de l'alumnat de 4t d'ESO obté el Graduat en aquesta mateixa convocatòria.

L'impacte del programa Èxit Estiu: evidència quasiexperimental

Aproximació metodològica

Per tal de conèixer els impactes del programa Èxit Estiu sobre els outcomes educatius de l'alumnat escolaritzat en instituts públics (resultats obtinguts en l'avaluació de setembre), desenvolupem dues estratègies metodològiques que apliquen a dues edicions diferents del programa:

- Per una banda, utilitzem un model de dobles diferències per estimar l'impacte del programa en el seu primer any d'implementació, curs 2012-2013. En concret, es tracta

de veure en quina mesura els outcomes dels alumnes en els instituts participants canvien entre 2011-2012 (abans del programa) i 2012-2013 (després del programa) (diferència 1), i en quin grau aquest canvi es desvia de l'evolució dels outcomes durant aquests mateixos anys en els instituts no participants (diferència 2).

- D'altra banda, avaluem l'impacte del programa en la seva edició 2016-2017 mitjançant la tècnica del *propensity score matching*, emparellant alumnes participants a Èxit Estiu amb alumnes no participants semblants en una sèrie de característiques obtingudes dels registres acadèmics (SAGA), així com d'una enquesta administrada el juny de 2016 als alumnes d'Èxit Curs.

Resultats

Els resultats de l'avaluació indiquen que, en el seu primer any de funcionament (2012-2013), Èxit Estiu va tenir un impacte positiu significatiu sobre la majoria d'outcomes acadèmics considerats. En concret, ser alumne d'un institut participant implica:

- Un increment de 3 punts percentuals en la probabilitat d'aprovar totes les assignatures (un 7,6% de la desviació estàndard)
- Un increment de 0,2 del nombre total d'assignatures recuperades (15,8% DE) i de 0,1 en el nombre de troncs aprovades (12,2% DE). De forma més específica, el programa es mostra especialment efectiu en la recuperació de les matèries troncs de Català, Anglès i Biologia.
- Per contra, no s'observen beneficis d'Èxit Estiu en la probabilitat de promocionar de curs o graduar.
- Els impactes són especialment rellevants en els següents grups d'alumnes:
  - Alumnes de 2n i 4t d'ESO (en comparació amb alumnat d'altres cursos). En particular, per a l'alumnat de 4t d'ESO, el programa comporta, a més d'un increment en el nombre d'assignatures recuperades, un augment estadísticament significatiu en la probabilitat d'obtenir el Graduat (5 pp; 10,7% DE).
  - Alumnes amb 4 o més assignatures suspeses al juny (en comparació amb alumnes amb menys matèries per recuperar).

Aquestes troballes es veuen corroborades pels resultats d'impacte del programa en la seva edició 2016-2017, obtinguts mitjançant la tècnica del PSM. En concret:

- Torna a constatar-se la incidència positiva d'Èxit Estiu en l'increment d'assignatures recuperades, així com en la probabilitat d'acabar recuperant totes las assignatures pendents.
- A més, el programa mostra ara el seu impacte positiu en la probabilitat de promocionar o graduar (increment de 12 pp.; 29% DE).

Recomanacions

Pel que fa a l'accés als programes Èxit Curs, Èxit Estiu i Enginy

L'aplicació d'aquests criteris uniformes quant a l'assignació de places per centre, encara que existeix un cert marge d'ajustament a posteriori, pot provocar que la cobertura dels programes no sigui la més equitativa i equilibrada possible, alhora que dificulta planificar bé l'ajust entre els continguts de les activitats i les necessitats finalment ateses.

Tenint això en compte, convindria considerar:

- Establir un sistema general d'accés als programes que redistribuís el nombre de places als instituts sol·licitants d'acord amb un llistar de necessitats comú, bé establert a nivell de ciutat o, bé considerant la realitat agregada dels centres interessats a participar. D'aquesta manera, les places corresponents a cada institut es determinarien considerant el nombre d'alumnes que, en cada cas, es troben per sobre d'aquest llistar. El llistar hauria d'anar més enllà de la consideració de la categoria de complexitat del centre, i fer referència a un barem de resultats educatius, que es podria derivar de fonts diverses (qualificacions numèriques dels alumnes en avaluacions finals, proves de competències, proves diagnòstiques, nombre d'assignatures suspeses, etc.).
- El plantejament de la mesura anterior tindria sobretot sentit en cas de restriccions en l'oferta de places dels programes i de demanda desatesa en determinats instituts.

Sobre l'impacte d'Èxit Estiu

Les dues estimacions d'impacte del programa Èxit Estiu que hem dut a terme indiquen que ens trobem davant d'un programa d'acompanyament i reforç a l'estiu que pot tenir efectes positius sobre el rendiment acadèmic dels alumnes, si més no, en el curt termini (avaluacions de setembre).

Més concretament, els resultats indiquen que el programa pot resultar especialment efectiu entre l'alumnat de 2n i 4t d'ESO (cursos de finalització de cicle) i entre els estudiants acadèmicament més vulnerables (amb 4 o més assignatures suspeses), i quan es tracta de recuperar assignatures de l'àmbit lingüístic (català o anglès) o de ciències naturals (biologia).

En base a aquestes conclusions, semblaria raonable:

- Apostar per mantenir el programa en els 48 instituts on s'ha implementat el curs 2016-2017, i estendre'l, en la seva formulació actual, a aquells instituts de la ciutat que a dia d'avui no hi estan involucrats (el curs 2017-2018, aquests són 22 instituts). De forma més general, aquesta extensió hauria també de plantejar-se per al conjunt d'alumnes d'ESO en risc de repetir curs i que en l'actualitat no participen en el programa.
- Flexibilitzar la restricció de tenir entre dues i quatre (excepcionalment cinc) assignatures per recuperar de la convocatòria d'Èxit Estiu.
- Tenint en compte que l'oferta de places és limitada, podria prioritzar-se l'accés dels alumnes que més ho necessiten i sobre els que s'espera que el programa sigui més efectiu. Un criteri de prioritització d'aquest tipus permetria distribuir les places del programa entre els instituts de forma més equitativa a com ho està fent en l'actualitat, ajustant millor oferta i necessitats. Tanmateix, abans d'estendre aquesta recomanació a tots els instituts participants de l'Èxit Estiu, caldria avaluar l'impacte d'aquesta modificació en el disseny del programa o d'altres com ara una modificació en la durada del programa, especialització curricular, perfils diferents de tutors/es i metodologies de treball.

Condicions d'avaluabilitat dels programes

Per tal d'afavorir la realització de futures avaluacions dels programes caldria garantir que el seu disseny reuneix determinades condicions d'avaluabilitat. En concret, destacaríem:

- Pel que fa al sistema de registres acadèmics. Els darrers dos cursos escolars, la implantació del RALC i l'IDALU ha incrementat la traçabilitat de la informació

acadèmica al voltant de l'alumne com a nexa central. Aquest avenç és clau de cara a garantir l'avaluabilitat dels programes analitzats. Caldria, en aquest sentit:

- Assegurar que les diverses administracions educatives tinguin accés directe i centralitzat als registres acadèmics individuals (i a aquells que s'hi vinculin) dels diversos centres educatius.
- Promoure l'accés a aquestes dades (un cop anonimitzades) per part d'investigadors o centres amb finalitats de recerca o avaluació.
- Pel que fa al sistema d'inscripció als programes, convindria estandarditzar el sistema d'inscripció i registre de participants als programes, sobre la base de llistats d'alumnes autogenerats des del mateix sistema d'informació central. Aquests registres haurien de conservar-se durant un període llarg de temps, eventualment generant un camp d'informació associat al RALC de l'alumne, per tal de facilitar futurs exercicis d'avaluació.
- Pel que fa al coneixement del perfil social de l'alumnat. Seria convenient ampliar la informació sociodemogràfica i d'expectatives dels alumnes escolaritzats en els centres sostinguts amb fons públics de la ciutat. Aquesta informació es podria obtenir mitjançant l'administració d'un qüestionari similar al que anualment responen els participants dels programes Èxit Curs i Èxit Estiu, i proporcionaria elements de diagnòstic de necessitat i altres variables a tenir en compte en eventuais avaluacions d'impacte.

1. Introducció: l'efectivitat dels programes extraescolars i d'estiu

Són múltiples i diversos els instruments i programes educatius que poden implementar-se per donar suport a l'alumnat de baix rendiment o socialment desafavorit al llarg del seu procés d'escolarització. Bona part d'aquests instruments es desenvolupen dins el marc escolar i l'horari lectiu: reducció de la ràtio d'alumnes per aula, estratègies de tutorització i orientació, agrupacions d'alumnes, innovacions pedagògiques, programes conductuals, etc. Altres intervencions, en canvi, es despleguen més enllà de l'horari lectiu, àdhuc del calendari escolar. Una part important d'aquestes intervencions, principalment activitats extraescolars o de reforç i programes d'estiu, s'orienta a prevenir i combatre distintes manifestacions del fracàs escolar (baix rendiment, repetició o abandonament prematur dels estudis). I convé remarcar que l'evidència empírica indica que, sota certes circumstàncies, aquestes intervencions "més enllà de l'escola" poden tenir un impacte significatiu en la reducció de diferents indicadors de fracàs escolar.

1.1 Activitats extraescolars (durant el curs)

Un balanç global de la literatura internacional suggereix que els programes extraescolars poden propiciar efectes positius en els processos d'aprenentatge d'infants i joves (González, 2016). Aquest és sobretot el cas d'aquells programes que posen un èmfasi especial en la compensació o acceleració de determinats continguts acadèmics. Segons les principals metanàlisis i avaluacions disponibles, els impactes d'aquests programes poden observar-se en els resultats escolars (increment del rendiment i reducció de l'absentisme escolar) (Shulruf 2010; Durlak & Weissberg 2007; Zief, Lauver, & Maynard 2006), en les actituds cap a l'aprenentatge (adhesió escolar, motivació, increment d'expectatives acadèmiques) (Shulruf 2010; Kidron & Lindsay 2014; Scott-Little, Hamann, & Jurs 2002) i també en l'àmbit de les competències psicoemocionals (autopercepció, seguretat en un mateix, conductes negatives o de risc) (Durlak, Weissberg, & Pachan, 2010; Lewis, 2005).

Quant a les variables de programa que acostumen a garantir-ne l'efectivitat, la literatura apel·la a qüestions com: una definició d'objectius clars d'aprenentatge alineats amb els continguts curriculars de l'escola, ús de metodologies innovadores, experiencials i basades en l'evidència, treball individualitzat o en grups reduïts i flexibles, nombre i freqüència de sessions ajustada als objectius d'aprenentatge, assistència regular i

compleció del programa per part dels participants i conducció de les activitats per part de professionals especialitzats o, en el seu defecte, voluntaris formats sobre el programa (Durlak & Weissberg 2007; Kidron & Lindsay 2014; Lauer et al. 2006)

Interessa destacar que els efectes positius de les activitats extraescolars de tipus acadèmic s'observen en el conjunt de l'alumnat participants, però es mostren especialment destacables entre els alumnes de baix rendiment i de baix perfil socioeconòmic (Zief, Lauver, & Maynard 2006; Kidron & Lindsay 2014; Lauer et al. 2003). En canvi, l'evidència és mixta quan es tracta d'identificar l'etapa formativa en què els efectes són més elevats. Alguns estudis observen guanys més elevats durant la primària (Kidron & Lindsay 2014), altres en la secundària (Lauer et al., 2006), i en algunes metanàlisis l'etapa no apareix com a factor rellevant (Crawford, 2011).

En qualsevol cas, una de les principals conclusions dels estudis sobre l'impacte dels programes extraescolars és que es requereixen més avaluacions rigoroses per tal de corroborar i afinar els resultats abans apuntats sobre àmbits d'impacte, variables moderadores i efectes heterogenis. Es fa així evident que, més enllà de certes tendències generals, l'efectivitat d'aquests programes és variable i fortament dependent del seu context d'aplicació, de les seves característiques particulars, així com del perfil específic dels nens i joves participants.

1.2 Programes d'estiu

Dins de les activitats extraescolars, mereixen un capítol destacat els programes d'estiu, en particular els programes intensius d'aprenentatge o reforç escolar durant l'estiu. Val a dir que alguns dels principals programes d'estiu desenvolupats als EUA en les darreres dècades han estat avaluats experimentalment (Chaplin & Capizzano, 2006; Snipes, Huang, Jaquet, & Finkelstein, 2015; Somers, Welbeck, Grossman, & Gooden, 2015; Zvoch & Stevens, 2013) ¹.

---

¹ Per a una revisió sistemàtica d'aquesta literatura, veure el número 3 de la publicació "Què funciona en educació: evidències per a la millora educativa", titulat [Serveixen els programes d'estiu per millorar els aprenentatges i els resultats educatius dels alumnes?](#) (Alegre, 2016).

Fixem-nos, per exemple, en l'avaluació del programa BELL Summer², iniciat l'any 1992, i actualment en desenvolupament a les ciutats de Boston, New York, Baltimore, i Washington, DC. El programa s'adreça a alumnes de primària i secundària inferior d'entorns desafavorits. Les activitats es programen cinc dies per setmana, entre sis i set hores per dia i s'estenen al llarg de fins a sis setmanes. Inclouen: a) instrucció en llengua i matemàtiques a càrrec de professors qualificats i en grups reduïts; b) activitats recreatives i de mentoria, i c) implicació de les famílies. L'any 2005, Chaplin i Capizzano (2006) avaluaren els impactes d'aquest programa entre l'alumnat de primària a través del següent experiment: 1.000 alumnes sol·licitants d'entrar en el programa a Nova York i Boston foren distribuïts de forma aleatòria (per sorteig) entre grup de tractament (alumnes que participen en el programa) i grup de control (no hi participen). Fet això, es tractà de comparar els nivells de lectura, habilitats socials i grau d'implicació de les famílies dels alumnes tractats i dels alumnes control a l'inici del programa i un cop finalitzat, amb l'objectiu de mesurar si els nivells assolits per uns i altres resultaven ser significativament diferents. Els resultats obtinguts permeteren atribuir al programa guanys significatius positius en competència lectora i en implicació de les famílies, no així en habilitats socials i autoestima (Chaplin & Capizzano, 2006). Més recentment, Somers et al. (2015) van avaluar els efectes del programa BELL entre els alumnes de secundària inferior de tres districtes escolars, seguint un disseny també experimental (1.032 alumnes van ser distribuïts aleatòriament entre participants i controls) i arribant a unes conclusions semblants a les de l'estudi de Chaplin i Capizzano. En concret, els efectes del programa es deixaven sentir principalment en l'aprenentatge de les matemàtiques, no tant en l'àmbit de la lectura.

Els resultats d'aquests experiments són en gran mesura concordants amb les conclusions a què arriben les principals revisions sobre l'efectivitat d'aquest tipus de programa (Terzian, Moore, & Hamilton, 2009; McCombs et al., 2011; Cooper, Charlton, Valentine, Muhlenbruck, & Borman, 2000; McLaughlin & Pitcock, 2009; Alegre, 2016). Aquestes revisions, a més, permeten donar compte de quins poden ser els factors d'èxit d'aquestes intervencions. Així, es constata que els programes d'estiu són més efectius quan els imparteixen professors qualificats o voluntaris competents en la tasca requerida, quan prioritzen el component acadèmic, quan compten amb tutoritzacions individuals i

---

² Building Educated Leaders for Life (BELL) Accelerated Learning Summer Program.

s'imparteixen en grups reduïts, quan tenen una durada i una intensitat relativament alta (generalment no inferior a 80 hores), i quan incentiven la implicació de les famílies. D'altra banda, aquests programes tendeixen a tenir més impacte entre els alumnes de primària que entre els de secundària i en l'aprenentatge de les matemàtiques que en el de la lectura. L'evidència disponible sobre la capacitat d'aquests programes de generar millores actitudinals i en l'àmbit socioemocional és mixta o no conclouent.

L'avaluació que aquí presentem entronca amb aquest cos de recerca. Ens ocupem aquí de la implementació i impacte de diverses iniciatives del programa Èxit, un programa que, com veurem tot seguit, tracta de lluitar contra els desavantatges educatius dels alumnes de secundària a la ciutat de Barcelona per mitjà de diverses actuacions més enllà de l'escolarització reglada.

2. Els programes avaluats: Èxit Curs, Èxit Estiu i Enginy

2.1 Èxit Curs

El programa Èxit durant el curs, (anterior programa Èxit 1 i 3) es planteja com un programa preventiu de reforç escolar que es desplega al llarg del curs escolar. La seva finalitat és oferir un acompanyament en la transició de l'educació primària a la secundària i millorar els aprenentatges tant els darrers cursos de primària, com tot al llarg de l'ESO.

El programa s'inicià l'any 2001 com a prova pilot al districte de Sants-Montjuïc. Quinze anys després, el curs 2016-2017 el programa s'ha desplegat a 43 instituts i 97 escoles, i hi ha participat un total de 2.680 alumnes. Algunes de les característiques principals del programa són:

Objectius. El programa es proposa: a) facilitar la transició de l'educació primària a la secundària en les seves diferents dimensions –disposicions, aprenentatges i hàbits de treball dels alumnes, però també en el pla de l'organització dels centres; i de forma més particular, b) millorar el rendiment acadèmic dels alumnes de primària (cicle superior) i d'ESO.

Població destinatària. Des del seu començament, l'Èxit (curs) s'ha adreçat als alumnes de 5è i 6è de primària i de 1r i 2n d'ESO que més requereixen el suport que s'ofereix. Els alumnes hi participen de forma voluntària, a proposta dels tutors dels centres de primària i secundària que sol·liciten formar part del programa. Des del curs 2015-2016, la participació s'ha fet extensiva als alumnes de 3r i 4t d'ESO dels instituts sol·licitants, modificació que es va aprofitar per avaluar l'impacte del programa Èxit Curs durant el 2016 per Ivàlua (Alegre et al., 2016). Una bona part dels instituts que disposen d'aquesta extensió va participar el darrer trimestre de 2014-2015 en el programa Atrápalo, adreçat també a alumnes del segon cicle de l'ESO i de característiques molt similars a les d'Èxit Curs.

Accés al programa. La sol·licitud de participació en el programa la presenten, conjuntament, els instituts interessats amb les seves escoles adscrites. Dins de cada centre (instituts i escoles), els alumnes hi accedeixen, de forma voluntària, a proposta dels corresponents equips docents. El curs 2016-2017, hi ha participat 2.680 alumnes (1.814 alumnes d'ESO i 866 de cinquè i sisè de primària).

Activitats i metodologia. L'ingredient principal del programa el constitueixen les tutories de reforç escolar. Les tutories tenen lloc al llarg del curs escolar, dues tardes per setmana, en dies alterns, i tenen una durada d'una hora i mitja. Els encarregats de planificar i dur a terme les activitats de reforç són joves estudiants, sovint exalumnes del mateix institut, que, atesa la vinculació i el rol de referents que adquireixen per a l'alumnat, s'anomenen amics i amigues grans (amics@grans). Aquests treballen amb una ràtio de 10 alumnes per amic@gran. Així mateix, el programa compta amb la implicació dels tutors dels alumnes participants i la figura d'un referent per cada centre (mestres o professors), encarregat de facilitar la comunicació entre els tutors i els amics@grans i poder fer un seguiment més acurat de les incidències que tenen lloc en el dia a dia.

Des del curs 2014-2015 el programa compta amb la col·laboració dels amics@de la lectura a la majoria de centres participants. Aquests són estudiants de Ciències de l'Educació, que donen suport als amics@grans amb una activitat específica de comprensió lectora i gust per la lectura. Així mateix, també des de 2014-2015, s'ofereixen quatre beques per a talleristes de teatre, els quals treballen en la millora de les competències comunicatives i l'autoestima de l'alumnat d'entorns més desafavorits.

Calendari i Espais. Les activitats del programa Èxit Curs es desenvolupen durant el calendari lectiu als espais dels instituts de referència. Els amics@grans es responsabilitzen de recollir l'alumnat de primària a la sortida de l'escola i acompanyar-lo fins a l'institut.

Equip. A cada institut, un dels amics@grans amb experiència exerceix de coordinador/a d'amics@grans duent a terme funcions d'organització i d'interlocució tant amb el professorat del centre com amb l'equip tècnic del programa. A més, el programa disposa de coordinadors de zona que duen a terme tasques de seguiment i coordinació dels coordinadors d'amics@grans dels centres, participant estretament amb l'equip tècnic del programa. En total, el programa comptà el curs 2016-2017 amb 260 amics@grans, 41 coordinadors d'amics@grans, 4 talleristes de teatre i 8 coordinadors de zona.

2.2 Èxit Estiu

El programa Èxit Estiu (anterior programa Repesca) s'inicià l'estiu de 2013 a 57 centres de secundària (44 centres públics i 13 concertats) de Barcelona, actuant sobre un total de 2.131 alumnes de 1r a 4t d'ESO. L'estiu de 2017 el programa va aplegar 49 instituts i 12 centres concertats de la ciutat, amb un total de 2.079 alumnes participants.

El programa, responsabilitat del Consorci d'Educació de Barcelona, es planteja com una continuïtat a les activitats de reforç extraescolar del programa Èxit durant el curs, les quals tenen lloc durant el curs ordinari i s'adrecen a alumnes de baix rendiment del darrer cicle de primària (5è i 6è d'EP) i d'ESO. En particular, Èxit Estiu ofereix un acompanyament educatiu en període de vacances d'estiu a l'alumnat de 1r a 4t d'ESO que hagi de recuperar al setembre assignatures suspeses en la convocatòria ordinària de juny. De forma més detallada, els principals trets característics d'Èxit Estiu són:

Objectius. El programa es planteja: a) evitar la mesura de repetició de curs com a alternativa als mals resultats; b) millorar el rendiment acadèmic dels alumnes d'ESO i augmentar les taxes de graduació; c) prevenir l'abandonament prematur dels alumnes.

Població destinatària. Èxit Estiu s'adreça a alumnes de 1r a 4t d'ESO, prioritzant aquells que tenen entre dues i quatre assignatures suspeses en la convocatòria de juny. Excepcionalment es permet la participació d'alumnes amb menys de dues o més de cinc assignatures suspeses al juny. Convé recordar que la normativa en vigor des de 2008, estableix la repetició de curs per als alumnes amb tres o més assignatures suspeses en l'avaluació final extraordinària (Ordre EDU/295/2008)³. Per la seva banda, a partir del curs 2011-2012, l'Ordre ENS/56/2012 modifica el calendari de l'avaluació final extraordinària, restaurant els exàmens de setembre.

Accés al programa. Com a orientació general, el Consorci assigna a cada centre, públic o concertat, un màxim de 40 places de 1r a 4t d'ESO per a alumnes del programa. Aquest llindar, però, es flexibilitza en alguns casos, en funció de la demanda potencial

---

³ Excepcionalment, si l'equip docent així ho considera o si l'alumne ha exhaurit el nombre màxim de repeticions permeses a l'etapa (dues), es podrà eximir de la repetició a alumnes amb tres o més assignatures suspeses.

o expressada, de manera que alguns instituts han arribat a superar la cinquantena d'alumnes participants a Èxit Estiu. En tot cas, correspon al professorat seleccionar els alumnes que participaran en el programa, considerant el nombre de matèries suspeses al juny i les actituds i motivacions percebudes en l'alumne.

Activitats i metodologia. L'ingredient principal del programa el constitueixen les tutories de reforç escolar. Les tutories es desenvolupen en grups reduïts (s'intenta no superar la ràtio de 10 alumnes per monitor) durant dues hores diàries al llarg de tres setmanes (quatre setmanes en el cas d'alguns instituts). En els centres públics, els encarregats de planificar i dur a terme aquesta activitat són els denominats "amics@grans", estudiants universitaris que desenvolupen aquestes tasques segons un esquema d'"aprenentatge-servei". Bona part d'aquests monitors participen també com a voluntaris en les accions de tutoria de l'Èxit durant el curs.

Des de l'any 2014, Èxit Estiu ofereix en aquells instituts que ho demanin i disposin de les instal·lacions apropiades un mòdul d'activitat esportiva, amb caràcter complementari al programa de reforç escolar i de participació voluntària. Aquest mòdul, gestionat per l'Institut Barcelona Esports, inclou dues sessions setmanals de dues hores, que es realitzen abans o després de l'estona de reforç. L'estiu de 2017, 48 instituts han ofert aquest complement esportiu al programa, que ha estat aprofitat per un 31,5% del total d'alumnes inscrits a Èxit Estiu.

Calendari i espais. De forma general, les activitats d'Èxit Estiu es desenvolupen al llarg de tres setmanes, principalment a les aules dels mateixos instituts implicats en el programa. Com a novetat iniciada el 2015-2016, el Consorci ofereix als instituts la possibilitat d'ampliar l'oferta del programa tot fent-la extensiva als darrers tres dies del mes d'agost. Del conjunt d'instituts participants en les edicions de 2016 i 2017, quatre i cinc centres, respectivament, han ofert aquesta extensió als seus alumnes.

Equip. Típicament, un institut que compti amb 40 alumnes participants i que ofereixi el mòdul d'activitats esportives disposarà d'un coordinador/a de centre, de quatre "amics@grans" i de dos a tres monitors esportius. El programa compta amb el suport de coordinadors de zona (sis en l'edició de 2017), que es distribueixen el seguiment de diferents conjunts de centres.

2.3 Enginy

Cursos enrere, el programa Enginy (anterior programa Èxit 2) havia estat principalment concebut com un instrument de diversificació curricular, concentrant la seva acció en l'ofertament de tallers i espais formatius a la ciutat alternatius a l'escolarització ordinària per a l'alumnat en el segon cicle de l'ESO en major risc d'abandonament educatiu.

En l'actualitat, les activitats del programa Enginy, es conceben en el seu conjunt com un recurs d'atenció a la diversitat i la inclusió adreçat a tot l'alumnat d'ESO dels centres públics de la ciutat. L'estratègia del programa continua basant-se en l'adquisició d'aprenentatges competencials pràctics vinculats a realitats de l'entorn i oferint activitats complementàries o alternatives al currículum ordinari al llarg del curs escolar. El curs 2016-2017, hi han participat més de 500 alumnes de secundària.

Objectius. El programa es proposa: a) millorar les competències bàsiques i professionals dels joves acadèmicament més vulnerables; b) reduir el risc d'abandonament prematur de l'alumnat; c) generar models i incrementar la inclusivitat en pràctica docent ordinària.

Població destinatària. El programa s'adreça a alumnat d'ESO dels instituts públics de la ciutat de Barcelona. Una part de les seves activitats, les designades com a "intervencions universals" s'adrecen als alumnes de 1r, 2n, 3r i 4t d'ESO, parant especial atenció a l'alumnat amb més dificultats d'aprenentatge. En canvi, els blocs d'activitats de diversificació curricular ("Oficis a la ciutat" i "Estades formatives a empreses") es concentren en aquells alumnes de 3r i 4t d'ESO que requereixen d'un suport més intensiu i alternatiu a l'escolarització ordinària per poder garantir la finalització dels estudis de l'ESO.

Accés al programa. Correspon als instituts sol·licitar al Consorci l'accés dels seus alumnes a la diversitat d'activitats que ofereix el programa Enginy. Un cop resolta l'adjudicació de places per institut, correspon al professorat prioritzar els alumnes als quals es recomanarà que hi participin. En tot cas, la decisió final d'inscriure's o no en

les activitats disponibles correspon a l'alumne i a la seva família. El curs 2016-2017, han pres part en el programa 37 instituts i 516 alumnes d'ESO⁴.

Activitats i metodologia. El programa comprèn tres tipus o nivells d'activitat: a) "Intervencions universals", adreçades al conjunt d'alumnes d'ESO, inclouen projectes i tallers pràctics realitzats en espais formatius de la ciutat (modalitat A) o bé en el propi centre (modalitat B), on es treballa de forma experiencial en grups heterogenis d'alumnes; b) "Oficis a la ciutat", plantejats com un suport de diversificació curricular i adreçats a alumnat de 3r i 4t d'ESO en risc d'abandonament, inclouen projectes formatius professionalitzadors, de caràcter pràctic, en entorns fora del centre; c) "Estades formatives a empreses", representen un recurs intensiu de diversificació curricular, integren un seguit de projectes singulars i individualitzats disponibles en el districtes més vulnerables de la ciutat (el curs 2017-2018: Nou Barris, Sant Andreu, Sant Martí, Sants-Montjuïc i Ciutat Vella).

Calendari i Espais. Les activitats del programa Enginy són al llarg del calendari escolar, majoritàriament en horari lectiu. Tret de les activitats incloses en la modalitat B de les intervencions universals, la resta de tallers i projectes es realitzen fora del centre, en espais formatius diversos de la ciutat.

---

⁴ No disposem d'informació del nombre d'inscrits d'un dels 37 instituts participants.

3. Continguts i fonts d'informació de l'informe

L'estudi que presentem en aquest informe es divideix en dos grans blocs:

- c) **Seguiment i anàlisi** dels resultats obtinguts pels participants en els programes Èxit Curs, Èxit Estiu i Enginy en les avaluacions finals del curs 2016-2017. En el cas d'Èxit Curs considerem únicament les dades relatives als centres i alumnes d'ESO⁵.
- d) **Avaluació d'impacte** del programa Èxit Estiu sobre els outcomes acadèmics dels alumnes d'ESO escolaritzats en instituts públics, mitjançant mètodes quasi-experimentals (dobles diferències i *matching* o emparellament).

Per dur a terme aquesta tasca, s'han treballat les següents **bases de dades**:

- Dades de participació i característiques sociodemogràfiques – curs 2016-2017. Es combina informació procedent de: i) registres d'inscrits a cadascun dels programes ; ii) informes d'aprofitament, disponible per als participants a Èxit Curs i Èxit Estiu i d'acompliment de les activitats; iii) enquesta online (qüestionari google) als alumnes d'Èxit Curs i Èxit Estiu, inclou informació individual de tipus sociodemogràfic i valoracions sobre el procés escolar i els programes⁶.
- Dades acadèmiques – curs 2016-2017. La informació principal prové del registre SAGA. En concret, s'han treballat extraccions referides a: i) resultats obtinguts pels alumnes participants en les avaluacions ordinària i extraordinària, matèria per matèria; ii) resultat global, en termes de promoció de curs o graduació final. En el cas dels centres concertats participants a Èxit Estiu, les dades acadèmiques dels participants han estat recollida a través de graelles d'Excel expressament dissenyades per disposar d'aquestes mateixes extraccions.

---

⁵ Ateses les condicions de l'actual sistema d'informació del programa Èxit, i les dificultats que aquest planteja a l'hora de recollir informació acadèmica dels centres de primària i creuar-la amb les dades de participació, hem optat per excloure de l'anàlisi el cas dels alumnes de primària (5è i 6è) que cursen el programa Èxit durant el curs.

⁶ En els Annexos 1 i 2 d'aquest informe s'inclou l'explotació de les respostes que els alumnes d'Èxit Curs i Èxit Estiu donen en aquesta enquesta, així com un seguit de creuaments entre algunes de les variables d'aquesta enquesta i els resultats acadèmics obtinguts pels mateixos alumnes.

Com indicarem més endavant, l'aplicació d'un dels mètodes utilitzats per avaluar l'impacte d'Èxit Estiu –el mètode de les **dobles diferències**–, ha requerit l'explotació específica de:

- Dades de participació – cursos 2011-2012 i 2012-2013. Es distingeixen els instituts de la ciutat de Barcelona que el curs 2012-2013 iniciaran el programa Èxit Estiu d'aquells que no ho faran.
- Dades acadèmiques – cursos 2011-2012 i 2012-2013. Es realitzen extraccions individuals dels resultats acadèmics (globals i matèria a matèria) que els alumnes d'ESO d'uns i altres instituts obtenen en les avaluacions finals ordinàries i extraordinàries d'aquests dos cursos escolars.

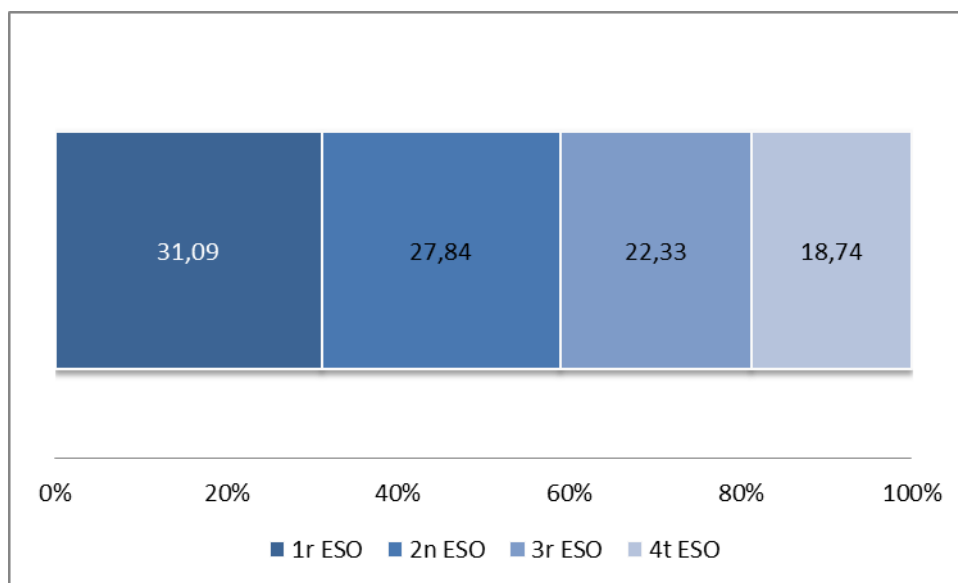
Abans de presentar els resultats dels exercicis esmentats, presentem primer algunes dades generals referides al nivell de participació en tots tres programes.

4. Dades de participació, curs 2016-2017

4.1 Èxit Curs

A continuació presentem les dades de participació en el programa Èxit Curs 2016-2017. Recordem que, ateses les restriccions d'informació en el cas de les escoles de primària, centrem l'atenció en els participants de secundària (de 1r a 4t d'ESO). Per donar compte del nombre de participants en el programa es tenen en compte dues fonts complementàries d'informació: la base de dades d'inscrits inicials facilitada pel Consorci d'Educació (total de 1.160 alumnes) i la base de dades de l'enquesta que van respondre els alumnes participants poc abans de finalitzar el programa (1.694 alumnes). Fusionant totes dues fonts, obtenim un total de 1.814 alumnes.

Gràfic 1. Alumnes d'ESO participants a Èxit Curs 2016-2017, segons nivell (%)

Font: Base de dades d'inscripció i registres d'enquesta als participants

Taula 1. Alumnes d'ESO participants a Èxit Curs 2016-2017, segons nivell

Curs	Participants	%
1r d'ESO	564	31,09
2n d'ESO	505	27,84
3r d'ESO	405	22,33
4t d'ESO	340	18,74
Total	1.814	100

Font: Base de dades d'inscripció i registres d'enquesta als participants

Taula 2. Instituts participants a Èxit Curs 2016-2017 i mitjana d'alumnes per centre

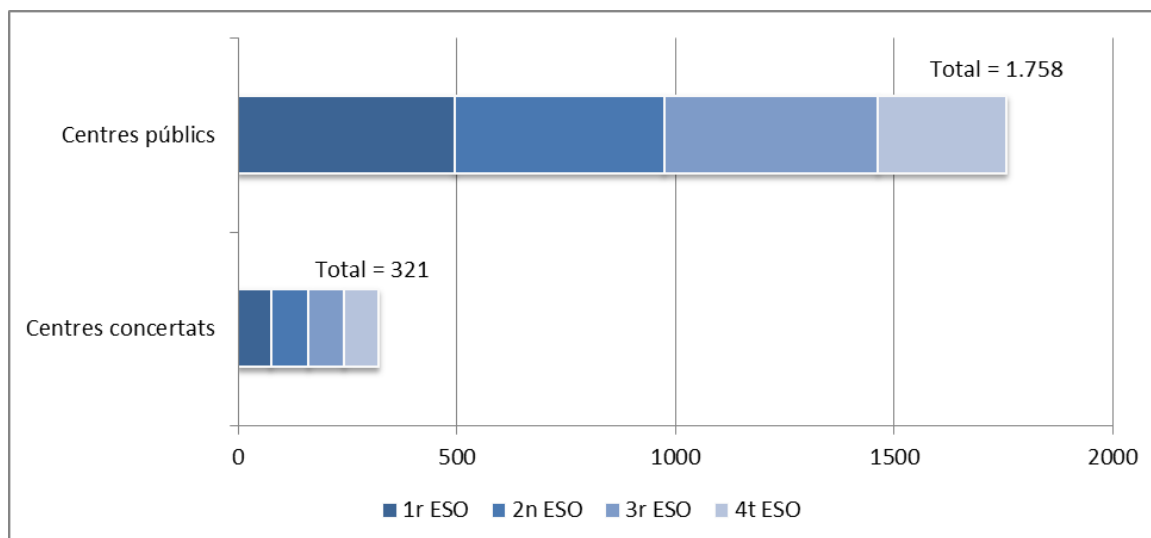
Centres participants	Mitjana d'alumnes per centre
43	42

Font: Base de dades d'inscripció i registres d'enquesta als participants

4.2 Èxit Estiu

Les dades que es presenten a continuació fan referència als instituts i alumnat d'ESO participants en el programa Èxit Estiu 2016-2017. En el cas dels centres públics, considerem com a participants aquells alumnes que s'inscriviren a Èxit Estiu al llarg de la primera setmana de programa (1.697 alumnes) i/o que van rebre l'informe d'aprofitament per part dels seus amics@grans (1.687 alumnes) i/o van respondre l'enquesta online administrada la darrera setmana de programa (1.326 alumnes). Considerant els casos de l'una i l'altra llista, obtenim un total de 1.758 alumnes participants.

Gràfic 2. Alumnes participants a Èxit Estiu 2016-2017, segons nivell i titularitat del centre

Font: Registres d'inscripció en el programa (centres públics i concertats), i informes d'aprofitament i registres d'enquesta (centres públics)

Taula 3. Alumnes participants a Èxit Estiu 2016-2017, segons nivell i titularitat del centre

Titularitat del centre	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO	Total
Alumnes centres públics	496	479	489	294	1758
Alumnes centres concertats	75	87	81	78	321

Font: Registres d'inscripció en el programa (centres públics i concertats), i informes d'aprofitament i registres d'enquesta (centres públics)

Taula 4. Centres participants a Èxit Estiu 2016-2017 i mitjana d'alumnes per centre, segons titularitat

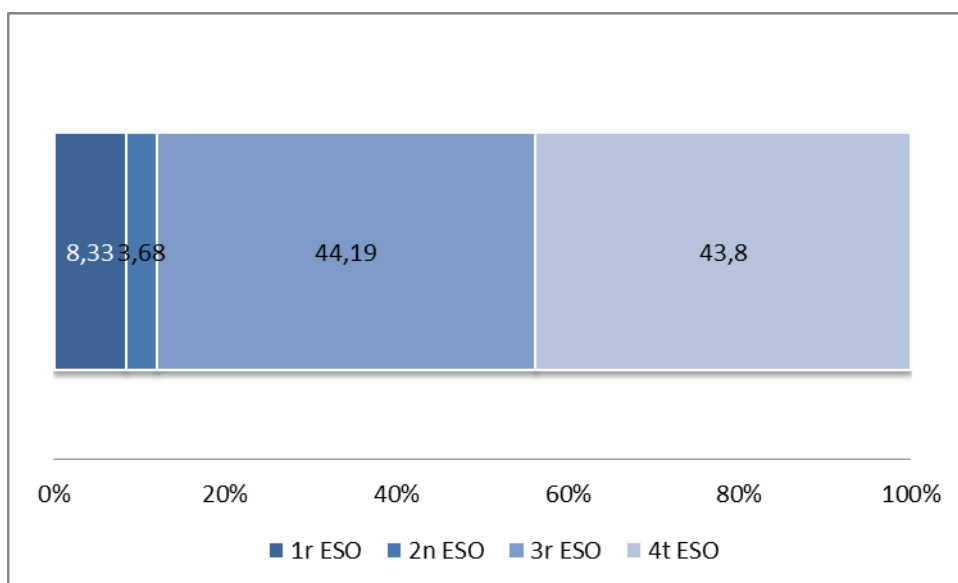
Titularitat del centre	Centres participants	Mitjana d'alumnes per centre
Centres públics	48	36,6
Centres concertats	12	26,7

Font: Registres d'inscripció en el programa (centres públics i concertats), i informes d'aprofitament i registres d'enquesta (centres públics)

4.3 Programa Enginy

Tot seguit es mostren les dades de participació en el programa Enginy 2016-2017. Aquestes dades fan referència a 36 dels 37 instituts participants en el programa⁷.

Gràfic 3. Alumnes participants a Enginy 2016-2017, segons nivell (%)

Font: Registres d'inscripció al programa

Taula 5. Alumnes participants a Enginy 2016-2017, segons nivell

Curs	Participants	%
1r d'ESO	43	8,33
2n d'ESO	19	3,68
3r d'ESO	228	44,19
4t d'ESO	226	43,8
Total	516	100

⁷ L'institut restant no ha facilitat informació dels seus participants en el programa.

Font: Registres d'inscripció al programa

Taula 6. Instituts participants a Enginy 2016-2017 i mitjana d'alumnes per centre

Centres participants	Mitjana d'alumnes per centre
36	14

Font: Registres d'inscripció al programa

Destacats

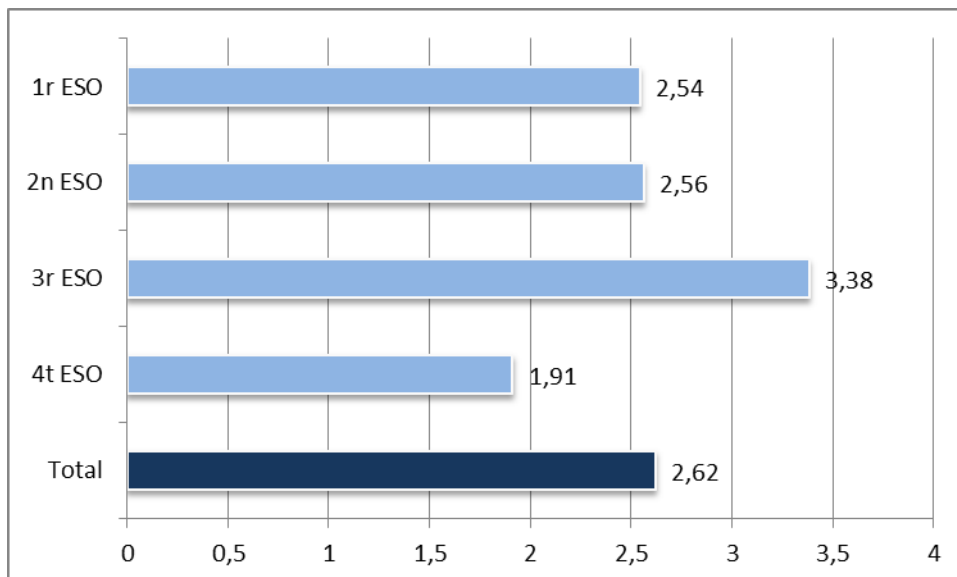
- **Èxit Curs 2016-2017:** 1.814 alumnes d'ESO en 43 instituts públics han participat en el programa Èxit Curs; això representa una mitjana de 42 alumnes per centre.
- **Èxit Estiu 2016-2017:** 1.758 alumnes en 48 centres públics i 321 alumnes en 12 centres concertats han participat en l'edició 2016-2017 del programa; això representa una mitjana de 37 alumnes per centre públic i 27 alumnes per centre concertat.
- **Programa Enginy 2016-2017:** 516 alumnes d'ESO en 36 instituts públics han participat en el programa Enginy; això representa una mitjana de 14 alumnes per centre.

5. Seguiment dels participants dels programes Èxit i Enginy

5.1 Els resultats dels alumnes d'Èxit Curs 2016-2017

Les dades que es mostren a continuació fan referència als resultats que obtenen els alumnes d'ESO participants al programa Èxit Curs en l'avaluació final ordinària del curs 2016-2017. Els càlculs que es presenten tot seguit es basen en una mostra de 1.550 alumnes, escolaritzats en 44 instituts⁸.

Gràfic 4. Mitjana d'assignatures suspeses al juny pels participants d'Èxit Curs 2016-2017, per cursos

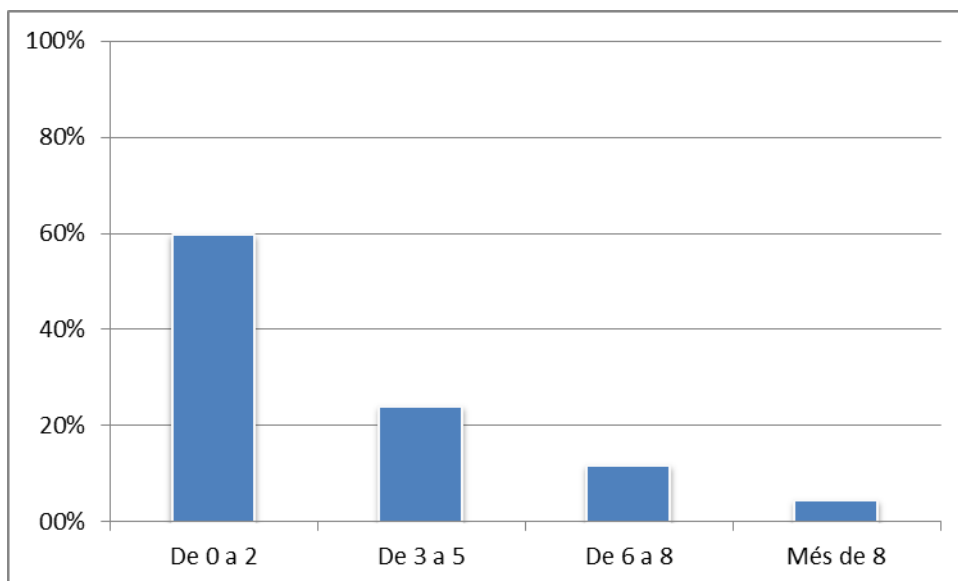
Font: Base de dades d'inscripció i registres d'enquesta als participants, i SAGA

Nota: De forma general, els alumnes d'ESO cursen 10 o 11 matèries al llarg del curs escolar.

---

⁸ Un dels instituts participants no forma part del sistema SAGA. Els seus participants, doncs, queden exclosos dels càlculs (22 alumnes). Queden també fora de l'anàlisi aquells alumnes participants que no aconseguim emparellar amb la base de dades del SAGA (23 alumnes).

Gràfic 5. Proporció d'alumnes d'Èxit Curs 2016-2017 segons nombre d'assignatures suspeses al juny, total ESO

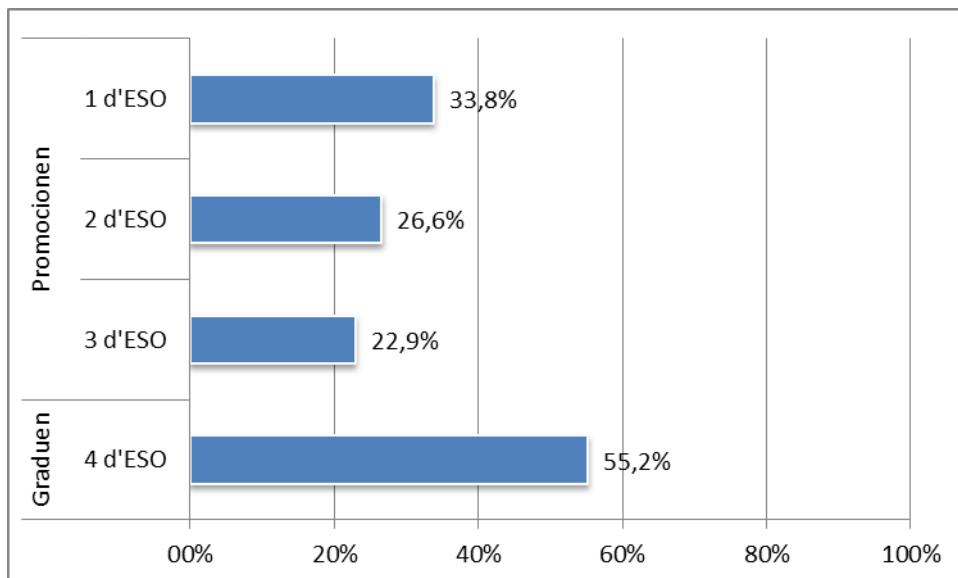
Font: Base de dades d'inscripció i registres d'enquesta als participants, i SAGA

Taula 7. Proporció d'alumnes d'Èxit Curs 2016-2017 segons nombre d'assignatures suspeses al juny, per cursos

Num. suspeses	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO	TOTAL
De 0 a 2	63,6%	58,2%	47,0%	70,6%	59,7%
De 3 a 5	18,1%	27,7%	31,0%	20,2%	24,0%
De 6 a 8	13,7%	10,7%	14,0%	7,4%	11,8%
Més de 8	4,6%	3,4%	7,9%	1,8%	4,5%

Font: Base de dades d'inscripció i registres d'enquesta als participants, i SAGA

Gràfic 6. Proporció d'alumnes d'Èxit Curs 2016-2017 que promocionen o graduen en l'avaluació de juny, per cursos

Font: Base de dades d'inscripció i registres d'enquesta als participants, i SAGA

Destacats

- Els alumnes d'ESO participants al programa Èxit Curs 2016-2017 suspenen, de mitjana, 2,62 assignatures en l'avaluació final ordinària (juny).
- El 59,7% dels alumnes d'ESO participants al programa suspèn dues o menys assignatures en l'avaluació final ordinària (juny); el 24% n'hi suspenen entre tres i cinc.
- El 26,6% dels alumnes de 3r d'ESO promociona de curs d'acord amb els resultats obtinguts en l'avaluació ordinària (juny); el 55,2% de l'alumnat de 4t d'ESO obté el Graduat en aquesta mateixa convocatòria.

5.2 Els resultats dels alumnes d'Èxit Estiu 2016-2017

Les dades que es presenten en aquest apartat posen en relació els resultats obtinguts pels participants d'Èxit Estiu en l'avaluació extraordinària de setembre del curs 2016-2017 amb els seus resultats en l'avaluació de juny, això és, entre els resultats obtinguts pels alumnes abans i després de participar en el programa. Recordem que aquest exercici, per si sol, no ens informa de l'impacte d'Èxit Estiu; la clau per conèixer-ne l'impacte rau a poder determinar què els hagués passat als alumnes participants en cas de no haver-hi participat.

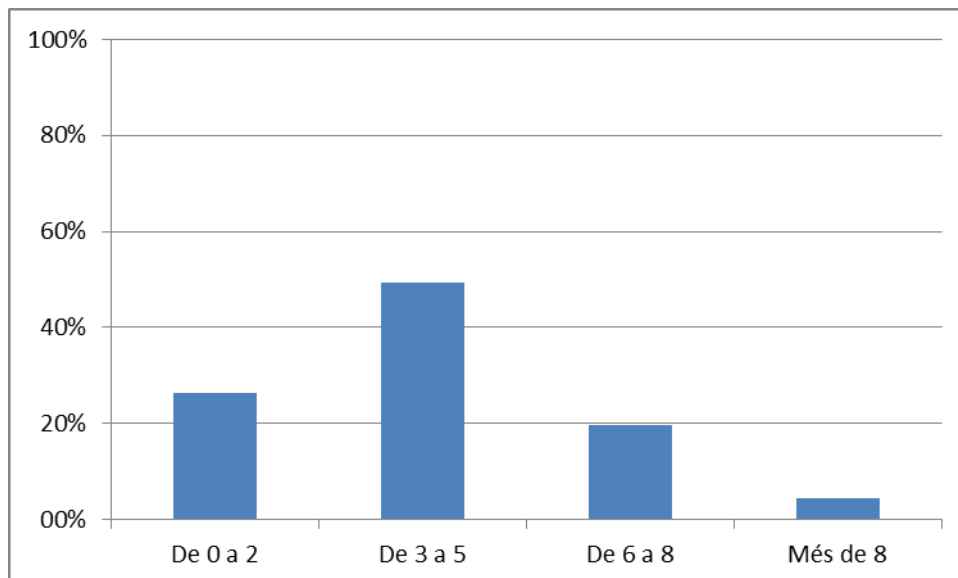
5.2.1 Centres públics

Els càlculs que es mostren a continuació es basen en una mostra de 45 instituts públics (dels 48 participants) i 1.663 alumnes d'ESO (dels 1.758 participants)⁹. Per al càlcul de les assignatures suspeses i recuperades considerem les matèries que es corresponen amb el curs en què es troba l'estudiant. No es consideren, per tant, les matèries que l'alumne pugui estar arrossegant de cursos anteriors.

---

⁹ Tres dels instituts participants no formen part del sistema SAGA. Els seus participants, doncs, queden exclosos dels càlculs (82 alumnes). Queden també fora de l'anàlisi aquells alumnes participants que no aconseguim emparellar amb la base de dades del SAGA (13 alumnes).

Gràfic 7. Proporció d'alumnes segons nombre d'assignatures suspeses al juny, total ESO. Centres públics

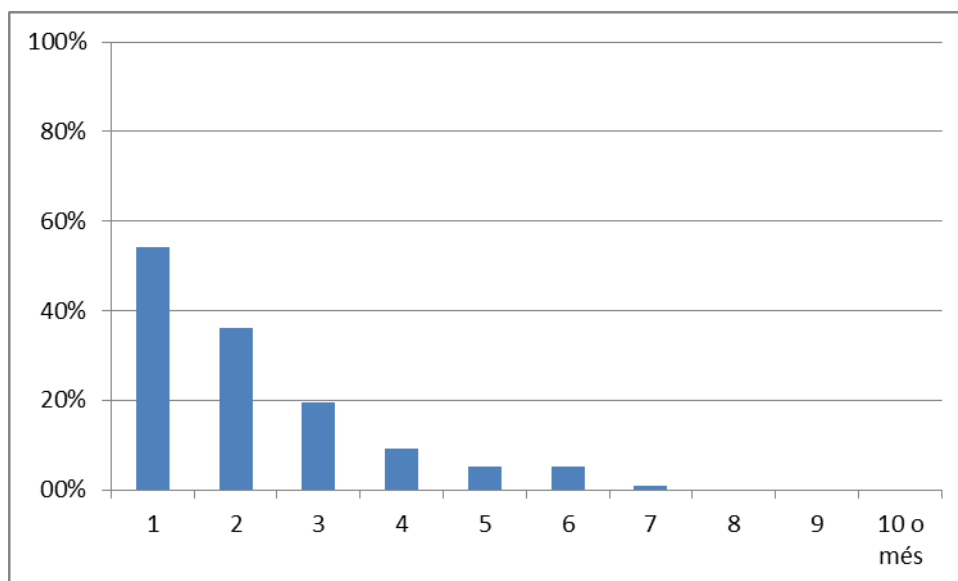
Font: Registres d'inscripció al programa, enquesta, informes d'aprofitament, i SAGA

Taula 8. Proporció d'alumnes segons nombre d'assignatures suspeses al juny, per cursos. Centres públics

Num. suspeses	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO	TOTAL
De 0 a 2	30,8%	24,3%	18,7%	35,0%	26,4%
De 3 a 5	44,5%	52,8%	49,7%	51,6%	49,4%
De 6 a 8	21,0%	19,8%	22,9%	11,6%	19,6%
Més de 8	3,6%	3,0%	8,7%	1,8%	4,6%

Font: Registres d'inscripció al programa, enquesta, informes d'aprofitament, i SAGA

Gràfic 8. Taxa de recuperació de totes les assignatures, segons assignatures suspeses al juny. Total ESO. Centres públics

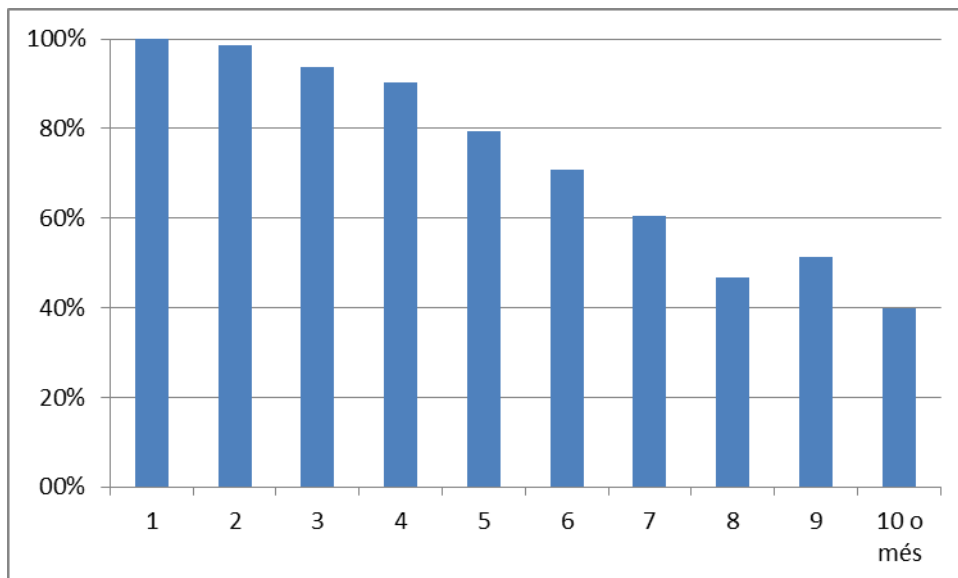
Font: Registres d'inscripció al programa, enquesta, informes d'aprofitament, i SAGA

Taula 9. Taxa de recuperació de totes les assignatures, segons assignatures suspeses al juny, per cursos. Centres públics

Num. suspeses	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO	TOTAL
1	51,3%	55,2%	50,0%	60,0%	54,1%
2	36,7%	27,3%	32,8%	50,8%	36,3%
3	15,4%	13,4%	20,5%	29,5%	19,6%
4	13,8%	8,0%	4,4%	11,8%	9,3%
5	8,0%	5,4%	4,2%	3,2%	5,3%
6	6,7%	5,4%	3,5%	6,7%	5,2%
7	0,0%	3,2%	0,0%	0,0%	1,1%
8	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
9	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
10 o més	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Font: Registres d'inscripció al programa, enquesta, informes d'aprofitament, i SAGA

Gràfic 9. Taxa de promoció/graduació, segons assignatures suspeses al juny. Total ESO. Centres públics

Font: Registres d'inscripció al programa, enquesta, informes d'aprofitament, i SAGA

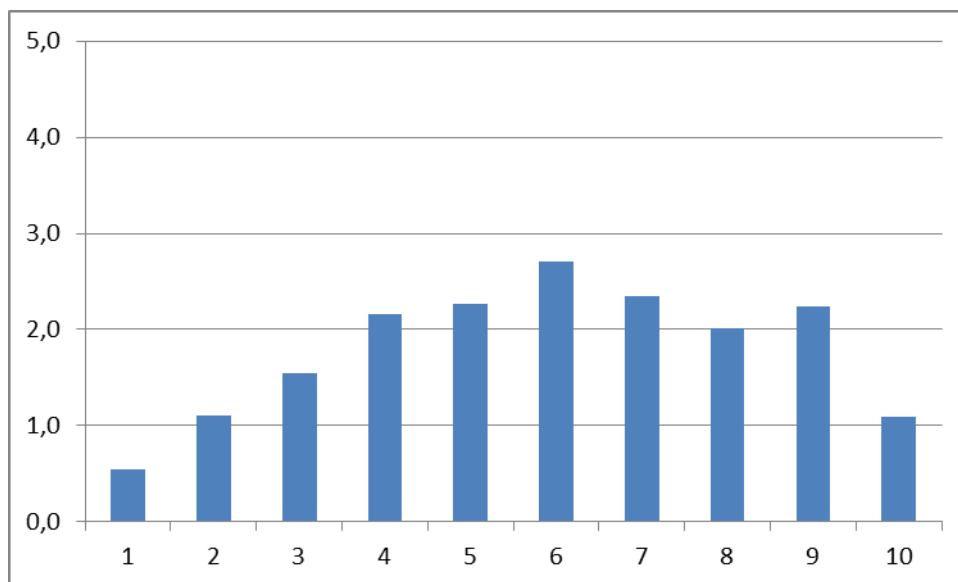
Taula 10. Taxa de promoció/graduació, segons assignatures suspeses al juny, per cursos. Centres públics

Num. suspeses	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO	TOTAL
1	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
2	100,0%	100,0%	100,0%	93,2%	98,5%
3	98,7%	97,6%	97,7%	80,8%	93,9%
4	97,5%	92,0%	95,6%	58,8%	90,3%
5	94,0%	79,7%	83,3%	45,2%	79,3%
6	75,6%	78,4%	75,4%	20,0%	70,8%
7	68,0%	64,5%	68,0%	10,0%	60,4%
8	75,0%	34,8%	39,1%	0,0%	46,9%
9	60,0%	33,3%	52,2%	50,0%	51,2%
10 o més	42,9%	62,5%	35,3%	0,0%	40,0%

Font: Registres d'inscripció al programa, enquesta, informes d'aprofitament, i SAGA

Gràfic 10. Mitjana d'assignatures recuperades, segons assignatures suspeses al juny. Total ESO. Centres públics

Font: Registres d'inscripció al programa, enquesta, informes d'aprofitament, i SAGA

Taula 11. Mitjana d'assignatures recuperades, segons assignatures suspeses al juny, per cursos. Centres públics

Num. suspeses	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO	TOTAL
1	0,5	0,6	0,5	0,6	0,5
2	1,1	0,9	1,1	1,4	1,1
3	1,5	1,4	1,5	1,7	1,5
4	2,4	2,1	2,1	1,9	2,2
5	2,3	2,3	2,4	1,8	2,3
6	3,0	3,0	2,4	2,3	2,7
7	1,8	2,8	2,8	1,3	2,3
8	1,8	2,4	2,6	0,1	2,0
9	2,1	2,0	2,3	3,0	2,2
10	2,5	0,0	1,5	1,3	1,1

Font: Registres d'inscripció al programa, enquesta, informes d'aprofitament, i SAGA

Taula 12. Les 10 assignatures més suspeses el curs 2015-2016. Centres públics*

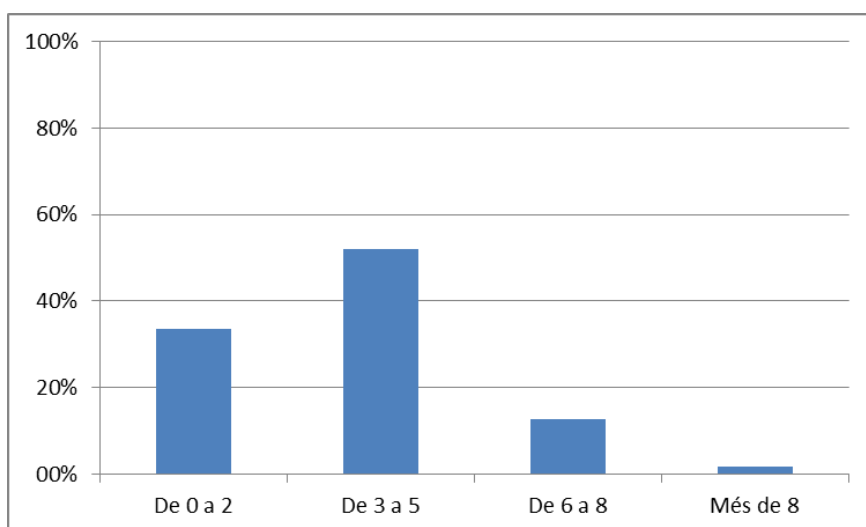
Assignatures	% de suspensos
Matemàtiques	28,9%
Llengua estrangera Anglès	23,3%
Llengua catalana	23,2%
Llengua castellana	22,3%
Ciències naturals	21,1%
Tecnologia	19,2%
Ciències socials	19,0%
Llatí	18,3%
Educació visual i plàstica	17,0%
Història i cultura religions	16,8%

Font: Es consideren tots els registres de SAGA corresponents l'avaluació final ordinària (juny) del curs 2015-2016, alumnes de 1r a 4t d'ESO, participants i no participants a Èxit Estiu.

5.2.2 Centres concertats

Com en el cas dels centres públics, per al càlcul de les assignatures suspeses i recuperades pels alumnes de centres concertats es prenen en consideració les matèries corresponents al mateix curs en què aquests troben. Els càlculs es realitzen sobre una mostra de 8 centres (dels 12 participants) i 233 alumnes (dels 321 participants)¹⁰.

Gràfic 11. Proporció d'alumnes segons nombre d'assignatures suspeses al juny, total ESO. Centres concertats

Font: Registres d'inscripció al programa i seguiment

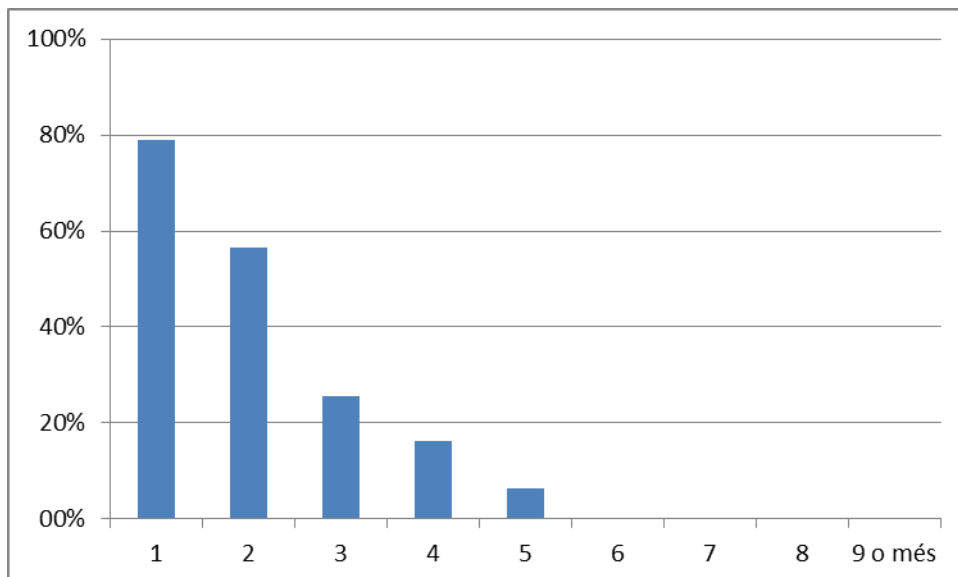
Taula 13. Proporció d'alumnes segons nombre d'assignatures suspeses al juny, per cursos. Centres concertats

Num. suspeses	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO	Total
De 0 a 2	46,7%	29,8%	25,8%	31,5%	33,5%
De 3 a 5	38,3%	52,6%	61,3%	55,6%	51,9%
De 6 a 8	10,0%	17,5%	11,3%	13,0%	12,9%
Més de 8	5,0%	0,0%	1,6%	0,0%	1,7%

Font: Registres d'inscripció al programa i seguiment

¹⁰ Un centre no va arribar la graella requerida amb la informació de resultats, i tres van omplir-la de forma incompleta o incorrecta.

Gràfic 12. Taxa de recuperació de totes les assignatures, segons assignatures suspeses al juny. Total ESO. Centres concertats

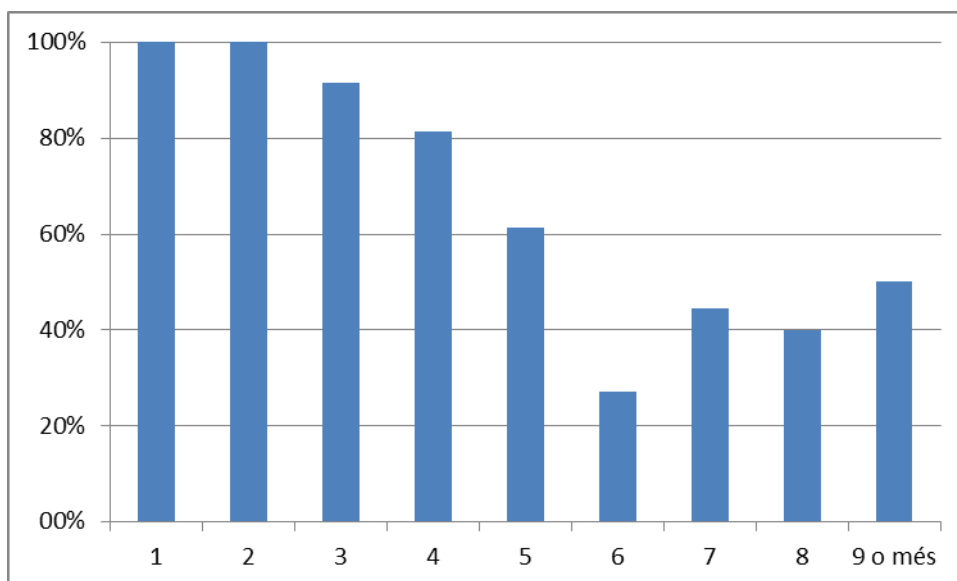
Font: Registres d'inscripció al programa i seguiment

Taula 14. Taxa de recuperació de totes les assignatures, segons assignatures suspeses al juny, per cursos. Centres concertats

Num. suspeses	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO	Total
1	70,0%	100,0%	75,0%	100,0%	78,9%
2	53,3%	30,8%	58,3%	84,6%	56,6%
3	18,2%	23,1%	28,6%	33,3%	25,5%
4	0,0%	0,0%	10,0%	37,5%	16,3%
5	0,0%	0,0%	7,1%	20,0%	6,5%
6	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
7	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
8	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
9 o més	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Font: Registres d'inscripció al programa i seguiment

Gràfic 13. Taxa de promoció/graduació, segons assignatures suspeses al juny. Total ESO. Centres concertats

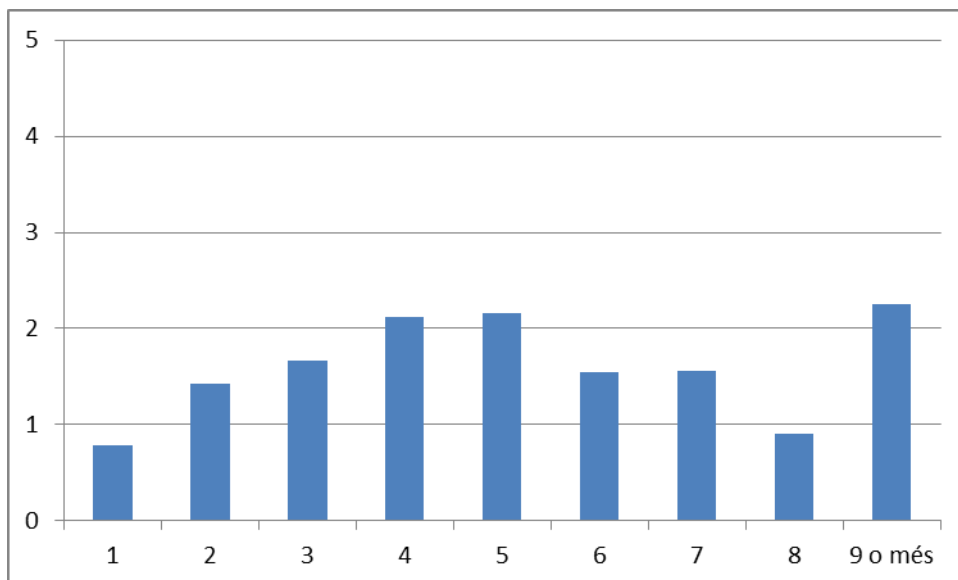
Font: Registres d'inscripció al programa i seguiment

Taula 15. Taxa de promoció/graduació, segons assignatures suspeses al juny, per cursos. Centres concertats

Num. suspeses	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO	Total
1	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
2	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
3	100,0%	100,0%	85,7%	77,8%	91,5%
4	100,0%	72,7%	90,0%	75,0%	81,4%
5	16,7%	66,7%	85,7%	40,0%	61,3%
6	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%	27,3%
7	100,0%	33,3%	50,0%	0,0%	44,4%
8	0,0%	75,0%	100,0%	0,0%	40,0%
9 o més	66,7%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%

Font: Registres d'inscripció al programa i seguiment

Gràfic 14. Ràtio d'assignatures recuperades, segons assignatures suspeses al juny. Total ESO. Centres concertats

Font: Registres d'inscripció al programa i seguiment

Taula 16. Ràtio d'assignatures recuperades, segons assignatures suspeses al juny, per cursos. Centres concertats

Núm. suspeses	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO	TOTAL
1	0,7	1,0	0,8	1,0	0,8
2	1,5	1,0	1,3	1,9	1,4
3	1,5	2,0	1,6	1,6	1,7
4	2,5	1,5	2,2	2,4	2,1
5	1,8	2,3	2,3	2,0	2,2
6	1,0	0,7	2,0	2,5	1,6
7	2,5	0,7	3,5	0,0	1,6
8	0,5	1,8	0,0	0,3	0,9
9 o més	2,0	0,0	3,0	0,0	2,3

Font: Registres d'inscripció al programa i seguiment

Taula 17. Les 10 assignatures més suspeses. Centres concertats

Assignatures	% de suspensos
Matemàtiques	60,1%
Llengua castellana	50,6%
Llengua estrangera Anglès	50,2%
Llengua catalana	47,2%
Ciències socials	35,2%
Tecnologia	23,6%
Optativa	18,5%
Educació visual i plàstica	15,5%
Ciències naturals	15,2%
Educació musical	9,0%

Font: Registres d'inscripció al programa i seguiment

Destacats

Centres públics

- El 49,4% dels alumnes d'Èxit Estiu té entre tres i cinc assignatures pendents de recuperar al setembre. Un 26,4% té dues o menys assignatures pendents i un 19,6% entre sis i vuit.
- La taxa de recuperació total d'assignatures (alumnes que recuperen la totalitat d'assignatures pendents) se situa en el 54,1% quan es té una assignatura pendent de setembre i cau al 9,3% i al 5,3% quan es tenen quatre i cinc assignatures pendents, respectivament.
- La taxa de promoció de curs (graduació en el cas de 4t d'ESO) ronda el 100% quan es tenen dues o menys assignatures pendents de setembre, i cau per sota del 50% a partir de les vuit assignatures pendents.
- Ràtio d'assignatures recuperades (assignatures recuperades per nombre d'assignatures a recuperar): de mitjana, els alumnes que van a setembre amb tres assignatures pendents en recuperen 1,5, els qui van amb cinc, 2,3.
- Entre les deu assignatures amb més freqüència de suspensos a l'ESO, destaquen: matemàtiques, angles, llengua catalana i llengua castellana.

Centres concertats

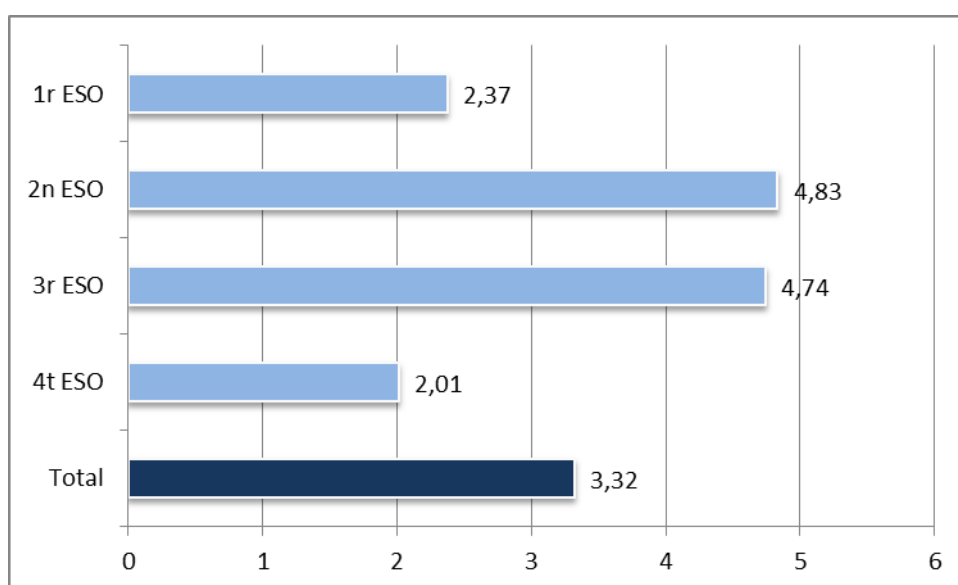
- El 52% dels alumnes d'Èxit Estiu té entre tres i cinc assignatures pendents de recuperar al setembre. Un 33,5% té dues o menys assignatures pendents i un 12,9% entre sis i vuit.
- La taxa de recuperació total d'assignatures se situa en el 79% quan es té una assignatura pendent de setembre i cau al 6,5% quan es tenen cinc assignatures pendents.
- La taxa de promoció de curs (graduació en el cas de 4t d'ESO) és del 100% quan es tenen dues o menys assignatures pendents de setembre, i a cau per sota del 30% quan es tenen sis o més assignatures pendents.
- Ràtio d'assignatures recuperades: de mitjana, els alumnes que van a setembre amb tres assignatures pendents en recuperen 1,7, els qui van amb cinc, 2,2.
- Entre les deu assignatures amb més freqüència de suspensos, destaquen: matemàtiques, llengua castellana, anglès i llengua catalana.

5.3 Els resultats dels alumnes d'Enginy 2016-2017

Tot seguit es presenten els resultats que obtenen els alumnes d'ESO participants al programa Enginy en l'avaluació final ordinària (juny) del curs 2016-2017. Aquests resultats fan referència a una mostra de 32 centres (d'un total de 36 centres amb dades d'inscripció) i 467 alumnes (d'un total de 516 participants)¹¹.

Gràfic 15. Mitjana d'assignatures suspeses al juny pels participants d'Enginy 2016-2017, per cursos

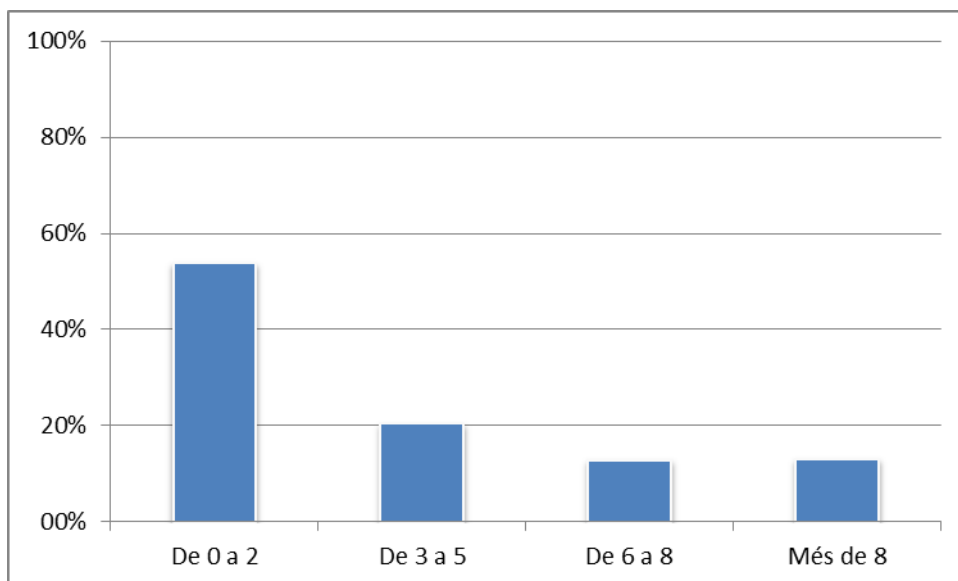

Font: Registres d'inscripció al programa i SAGA

Nota: De forma general, els alumnes d'ESO cursen 10 o 11 matèries al llarg del curs escolar.

¹¹ Recordem que són 37 els instituts participants, un dels quals no va arribar a facilitar dades d'inscripció. Dels 36 instituts amb dades d'inscrits, tres són centres no vinculats al sistema SAGA (queden exclosos dels càlculs els seus 22 alumnes participants). Queden també fora de l'anàlisi aquells alumnes participants que no aconseguim emparellar amb la base de dades del SAGA (27 alumnes).

Gràfic 16. Proporció d'alumnes d'Enginy 2016-2017 segons nombre d'assignatures suspeses al juny, total ESO

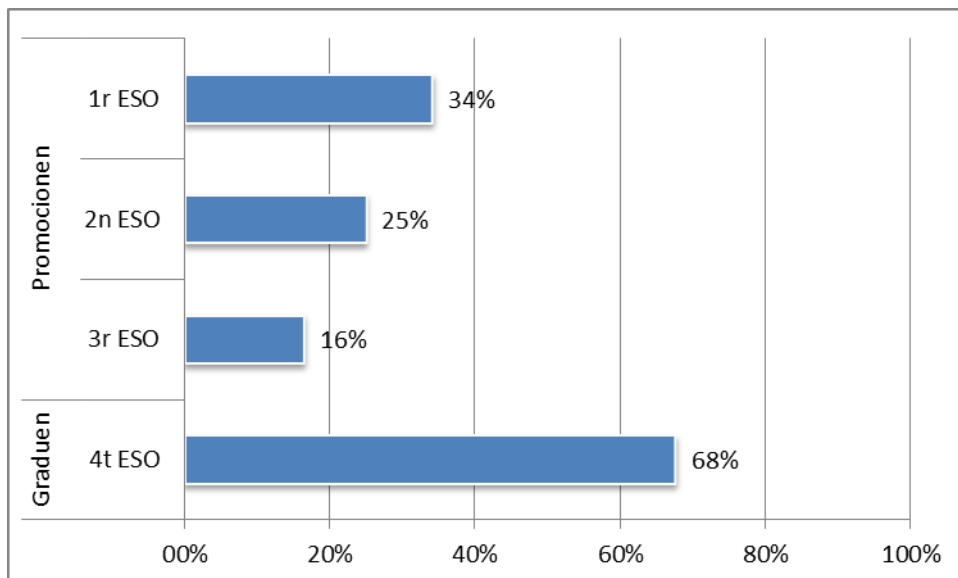
Font: Registres d'inscripció al programa i SAGA

Taula 18. Proporció d'alumnes d'Enginy 2016-2017 segons nombre d'assignatures suspeses al juny, per cursos

Num. suspeses	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4t ESO	TOTAL
De 0 a 2	68,3%	41,7%	33,8%	71,5%	53,7%
De 3 a 5	17,1%	8,3%	26,1%	15,9%	20,3%
De 6 a 8	9,8%	25,0%	18,8%	6,8%	12,8%
Més de 8	4,9%	25,0%	21,3%	5,8%	13,1%

Font: Registres d'inscripció al programa i SAGA

Gràfic 17. Proporció d'alumnes d'Enginy 2016-2017 que promocionen o graduen en l'avaluació de juny, per cursos

Font: Registres d'inscripció al programa i SAGA

Destacats

- Els alumnes d'ESO participants al programa Enginy suspenen, de mitjana, 3,32 assignatures en l'avaluació final ordinària (juny).
- El 53,7% dels alumnes d'ESO participants al programa suspèn dues o menys assignatures en l'avaluació final ordinària (juny); el 20,3% n'hi suspenen entre 3 i 5.
- El 16% dels alumnes de 3r d'ESO promociona de curs d'acord amb els resultats obtinguts en l'avaluació ordinària (juny); el 68% de l'alumnat de 4t d'ESO obté el Graduat en aquesta mateixa convocatòria.

6. L'impacte del programa Èxit Estiu: evidència quasiexperimental

En aquest apartat presentem l'estimació d'impacte del programa Èxit Estiu sobre els outcomes acadèmics dels alumnes d'ESO escolaritzats en instituts públics. Abans, però, de mostrar els resultats de l'anàlisi realitzada, convé considerar què implica estimar els impactes d'un programa i per quina estratègia d'avaluació hem optat en aquest cas.

6.1 Què vol dir avaluar l'impacte d'un programa?

Avaluar l'impacte o l'efectivitat d'un programa (un servei, un dispositiu, una regulació...) vol dir identificar fins a quin punt aquest aconsegueix modificar aquella problemàtica sobre la qual pretén incidir. Com hem comentat anteriorment, no n'hi ha prou de comparar allò que els succeeix als participants abans i després de participar en el programa, ja que la realitat dels participants que es vol transformar està sotmesa a l'efecte d'altres factors contemporanis al programa, i que incideixen també en els outcomes d'interès. Això implica que els canvis que experimenten els participants un cop implementat el programa no tenen perquè ser efecte de la intervenció.

L'estimació de l'impacte tampoc es pot basar en la comparació simple i directa dels resultats dels participants en el programa amb la dels que no hi han participat. Així, la comparació entre els resultats dels alumnes participants a Èxit Estiu en les proves de setembre i els resultats dels estudiants que no hi participen no ens ofereix l'impacte del programa. La raó és que podria perfectament donar-se el cas que participants i no participants fossin, ja d'entrada, diferents en certes característiques relacionades amb la probabilitat d'aprovar més o menys matèries al setembre. Per exemple, els participants podrien ser justament aquells més motivats a esforçar-se i a estudiar durant l'estiu, o aquells amb famílies més disposades a vetllar per a què això passi. Aquestes diferències són conseqüència d'allò que es coneix com el "biaix de selecció" en l'accés al programa: o bé els participants són seleccionats activament en base a determinats requisits objectius i/o valoracions subjectives; o bé són els mateixos participants que s'autoseleccionen.

Per tant, tota avaluació d'impacte que aspiri a ser rigorosa necessita identificar un grup de control format per no participants en el programa, el més semblant possible al grup que hi participa. Idealment, participants i no participants haurien de ser idèntics en totes aquelles característiques que poden tenir relació amb la probabilitat d'accedir al programa i d'obtenir uns determinats resultats. D'aquesta manera, podrem assumir que

allò que els succeeix als individus “control” és el mateix que els hagués succeït als individus “tractats” en cas de no haver participat en el programa (escenari conegut com a “contrafactual”). Quan participants i no participants són efectivament semblants en aquelles característiques (observables i no observables) rellevants amb relació al programa, aleshores la comparació entre allò que els succeeix a uns i altres, a participants i controls, un cop transcorregut el programa sí ens pot proporcionar una mesura de l'impacte del programa.

Entre les diverses metodologies que poden utilitzar-se per construir un grup de control, destaca l'anomenat disseny experimental, que té com a principal característica el fet que els grups de participants i no participants s'estableixen mitjançant un procediment d'assignació aleatòria. Quan l'aplicació d'aquest disseny, pel motiu que sigui, no és viable, poden aleshores entrar en joc determinats dissenys d'avaluació quasiexperimental amb contrafactual susceptibles de minimitzar el biaix de selecció al qual ens hem referit. En l'àmbit de l'avaluació educativa, és habitual l'ús de mètodes com la regressió discontinua, les dobles diferències, la instrumentació de variables o distintes aplicacions del *matching* (Alegre, 2015).

Tal i com detallem a continuació, per a l'avaluació d'impacte d'Èxit Estiu hem plantejat dues estratègies metodològiques alternatives, una basada en models de dobles diferències, l'altre en l'ús del *propensity score matching*.

6.2 Tècniques utilitzades

6.2.1 Dobles diferències

Els models de dobles diferències (o *difference-in-difference*, DiD) representen un pas més enllà del disseny d'anàlisi “abans-després”. A diferència d'aquest disseny, la tècnica de les DiD tracta de controlar els efectes dels factors contemporanis al programa comparant allò que els succeeix als individus o unitats que hi participen amb allò que els succeeix a aquells que no hi participen en un mateix període d'observació.

L'aplicació més habitual de les DiD és aquella que estableix la comparació entre dos grups d'individus (o d'escoles, regions, països...) al llarg del temps: en un primer moment, cap dels dos grups participa en el programa; en un segon moment, en canvi, un grup hi participa (tractament) i l'altre no (comparació). L'estratègia d'estimació de l'impacte que proposen aquests models es basa en la comparació de les diferències en els outcomes de cada grup abans i després de la implementació del programa. Assumint que allò que diferencia ambdós grups des de l'inici roman constant en el temps, la diferència entre aquestes dues diferències assenyalaria l'impacte del programa (Schlotter, Schwerdt, & Woessmann, 2011).

Per avaluar l'impacte d'Èxit Estiu considerem un model basat en la comparació de les següents diferències:

- *Diferència 1 – instituts participants a Èxit Estiu:* diferència entre els resultats obtinguts pels alumnes en les avaluacions extraordinàries de 2011-2012 (abans de la implementació del programa) i en les de 2012-2013 (una vegada el programa ha estat implementat). Aquesta diferència es calcula per a cada nivell (1r, 2n, 3r i 4t d'ESO), així com per al conjunt de l'alumnat del centre.
- *Diferència 2 – instituts no participants a Èxit Estiu:* diferència entre els resultats obtinguts pels alumnes en les avaluacions extraordinàries de 2011-2012 i en les de 2012-2013; diferència calculada per a cada nivell i per al conjunt de l'alumnat del centre.

Adoptem, per tant, un enfocament d'estimació d'"intention-to-treat". És a dir, ens fixem en els impactes que el programa té sobre els individus als quals s'obre la possibilitat de participar-hi, independentment de si aquests acaben efectivament participant o no.

Les estimacions es basen en models d'efectes fixes per institut, operació que ens permet controlar de forma més eficient per totes aquelles variables no observables a nivell centre que es mantenen constants al llarg del temps. D'altra banda, incloem en l'anàlisi un conjunt de característiques de nivell curs, centre i barri, variables entre els diferents anys considerats, amb l'objectiu de controlar l'heterogeneïtat en la composició de cohorts

diverses d'alumnes a cada institut¹². Finalment, els errors estàndard són clusteritzats per cohort (grups d'alumnes en el seu pas d'un curs a l'altre).

L'especificació per al model DiD quedaria reflectida en l'equació següent:

$$Y_{icjt} = \beta_0 + \beta_1 TreatSchool_{icj} + \beta_2 Time_{ict} + \beta_3 (TreatSchool_{icj} * Time_{ict}) + \eta_{cjt} + \eta_{it} + \zeta_j + u_{ijt}$$

En l'equació, Y_{icjt} és l'outcome de l'alumne i en el curs c a l'institut j durant el període t. β_0 és el terme constant a tots els alumnes; β_1 és l'efecte d'estar en un institut que participa en el programa; β_2 l'efecte d'estar en el curs 2012-2013, quan es posa en marxa el programa per primera vegada, i β_3 és l'efecte d'estar en un institut que rep el programa el període 2012-2013 (aquest és el nostre paràmetre d'interès). ζ_j són variables dicotòmiques per a cada centre j; η_{cjt} són característiques dels alumnes del curs c a l'institut j durant el període t; η_{jt} són característiques demogràfiques del barri on es troba l'institut j durant el període t. Finalment, u_{cijt} és el terme d'error que inclou totes les variables que determinen l'outcome educatiu i que no estan incloses en el nostre model.

6.2.2 *Matching*

La tècnica del *matching* tracta d'estimar l'impacte d'un programa sobre els seus participants a partir de la definició *ex post* d'un grup de no participants semblant al conjunt de participants en una sèrie de variables observables clau. La construcció d'aquest grup de comparació es realitza mitjançant tècniques estadístiques, com per exemple el *coarsened exact matching* (CEM), on per a cada participant cerquem una persona no participant que tingui els mateixos valors en el moment previ a la decisió de participar en el programa en cadascuna de les variables observables que poden influir en aquesta decisió; o el *propensity score matching* (PSM), en què per a cada participant es

---

¹² Covariables de barri: renda familiar mitjana, % població amb estudis obligatoris o inferiors; % població immigrada, i índex d'atur. Covariables de centre: participació a Èxit Curs, % alumnes de nacionalitat espanyola, % alumnes estrangers de països rics, % nois, % repetidors. Covariables de curs: mitjana de suspeses al juny (total i troncs) i % alumnes amb diferents matèries troncs suspeses al juny (Matemàtiques, Català, Castellà, Anglès, Física i Química, Biologia i Ciències socials).

busca un no participant que *ex ante* presenti la mateixa probabilitat de participar en el programa. Aquesta segona és l'aproximació utilitzada en aquesta avaluació.

En el cas d'Èxit Estiu, la població de la qual extraïem els grups de participants i no participants es circumscriu a aquells alumnes que havien participat en el programa Èxit Curs 2016-2017 i reuneixen la condició d'haver suspès almenys una assignatura en l'avaluació final ordinària de juny. Per a aquest conjunt d'alumnes es compta amb una enquesta amb variables de tipus personal, d'entorn, d'expectatives i disposicions escolar, que poden incidir tant en la decisió de participar a Èxit Estiu com en els *outcomes* d'interès.

El primer pas del procediment estadístic passa per utilitzar aquestes variables juntament amb altres referides a l'expedient acadèmic dels alumnes per estimar un model d'elecció discreta (lògit) de la participació en el programa. La probabilitat condicional de participar en el programa es coneix com a *propensity score* (PS), i permet reduir la multidimensionalitat de l'emparellament entre participants i no participants a una única dimensió (el PS). És fonamental que les variables que s'utilitzen per estimar la probabilitat condicional de participació no es trobin relacionades amb els resultats del programa (Rosenbaum & Rubin, 1983). En el nostre cas, utilitzem informació dels participants prèvia a l'inici del programa, que difícilment podria modificar-se per l'expectativa de participar-hi¹³.

El segon pas consisteix en estimar el valor esperat dels *outcomes* per als no participants, condicionat al PS. La mostra de no participants s'estableix dins la regió de "suport comú" (*common support*) de la distribució del PS que comparteixen amb els participants (Caliendo & Kopeinig, 2008). El grau de semblança entre participants i no participants s'ha construït a partir d'una funció kernel, que és la mitjana ponderada de totes les

---

¹³ Extreteres de l'enquesta esmentada, utilitzem les següents variables: disposar o no d'internet a casa, disposar o no de taula de treball a casa, manifestar o no algun mal comportament (càstig, discussió amb professorat, saltar-se classes), expectatives d'obtenció del Graduat, i de estudiar Batxillerat i universitat, haver o no repetit curs a la primària, haver o no aprofitat el programa, haver o no millorat les notes i les relacions amb els companys (percepció), tenir o no algun progenitor amb estudis postobligatoris, tenir o no algun progenitor amb feina, tenir o no el català entre les llengües d'ús domèstic, ser o no estranger, tenir o no un progenitor estranger. Alhora, es consideren per a l'emparellament, dues variables extreteres del SAGA: suspendre més o menys de dues assignatures, i suspendre més o menys de dues matèries troncales.

observacions dins de la regió de suport comú de la distribució, de manera que el pes assignat és funció inversa de la distància entre els individus,

$$\hat{E}[Y_{0i}|P(X_i), EE_i = 0] = \sum_{j \in EE=0} W_j[P(X_i)] Y_j$$

on $P(X_i)$ és el PS per a l'individu i , mentre que W_j són els pesos individuals que es calculen de la següent forma:

$$W_j(P(X_i)) = \frac{K\left(\frac{P(X_i) - P(X_k)}{h_n}\right)}{\sum_{k \in D_j=0} K\left(\frac{P(X_i) - P(X_k)}{h_n}\right)}$$

Finalment, computem la diferència entre la mitjana de l'outcome per als participants amb relació al valor esperat dels no participants emparellats. Així, l'equació estimada que utilitzem per conèixer l'impacte del programa Èxit Estiu és:

$$\hat{\Delta}_{EE=1} = \frac{1}{N_1} \sum_{i=1} Y_{1i}(X_i) - \hat{E}(Y_{01}|P(X_i), EE_i = 0)$$

on N_1 són els alumnes que participen a Èxit Estiu amb valors de les X incloses en el model logit tals que es compleix que la probabilitat de participació per a aquests alumnes és estrictament inferior a 1 i estrictament superior a 0. El supòsit clau que s'ha de complir per tal que aquest estimador no sigui esbiaixat és que $E(Y_0|P(X), EE = 1) = E(Y_0|P(X), EE = 0)$.

6.3 Outcomes

Els impactes d'Èxit Estiu han estat analitzats amb relació als outcomes següents, tots ells referits als resultats obtinguts pels alumnes escolaritzats en instituts públics en l'avaluació final extraordinària (setembre):

- a) Nombre d'assignatures suspeses, total i troncal. Es consideren matèries troncal: Matemàtiques, Català, Castellà, Anglès, Ciències socials i Ciències naturals (Física i Química, i Biologia).
- b) Probabilitat d'aprovar cadascuna de les matèries troncal.
- c) Probabilitat d'aprovar totes les matèries, total i troncal.
- d) Probabilitat de promocionar de curs (en el cas dels alumnes de 1r a 3r d'ESO) i d'obtenir el Graduat d'ESO (alumnes de 4t d'ESO).

Els cursos considerats són 2011-2012 i 2012-2013 per al DiD i 2016-2017 per al PSM.

Les fonts d'informació utilitzades són les indicades en l'apartat 3 d'aquest informe.

6.4 Resultats d'impacte

6.4.1 Èxit Estiu 2012-2013: dobles diferències (DiD)

El programa Èxit es posa en marxa el curs 2012-2013 a 44 instituts públics de la ciutat de Barcelona¹⁴. Prenent en consideració aquesta circumstància, l'estratègia empírica seguida en aquest cas consisteix en comparar l'evolució dels outcomes educatius (resultats al setembre) de l'alumnat d'ESO abans i després de l'inici del programa, en instituts participants i no participants a Èxit Estiu 2012-2013.

La mostra utilitzada per a l'anàlisi la componen 57 instituts (39 participants i 18 no participants) i 22.038 alumnes (16.456 en instituts participants i 5.582 en instituts no participants). S'exclou de l'anàlisi aquells alumnes sense cap assignatura pendent de recuperar al setembre. Per a l'outcome de promoció/graduació, s'exclouen també els alumnes que obtenen el pas de curs (1r, 2n i 3r d'ESO) o el Graduat (4t d'ESO) ja al juny,

---

¹⁴ S'inicià també aleshores a 11 centres concertats. Recordem que els centres concertats que han participat en les diferents edicions del programa no formen part de l'avaluació d'impacte.

fet que fa que la mostra per a aquest outcome sigui de 13.688 (10.520 en instituts participants i 3.168 en instituts no participants)¹⁵.

Resultats descriptius: instituts participants i controls

Les taules 19 i 20 mostren els resultats que van obtenir els alumnes en els instituts participants i en els controls en les avaluacions de juny i setembre del curs 2012-2013, respectivament.

Les dades posen de manifest que els alumnes en centres participants inicien la seva exposició al programa amb una mitjana d'assignatures suspeses al juny superior a la mitjana corresponent als alumnes en centres no participants (4,6 vs. 4 total d'assignatures; 2,7 vs. 2,4 matèries troncales). Alhora, la probabilitat de suspendre cadascuna de les diferents matèries troncales es troba sempre per sobre de la que presenten els alumnes en instituts no participants, diferències que es mostren especialment significatives en el cas de les matemàtiques i les llengües.

Els resultats obtinguts en l'avaluació de setembre segueixen sent favorables a l'alumnat no exposat al programa, tant en el referent a la mitjana d'assignatures recuperades (total i troncales), com pel que fa a la probabilitat de promocionar/graduar i d'aprovar cadascuna de les matèries troncales pendents.

És important destacar que el manteniment d'aquesta diferència en els resultats obtinguts abans (juny) i després (setembre) de la implementació d'Èxit Estiu a favor dels alumnes no participants no és indicatiu de l'absència d'impacte del programa. La clau rau a poder determinar què els hagués passat als alumnes participants en cas de no haver participat en el programa. Abordem tot seguit aquesta qüestió.

---

¹⁵ Les bases de dades per als cursos 2011-2012 i 2012-2013 no inclouen la variable de promoció o graduació. Per aquest motiu, en els càlculs dels models DiD considerem com a alumnes que promocionen o graduen a tots aquells que suspenen dos o menys assignatures en l'avaluació final corresponent.

Taula 19. Resultats obtinguts pels alumnes participants i controls, avaluacions de juny, curs 2012-2013

Variables: Avaluació juny	Alumnes en instituts participants		Alumnes en instituts no participants		T-test
	Mitjana	DE	Mitjana	DE	P-valor
Total suspeses	4,649	3,289	4,046	3,079	0,000
Total suspeses troncal	2,665	1,692	2,386	1,638	0,000
Suspèn Matemàtiques	0,616 (61,6%)	0,486	0,544 (54,4%)	0,498	0,000
Suspèn Català	0,533 (53,3%)	0,499	0,443 (44,3%)	0,497	0,000
Suspèn Castellà	0,493 (49,3%)	0,500	0,449 (44,9%)	0,497	0,000
Suspèn Anglès	0,513 (51,3%)	0,500	0,464 (46,4%)	0,499	0,000
Suspèn Física i Química	0,036 (3,6%)	0,187	0,039 (3,9%)	0,193	0,588
Suspèn Biologia	0,028 (2,8%)	0,164	0,027 (2,7%)	0,161	0,758
Suspèn Ciències socials	0,446 (44,6%)	0,497	0,421 (42,1%)	0,494	0,022

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SAGA.

Taula 20. Resultats obtinguts pels alumnes participants i controls, avaluacions de setembre, curs 2012-2013

Variables: Avaluació setembre	Alumnes en instituts participants		Alumnes en instituts no participants	
	Mitjana	DE	Mitjana	DE
Promociona/gradua	0,286 (28,6%)	0,452	0,341 (34,1%)	0,474
Recupera totes les assignatures	0,161 (16,1%)	0,368	0,225 (22,5%)	0,417
Total assignatures recuperades	0,917	1,252	0,976	1,180
Total troncal recuperades	0,579	0,871	0,628	0,853
Aprova Matemàtiques	0,169 (16,9%)	0,375	0,227 (22,7%)	0,419
Aprova Català	0,239 (23,9%)	0,427	0,268 (26,8%)	0,443
Aprova Castellà	0,224 (22,4%)	0,417	0,316 (31,6%)	0,465
Aprova Anglès	0,220 (22,0%)	0,414	0,232 (23,2%)	0,422
Aprova Física i Química	0,338 (33,8%)	0,474	0,305 (30,5%)	0,463
Aprova Biologia	0,269 (26,9%)	0,444	0,292 (29,2%)	0,458
Aprova Ciències socials	0,233 (23,3%)	0,423	0,276 (27,6%)	0,447

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SAGA.

Resultats d'impacte

Els gràfics 18, 19 i 20 mostren el valor mitjà de l'impacte del primer any de funcionament del programa (2012-2013) per a cadascun dels outcomes educatius considerats, tots ells referits a l'avaluació extraordinària de setembre.

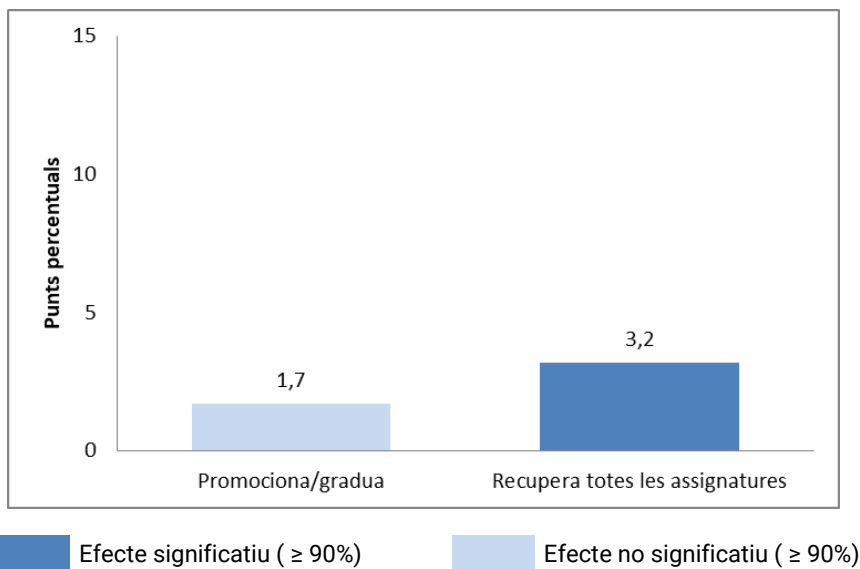
El gràfic 18 mostra l'efecte d'Èxit Estiu sobre la probabilitat de promocionar de curs (alumnes de 1r, 2n i 3r) o obtenir el Graduat d'ESO (alumnes de 4t), de no suspendre cap assignatura i de no suspendre cap matèria troncal. Per la seva banda, el gràfic 19 il·lustra l'impacte del programa sobre la probabilitat d'aprovar al setembre cadascuna de les assignatures troncal que s'hagin pogut suspendre al juny. Finalment, el gràfic 20 plasma l'efecte d'Èxit Estiu sobre el nombre total d'assignatures que es recuperen al setembre i, de forma més específica, sobre el nombre d'assignatures troncal que aconsegueixen recuperar-se en aquesta avaluació. Tots els valors que s'exposen en aquests gràfics han estat obtinguts mitjançant models de regressió lineal.

La taula 21 recull el conjunt de valors mostrats en els gràfics i afegix un paràmetre complementari indicatiu de la mida de l'efecte allà on aquest es mostra estadísticament significatiu: el percentatge de la desviació estàndard que és explicat per l'acció del programa. A més, la taula dóna compte dels efectes diferencials d'Èxit Estiu, segons el curs en què es troben els alumnes i l'interval d'assignatures pendents de recuperació¹⁶. El model DiD complet, amb els valors del conjunt de paràmetres explicatius considerats, es troba representat en la taula A10 de l'Annex 3.

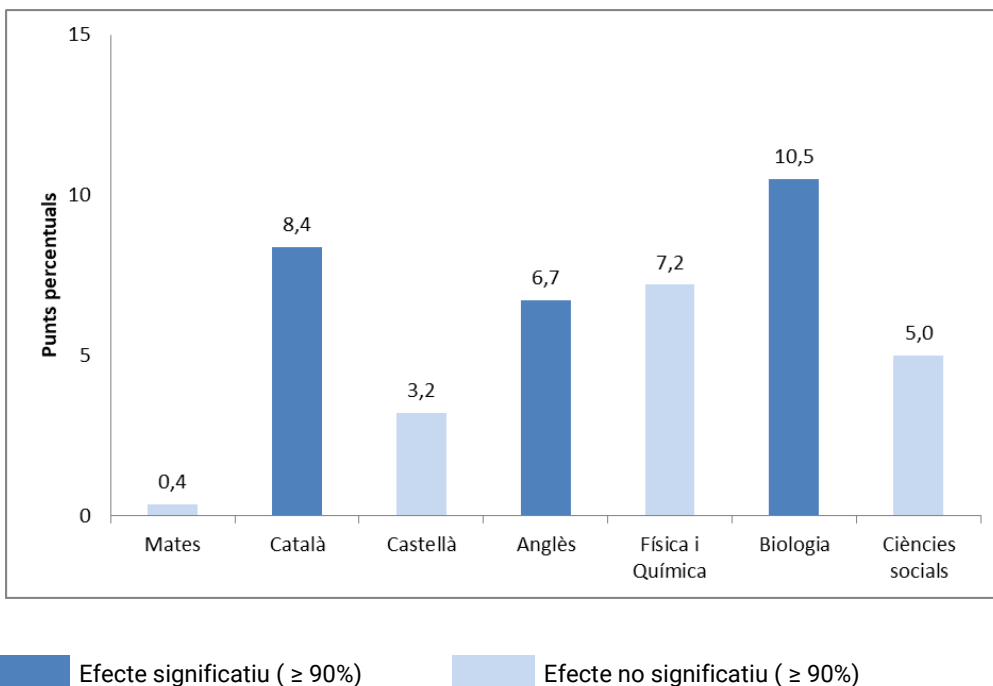
¹⁶ La informació individual disponible dels alumnes de les cohorts considerades no permet anar més enllà en aquesta anàlisi de subgrups.

Gràfic 18. Impacte d'Èxit Estiu (2012-2013) sobre la probabilitat de promocionar/graduar, i de aprovar totes les assignatures

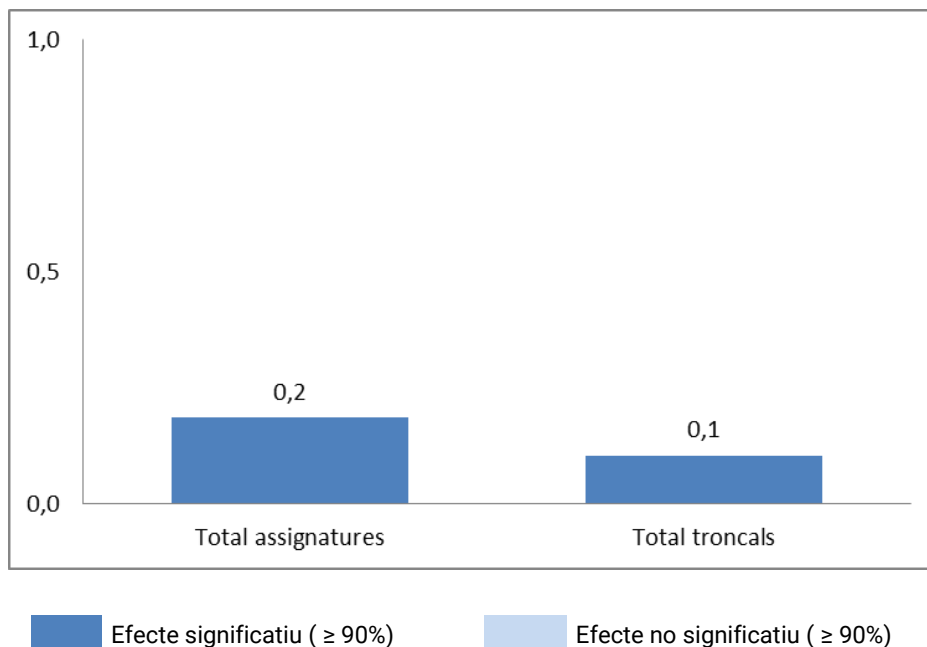
Font: elaboració pròpia a partir de dades del SAGA.

Gràfic 19. Impacte d'Èxit Estiu (2012-2013) sobre la probabilitat d'aprovar cadascuna de les matèries troncales

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SAGA.

Gràfic 20. Impacte d'Èxit Estiu (2012-2013) sobre el nombre d'assignatures recuperades (total i troncal)

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SAGA.

Taula 21. Impactes d'Èxit Estiu (2012-2013) sobre els outcomes considerats

Outcomes considerats: Resultats al setembre	GLOBAL		1r ESO		2n ESO		3r ESO		4t ESO		1-3 suspeses		4 o + suspeses	
	Coef.	% DE	Coef.	% DE	Coef.	% DE	Coef.	% DE	Coef.	% DE	Coef.	% DE	Coef.	% DE
Promociona/gradua	0,017		-0,034		-0,005		0,027		0,051*	10,7	0,030		0,019	
Recupera totes les assignatures	0,032*	7,6	0,009		-0,007		0,009		0,123***	28,2	0,052		0,017	
Total assignatures recuperades	0,186**	15,8	0,111		0,211**	17,7	0,064		0,177**	16,2	0,069		0,344**	23,0
Total troncals recuperades	0,104**	12,2	0,074		0,095**	11,8	0,023		0,133*	14,4	0,078		0,152**	15,3
Aprova Matemàtiques	0,004													
Aprova Català	0,084***	18,9												
Aprova Castellà	0,032													
Aprova Anglès	0,067**	15,9												
Aprova Física i Química	0,072													
Aprova Biologia	0,105*	23,0												
Aprova Ciències socials	0,050													

* Significatiu al 90% de confiança; ** significatiu al 95% de confiança; *** significatiu al 99% de confiança

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SAGA.

Els resultats presentats indiquen que, en el seu primer any de funcionament, el programa Èxit Estiu va tenir un impacte positiu significatiu sobre la probabilitat d'acabar recuperant totes les assignatures al setembre, així com sobre el nombre d'assignatures recuperades. En concret, s'observa que els alumnes en instituts que van oferir Èxit Estiu el 2012-2013 guanyen 3 punts percentuals en la seva probabilitat d'aprovar totes les assignatures (un 7,6% de la desviació estàndard) i aconseguen incrementar en 9,2 el nombre total d'assignatures recuperades (15,8% DE) i en 0,1 el nombre de troncs aprovades (12,2%). De forma més específica, el programa es mostra especialment efectiu en la recuperació de les troncs de Català, Anglès i Biologia.

Per contra, no s'observen beneficis de l'Èxit Estiu en la probabilitat de promocionar de curs o graduar. Si bé la direcció dels efectes és positiva en ambdós casos, els seus valors no són estadísticament significatius¹⁷.

Pel que fa als efectes diferencials per curs, el programa sembla particularment efectiu per als alumnes de 2n i 4t d'ESO. En el primer cas, s'observen impactes rellevants sobre el nombre d'assignatures que es recuperen al setembre, total de matèries (17,7% DE) i troncs (11,8% DE). En el segon cas, entre l'alumnat de 4t d'ESO, Èxit Estiu amplia aquests mateixos beneficis a la probabilitat de recuperar totes les matèries (12 punts percentuals; 28,2% DE) i d'obtenir el Graduat (5 pp; 10,7% DE).

Alhora, les dades indiquen que Èxit Estiu és beneficiós també per aquells alumnes amb un nombre elevat d'assignatures suspeses al juny (4 o més matèries per recuperar). L'impacte sobre aquest col·lectiu és de 23% DE (0,3 recuperades) i a les matèries troncs és de 15,3 % DE (0,15 recuperades). Cal tenir en compte que en aquest exercici no hem pogut controlar per un canvi en la composició de l'alumnat que va suspendre moltes assignatures entre 2011/2012 i 2012/2013 amb relació als que en van suspendre menys i per tant és possible que una part de l'efecte sobre aquest col·lectiu provingui de diferències en les característiques dels alumnes.

---

¹⁷ Recordem que el càlcul d'aquest outcome es restringeix a la mostra d'alumnes amb dos o més assignatures per recuperar.

6.4.2 Impacte de Èxit Estiu 2016-2017: propensity score matching (PSM)

Resultats descriptius: alumnes participants i controls

Les taules 22 i 23 mostren els resultats que van obtenir els alumnes participants i controls inclosos en l'anàlisi en les avaluacions de juny (pre-programa) i setembre (post-programa) el curs 2016-2017, respectivament. Atesa la mida limitada de la mostra (1.220 alumnes), no s'inclouen càlculs desglossats per matèria.

Les dades posen de relleu que els alumnes participants accedeixen al programa amb una mitjana d'assignatures suspeses al juny superior a la mitjana corresponent als alumnes no participants, tant si parem atenció al conjunt de matèries (4 vs. 3,5 suspeses) com si ens fixem únicament en les troncal (3 vs. 2,5). Aquestes diferències són estadísticament significatives.

En canvi, observem com a l'avaluació de setembre, una vegada finalitzat el programa, els alumnes que han participat a l'Èxit Estiu recuperen un nombre superior d'assignatures (en conjunt i troncal) i acaben promocionant o graduant (en el cas de 4t d'ESO) en major mesura que els seus homòlegs no participants. Aquestes diferències entre els resultats d'uns i altres alumnes no només no són estadísticament significatives, sinó que, en qualsevol cas, no ens informen de l'impacte del programa. En aquest punt, desconeixem quina part d'aquestes diferències són atribuïbles a l'acció del programa. En la secció següent mirem de donar resposta a aquesta qüestió.

Taula 22. Resultats obtinguts pels alumnes participants i controls, avaluacions de juny, curs 2016-2017

Variables: Avaluació juny	Alumnes participants		Alumnes control		T-test
	Mitjana	D.E.	Media	D.E.	p-value
Total suspeses	4,042	2,282	3,545	2,812	0,001
Total troncsals suspeses	2,975	1,563	2,484	1,888	0,000

Font: elaboració pròpia a partir de registres d'inscripció al programa, informes d'aprofitament, enquesta Èxit Curs i SAGA.

Taula 23. Resultats obtinguts pels alumnes participants i controls, avaluacions de setembre, curs 2016-2017

Variables: Avaluació setembre	Alumnes participants		Alumnes control	
	Mitjana	D.E.	Media	D.E.
Promociona/gradua ¹⁸	0,854 (85,4%)	0,353	0,786 (78,6%)	0,411
Recupera totes les assignatures	0,181 (18,1%)	0,385	0,161 (16,1%)	0,368
Total assignatures recuperades	1,728	1,497	0,927	1,267
Total troncsals recuperades	1,321	1,147	0,680	1,000

Font: elaboració pròpia a partir de registres d'inscripció al programa, informes d'aprofitament, enquesta Èxit Curs i SAGA.

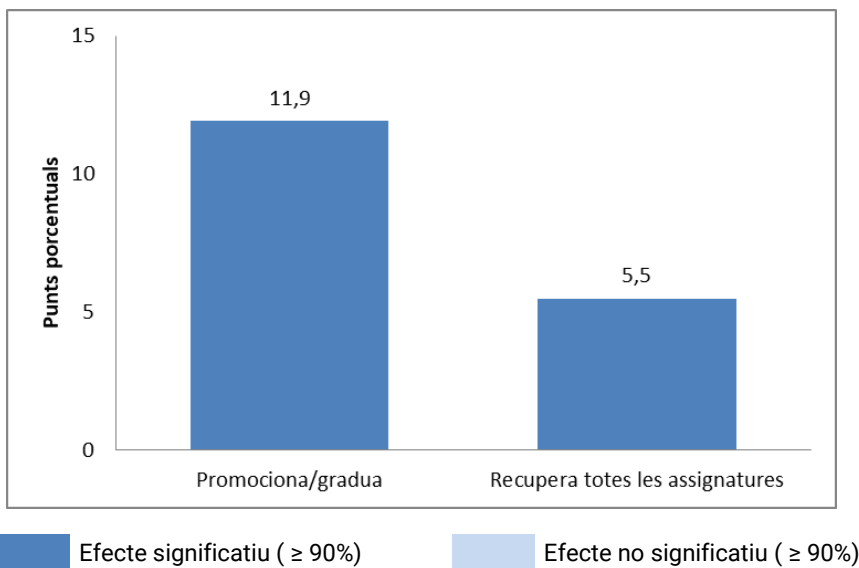
¹⁸ La diferència de magnitud entre els percentatges de promoció/graduació que es mostren en aquesta taula (85,5% per als alumnes participants, 78,6% per als no participants) i els exposats en la taula 20 amb dades de 2012-2013 es deuen principalment a la construcció d'aquesta variable. La base de dades del SAGA per al curs 2016-2017 sí inclou el camp promoció/graduació, i és aquesta la variable considerada en el PSM. Recordem que en l'estimació DiD definim la variable en funció del nombre d'assignatures suspeses, considerant com a alumnes no promocionat o no graduats aquells que suspenen més de dues assignatures en l'avaluació final. Si apliquéssim aquesta mateixa definició per a les dades 2016-2017, obtindríem un 52% de promocionats/graduats al setembre entre els alumnes participants i un 33,3% entre els no participants.

Resultats d'impacte

L'impacte del programa en la seva edició 2016-2017 és estimat mitjançant PSM. Com indicàvem anteriorment, la mida de la mostra desaconsella dur a terme algunes de les anàlisis desagregades realitzades en l'estimació DiD, en particular, la relació entre el programa i la probabilitat de recuperar cadascuna de les assignatures troncal suspeses al juny, i els impactes diferencials del programa sobre diferents subgrups d'alumnes.

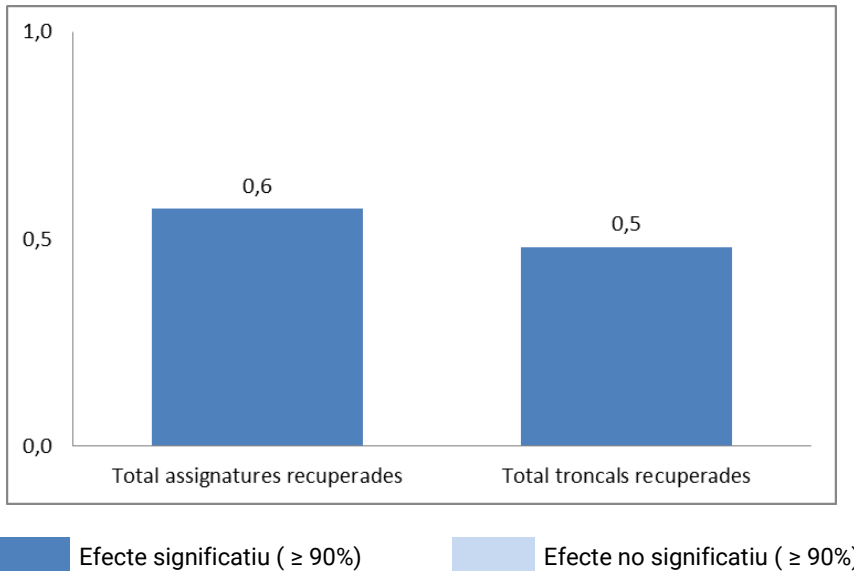
Així, els gràfics següents concentren l'atenció en els impactes d'Èxit Estiu sobre: a) la probabilitat de promocionar o obtenir el Graduat, de no suspendre cap assignatura i de no suspendre cap matèria troncal (gràfic 21); b) el nombre total d'assignatures i d'assignatures troncal que es recuperen al setembre (gràfic 22). La taula 24 resumeix els coeficients de regressió mostrats als gràfics i afegeix el percentatge de la desviació estàndard que és explicat per efecte del programa en el cas d'aquells outcomes on s'observa un impacte significatiu.

Gràfic 21. Impacte d'Èxit Estiu (2016-2017) sobre la probabilitat de promocionar/graduar, i d'aprovar totes les assignatures

Font: elaboració pròpia a partir de registres d'inscripció al programa, informes d'aprofitament, enquesta Èxit Curs i SAGA.

Gràfic 22. Impacte d'Èxit Estiu (2016-2017) sobre el nombre d'assignatures recuperades (total i troncal)

Font: elaboració pròpia a partir de registres d'inscripció al programa, informes d'aprofitament, enquesta Èxit Curs i SAGA.

Els resultats del PSM semblen corroborar la capacitat d'Èxit Estiu d'influir positivament en els outcomes educatius dels alumnes participants. D'una banda, torna a demostrar-se que el programa incideix significativament en el nombre d'assignatures que es recuperen en l'avaluació extraordinària de setembre. En concret, els alumnes que participen en el programa incrementen en 0,6 la mitjana d'assignatures recuperades (equivalent a un impacte del 45% de la desviació estàndard) i en 0,5 el de matèries troncal (48% DE).

Més encara, els resultats indiquen que Èxit Estiu pot arribar a tenir un impacte estadísticament significatiu sobre la probabilitat de promocionar o graduar (increment de 11,9 punts percentuals; 29% DE) i de recuperar totes les assignatures (increment de 5,5 pp.; 15% DE).

Taula 24. Impactes d'Èxit Estiu (2016-2017) sobre els outcomes considerats

Outcomes considerats: Resultats al setembre	Coefficient (ATT)	% D.E.
Promociona/gradua	0,119***	0,29
Recupera totes les assignatures	0,055***	0,15
Total assignatures recuperades	0,572***	0,45
Total troncs recuperades	0,480***	0,48

* Significatiu al 90% de confiança; ** significatiu al 95% de confiança; *** significatiu al 99% de confiança

Font: elaboració pròpia a partir de registres d'inscripció al programa, informes d'aprofitament, enquesta Èxit Curs i SAGA.

No es pot descartar que una part de l'impacte estigui incorrectament atribuït al programa i sigui conseqüència de no controlar per variables que afectin tant l'outcome com la decisió de participar. Tot i que l'enquesta té informació demogràfica i d'expectatives dels alumnes participants, no inclou necessàriament tot el conjunt de variables rellevants. Per exemple, manquen variables relatives al lloc geogràfic on passa el mes d'estiu o si fa classes privades durant l'estiu, les quals segurament afecten la decisió de participar en el programa i segurament la probabilitat de recuperar totes les matèries. En aquest sentit però, el fet que tant el grup de tractament com el de control siguin subconjunts dels participants del programa Èxit durant el curs i per tant comparteixin moltes característiques actitudinals reforça la validesa de l'exercici economètric, que a més a més apunta en la mateixa direcció que l'exercici fet per al curs 2011/2012 i 2012/2013.

7. Recomanacions

El primer bloc de propostes que tot seguit recollim fan referència a elements relacionats amb l'accés als programes Èxit Curs, Èxit Estiu i Enginy. El segon bloc de propostes es deriven de les conclusions de l'avaluació d'impacte del programa Èxit Estiu. Finalment, un tercer bloc de recomanacions identifica espais de millora pel que fa a les condicions d'avaluabilitat dels tres programes analitzats.

7.1 L'accés als programes Èxit Curs, Èxit Estiu i Enginy

El procediment d'accés als programes Èxit Estiu i Èxit Curs estableix una assignació a cada institut d'un màxim inicial de 40 places de 1r a 4t d'ESO per a alumnes participants. Sent aquest el criteri general, alguns instituts acaben ampliant aquest nombre de places (situació més habitual en el cas d'Èxit Curs que d'Èxit Estiu), quan els seus responsables ho sol·liciten i els gestors dels programes consideren que la seva realitat social i acadèmica així ho requereix. Per la seva banda, el programa Enginy fixa també un nombre inicial tancat de places atorgables per taller i institut (generalment, 15 places per cada grup/taller).

Sigui com sigui, correspon a l'equip directiu i docent de cada institut seleccionar i proposar els alumnes als quals es convidarà a participar, considerant principalment el seu nivell de vulnerabilitat acadèmica. Les bases de la convocatòria d'Èxit Estiu defineixen com a elegible l'alumnat "en situació acadèmica susceptible de repetició de curs, amb de dues a quatre assignatures suspeses al juny (excepcionalment cinc)"; les bases d'Èxit Curs parlen d'alumnat que pugui necessitar un "suport de caire grupal per consolidar les competències lingüístiques i matemàtiques, adquirir hàbits d'estudi i autonomia personal, un espai per concentrar-se, aclariment de dubtes, ajut per fer els deures"; les bases d'Enginy afegeixen al desavantatge acadèmic qüestions com "desmotivació vers l'entorn escolar, necessitats educatives específiques i/o baixa autoestima acadèmico-personal", variables tingudes més o menys en compte segons la modalitat dels tallers.

L'aplicació d'aquests criteris generals quant a l'assignació de places per centre, encara que existeix un cert marge d'ajustament a posteriori, pot provocar que la cobertura dels programes no sigui la més equitativa i equilibrada possible, alhora que dificulta planificar bé l'ajust entre els continguts de les activitats i les necessitats finalment ateses.

Tenint això en compte, convindria considerar:

- Establir un sistema general d'accés als programes que redistribuís el nombre de places als instituts sol·licitants d'acord amb un llindar de necessitats comú, bé establert a nivell de ciutat o, bé considerant la realitat agregada dels centres interessats a participar. D'aquesta manera, les places corresponents a cada institut es determinarien considerant el nombre d'alumnes que, en cada cas, es troben per sobre d'aquest llindar. El llindar hauria d'anar més enllà de la consideració de la categoria de complexitat del centre, i fer referència a un barem de resultats educatius, que es podria derivar de fonts diverses (qualificacions numèriques dels alumnes en avaluacions finals, proves de competències, proves diagnòstiques, nombre d'assignatures suspeses, etc.).
- El plantejament de la mesura anterior tindria sobretot sentit en cas de restriccions en l'oferta de places dels programes i de demanda desatesa en determinats instituts.

7.2 L'impacte d'Èxit Estiu

Les dues estimacions d'impacte del programa Èxit Estiu que hem dut a terme, la primera referida al primer any de funcionament del programa (2012-2013), la segona a la seva darrera edició (2016-2017), apunten en la mateixa direcció: ens trobem davant d'un programa d'acompanyament i reforç a l'estiu que pot tenir efectes positius sobre el rendiment acadèmic dels alumnes, si més no, en el curt termini (avaluacions de setembre).

De forma més específica, la primera de les estimacions realitzades (edició curs 2012-2013) ens ha permès concloure que Èxit Estiu pot resultar especialment efectiu entre l'alumnat de 2n i 4t d'ESO (cursos de finalització de cicle) i entre els estudiants acadèmicament més vulnerables (amb 4 o més assignatures suspeses), i quan es tracta de recuperar assignatures de l'àmbit lingüístic (català o anglès) o de ciències naturals (biologia).

En base a aquestes conclusions, semblaria raonable:

- Apostar per mantenir el programa en els 48 instituts on s'ha implementat el curs 2016-2017, i estendre'l, en la seva formulació actual, a aquells instituts de la ciutat que a dia d'avui no hi estan involucrats (el curs 2017-2018, aquests són 22 instituts). De

forma més general, aquesta extensió hauria també de plantejar-se per al conjunt d'alumnes d'ESO en risc de repetir curs i que en l'actualitat no participen en el programa.

- Flexibilitzar la restricció de tenir entre dues i quatre (excepcionalment cinc) assignatures per recuperar de la convocatòria d'Èxit Estiu.
- Tenint en compte que l'oferta de places és limitada, podria prioritzar-se l'accés dels alumnes que més ho necessiten i sobre els que s'espera que el programa sigui més efectiu. Un criteri de prioritació d'aquest tipus permetria distribuir les places del programa entre els instituts de forma més equitativa a com ho està fent en l'actualitat, ajustant millor oferta i necessitats. Tanmateix, abans d'estendre aquesta recomanació a tots els instituts participants de l'Èxit Estiu, caldria avaluar l'impacte d'aquesta modificació en el disseny del programa o d'altres com ara una modificació en la durada del programa, especialització curricular, perfils diferents de tutors/es i metodologies de treball.

7.3 Condicions d'avaluabilitat dels programes

Per tal d'afavorir la realització de futures avaluacions dels programes caldria garantir que el seu disseny reuneix determinades condicions d'avaluabilitat. En concret, destacaríem:

- Pel que fa al sistema de registres acadèmics. Els darrers dos cursos escolars, la implantació del RALC i l'IDALU ha incrementat la traçabilitat de la informació acadèmica al voltant de l'alumne com a nexce central. Aquest avenç és clau de cara a garantir l'avaluabilitat dels programes analitzats. Caldria, en aquest sentit:
  - Assegurar que les diverses administracions educatives tinguin accés directe i centralitzat als registres acadèmics individuals (i a aquells que s'hi vinculin) dels diversos centres educatius.
  - Promoure l'accés a aquestes dades (un cop anonimitzades) per part d'investigadors o centres amb finalitats de recerca o avaluació.
- Pel que fa al sistema d'inscripció als programes, convindria estandarditzar el sistema d'inscripció i registre de participants als programes, sobre la base de llistats d'alumnes autogenerats des del mateix sistema d'informació central. Aquests

registres haurien de conservar-se durant un període llarg de temps, eventualment generant un camp d'informació associat al RALC de l'alumne, per tal de facilitar futurs exercicis d'avaluació.

- Pel que fa al coneixement del perfil social de l'alumnat. Seria convenient ampliar la informació sociodemogràfica i d'expectatives dels alumnes escolaritzats en els centres sostinguts amb fons públics de la ciutat. Aquesta informació es podria obtenir mitjançant l'administració d'un qüestionari similar al que anualment responen els participants dels programes Èxit Curs i Èxit Estiu, i proporcionaria elements de diagnòstic de necessitat i altres variables a tenir en compte en eventuais avaluacions d'impacte.

Referències

- Alegre, M. À. (2015). *Cómo evaluar el impacto de las políticas educativas* (Guías prácticas sobre evaluación de políticas públicas). Barcelona: Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques.
- Alegre, M. À. (2016). *¿Sirven los programas de verano para mejorar los aprendizajes y los resultados educativos de los alumnos?* (Què funciona en educació? - 3). Ivàlua, Fundació Jaume Bofill.
- Alegre, M. À, Segura, A, Todeschini F. A. (2016). *Avaluació del programa Èxit 2015/2016*. Barcelona: Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques.
- Caliendo, M., & Kopeinig, S. (2008). Some practical guidance for the implementation of propensity score matching. *Journal of Economic Surveys*, 22(1), 31–72.
- Chaplin, D., & Capizzano, J. (2006). Impacts of a summer learning program: A random assignment study of Building Educated Leaders for Life (BELL). *Washington, DC: The Urban Institute*. Retrieved August, 12, 2006.
- Cooper, H., Charlton, K., Valentine, J. C., Muhlenbruck, L., & Borman, G. D. (2000). Making the Most of Summer School: A Meta-Analytic and Narrative Review. *Monographs of the Society for Research in Child Development*, 65(1), i-127.
- Crawford, S. T. (2011). *Meta-analysis of the impact of after-school programs on students reading and mathematics performance*. University of North Texas.
- Durlak, J. A., & Weissberg, R. P. (2007). *The impact of after-school programs that promote personal and social skills*. Chicago, IL: Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning.
- Durlak, J. A., Weissberg, R. P., & Pachan, M. (2010). A meta-analysis of after-school programs that seek to promote personal and social skills in children and adolescents. *American journal of community psychology*, 45(3), 294–309.
- González, S. (2016). *¿Qué impacto tienen las actividades extraescolares sobre los aprendizajes de los niños y los jóvenes?* (Què funciona en educació? - 4). Ivàlua, Fundació Jaume Bofill.
- Kidron, Y., & Lindsay, J. (2014). The Effects of Increased Learning Time on Student Academic and Nonacademic Outcomes: Findings from a Meta-Analytic Review. REL 2014-015. *Regional Educational Laboratory Appalachia*.
- Lauer, P. A., Akiba, M., Wilkerson, S. B., Apthorp, H. S., Snow, D., & Martin-Glenn, M. L. (2006). Out-of-School-Time Programs: A Meta-Analysis of Effects for At-Risk Students. *Review of Educational Research*, 76(2), 275–313.
- Lauer, P. A., Akiba, M., Wilkerson, S. B., Apthorp, H., Snow, D., & Martin-Glenn, M. L. (2003). *The effectiveness of out-of-school-time strategies in assisting low-achieving students in reading and mathematics*. Aurora, CO: Mid-continent Research for Education and Learning.

- Lewis, C. P. (2005). *The relation between extracurricular activities with academic and social competencies in school age children: A meta-analysis*. Texas A&M University.
- McCombs, J. S., Augustine, C. H., Schwartz, H. L., Bodilly, S. J., McInnis, B., Lichter, D. S., & Cross, A. B. (2011). *Making summer count. How summer programs can boost children's learning*. Santa Monica, CA: RAND Corporation.
- McLaughlin, B., & Pitcock, S. (2009). Building quality in summer learning programs: Approaches and recommendations. *White Paper commissioned by the Wallace Foundation*. Baltimore: National Summer Learning Association.
- Rosenbaum, P. R., & Rubin, D. B. (1983). The central role of the propensity score in observational studies for causal effects. *Biometrika*, 70(1), 41–55.
- Schlotter, M., Schwerdt, G., & Woessmann, L. (2011). Econometric methods for causal evaluation of education policies and practices: a non-technical guide. *Education Economics*, 19(2), 109–137.
- Scott-Little, C., Hamann, M. S., & Jurs, S. G. (2002). Evaluations of after-school programs: A meta-evaluation of methodologies and narrative synthesis of findings. *American Journal of Evaluation*, 23(4), 387–419.
- Shulruf, B. (2010). Do extra-curricular activities in schools improve educational outcomes? A critical review and meta-analysis of the literature. *International Review of Education*, 56(5), 591–612.
- Snipes, J., Huang, C.-W., Jaquet, K., & Finkelstein, N. (2015). *The Effects of the Elevate Math Summer Program on Math Achievement and Algebra Readiness*. IES-NCEERA and WestED.
- Somers, M.-A., Welbeck, R., Grossman, J. B., & Gooden, S. (2015). An Analysis of the Effects of an Academic Summer Program for Middle School Students. *New York: MDRC, March*.
- Terzian, M., Moore, K. A., & Hamilton, K. (2009). *Effective and promising summer learning programs and approaches for economically-disadvantaged children and youth*. Child Trends & Wallace Foundation.
- Zief, S. G., Lauer, S., & Maynard, R. A. (2006). *The impacts of afterschool programs on student outcomes: A systematic review for the Campbell Collaboration* (Campbell Systematic Reviews). The Campbell Collaboration.
- Zvoch, K., & Stevens, J. J. (2013). Summer school effects in a randomized field trial. *Early Childhood Research Quarterly*, 28(1), 24–32. <https://doi.org/10.1016/j.ecresq.2012.05.002>

Annex 1. Qüestionari online als alumnes: Èxit Curs 2016-2017

En aquest apartat es presenta l'anàlisi de les respostes que els alumnes dels centres públics participants a Èxit Curs 2016-2017 van donar a l'enquesta online administrada poc abans de finalitzar el programa. L'enquesta es completà mitjançant un qüestionari Google amb la supervisió dels amics@grans en cadascun dels instituts involucrats. Mostrem, en primer lloc, l'explotació de les preguntes de l'enquesta; en segon lloc, creuem part de la informació extreta de l'enquesta amb els resultats que obtenen els alumnes d'Èxit Curs en l'avaluació final ordinària (juny).

Anàlisi de les respostes: dades generals

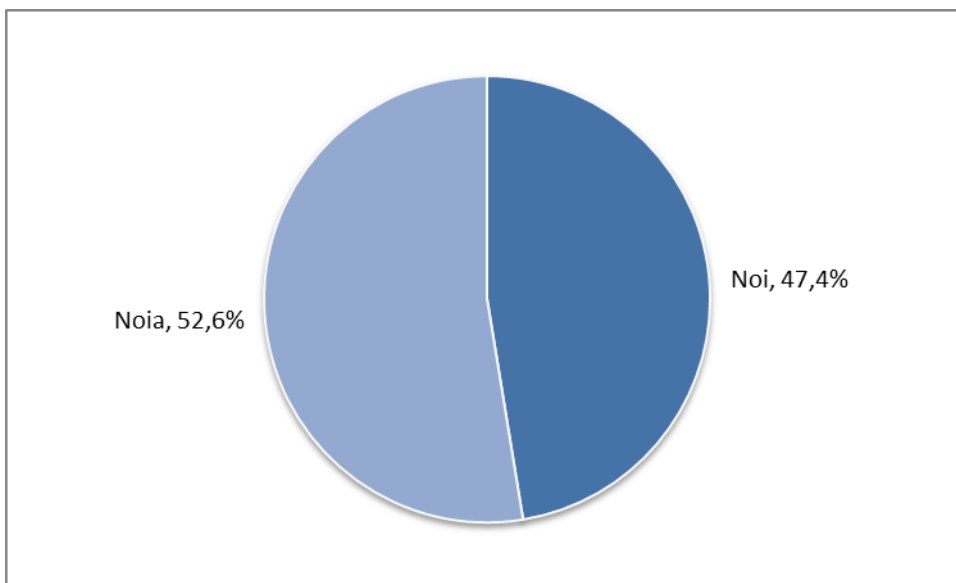
Perfil sociodemogràfic de l'alumnat i les seves llars

Taula A1. Alumnes que responen l'enquesta, per curs

Cursos	N	%
1r ESO	379	32,5%
2n ESO	333	28,6%
3r ESO	248	21,3%
4t ESO	206	17,7%
Total	1166	100,0%

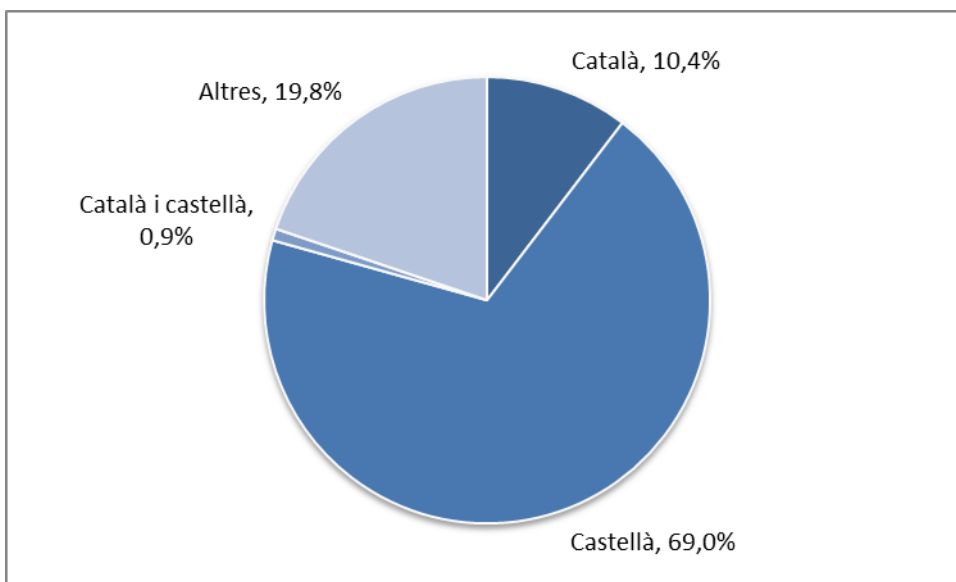
Font: Enquesta online específica

Gràfic A1. Percentatge d'alumnes per sexe

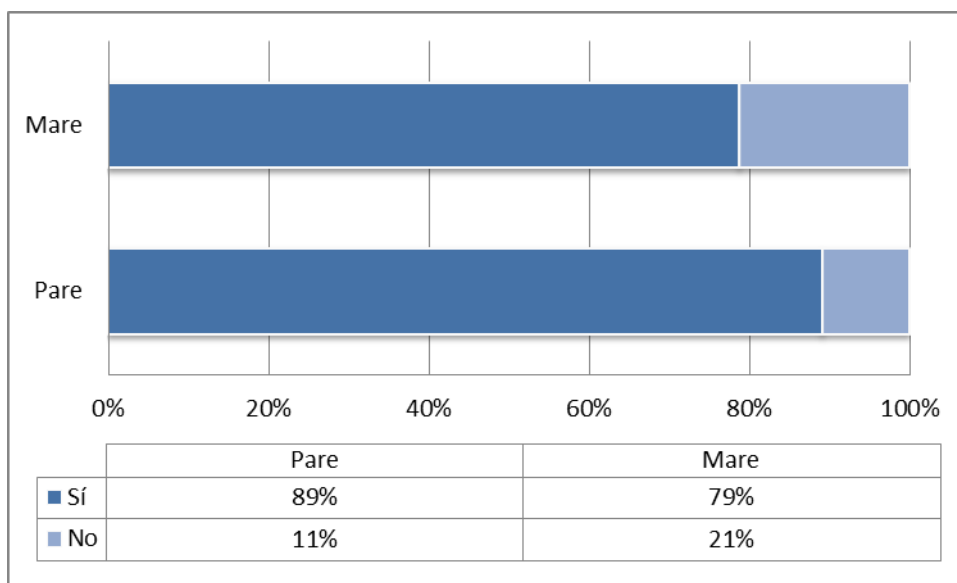
Font: Enquesta online específica

Gràfic A2. Percentatge d'alumnes per llengua d'ús domèstic

Font: Enquesta online específica

Gràfic A3. Percentatge d'alumnes segons ocupació de pare i mare

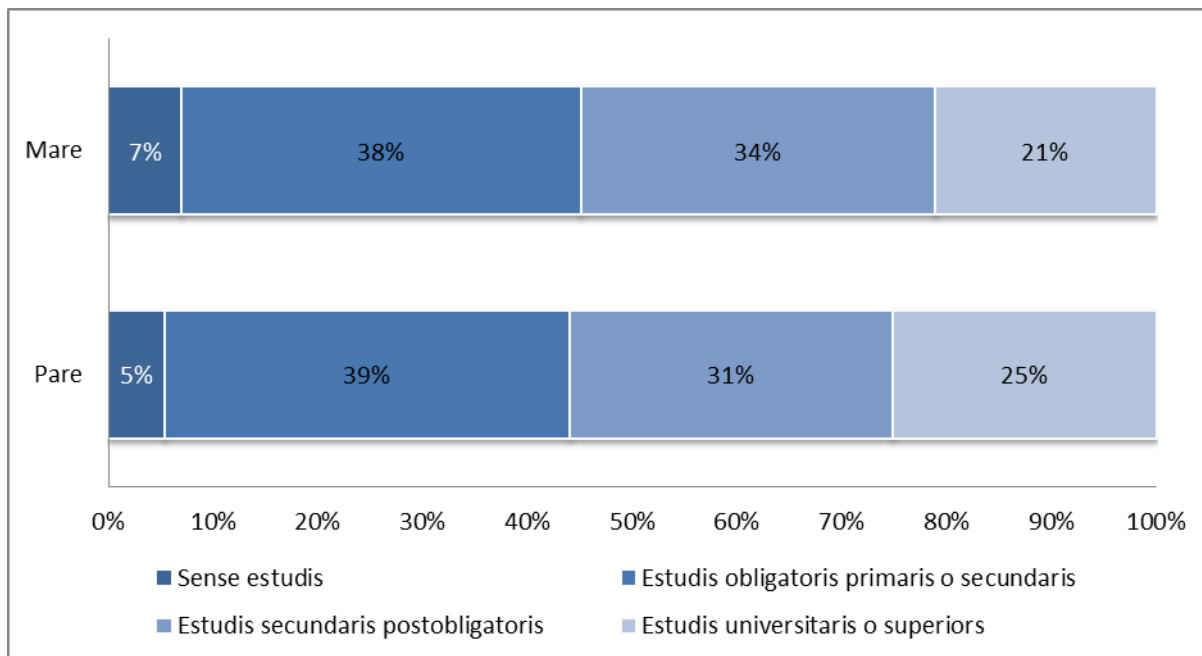

Font: Enquesta online específica

Nota: la informació d'aquest gràfic no comptabilitza el percentatge de casos en què els alumnes responen Ns/Nc. Aquest percentatge és del 4,3% en les respostes sobre la situació laboral tant del pare com de la mare.

Gràfic A4. Percentatge d'alumnes segons nivell d'estudis de pare i mare

Font: Enquesta online específica

Nota: la informació d'aquest gràfic no comptabilitza el percentatge de casos en què els alumnes responen Ns/Nc. Aquests percentatges són del 30,1% en les respostes sobre el nivell d'estudis de la mare, i del 33,2% amb relació al nivell d'estudis del pare.

Taula A2. Lloc de naixement d'alumnes, pares i mares

Lloc de naixement	Alumne (%)	Pare (%)	Mare (%)
Espanya	59,2	38,7	36,2
Amèrica del Sud i Central	25,2	31,3	38,4
Àsia Oriental	5	8,5	7,6
Àsia Occidental	3,3	6	4,4
Resta d'Europa	2,5	4,3	2,7
Nord d'Àfrica	1,9	7,5	7,1
Amèrica del Nord	1,5	0,6	1,3
Àfrica Subsahariana	0,8	1,8	1,2
NS/NC	0,7	1,3	1,1

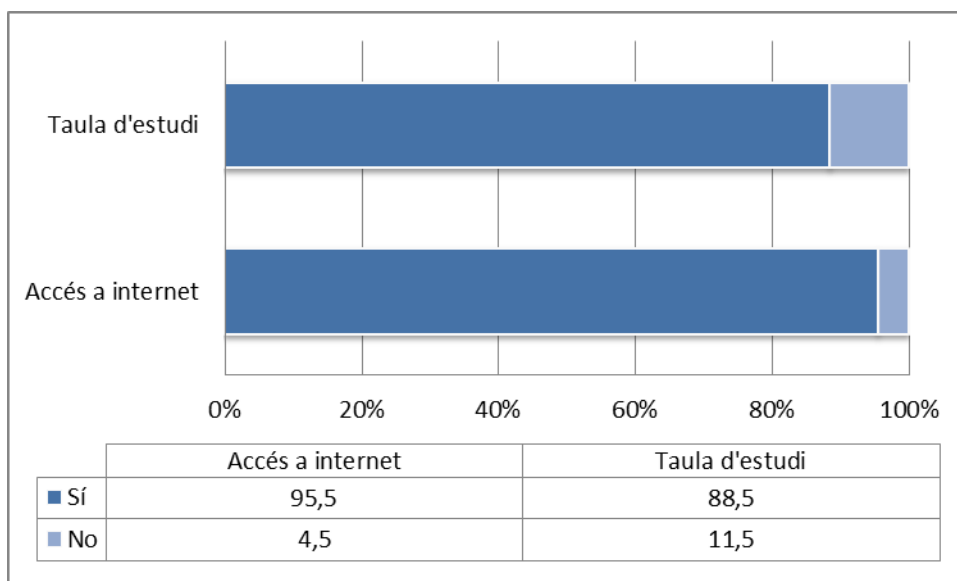
Font: Enquesta online específica

Taula A3. Estructura de la llar

Composició de la llar	%
Mare i pare	69,6
Només mare	22,4
Només pare	2,2
Altres situacions	5,8

Font: Enquesta online específica

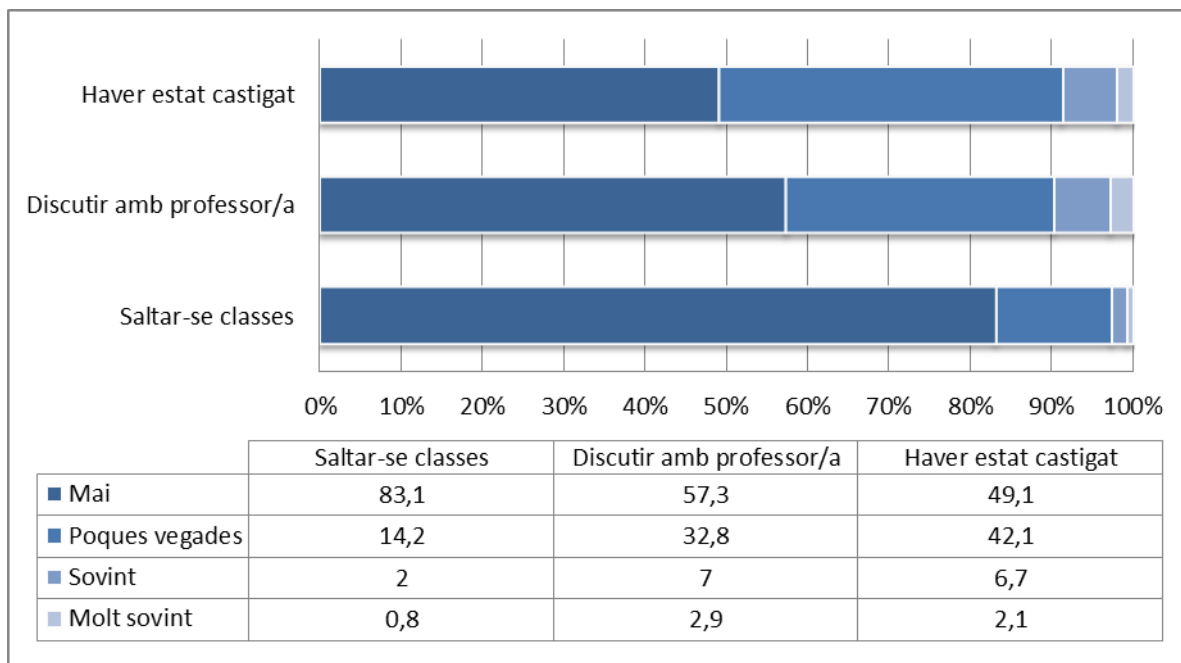
Gràfic A5. Disponibilitat de taula de treball i accés a internet (àmbit domèstic)

Font: Enquesta online específica

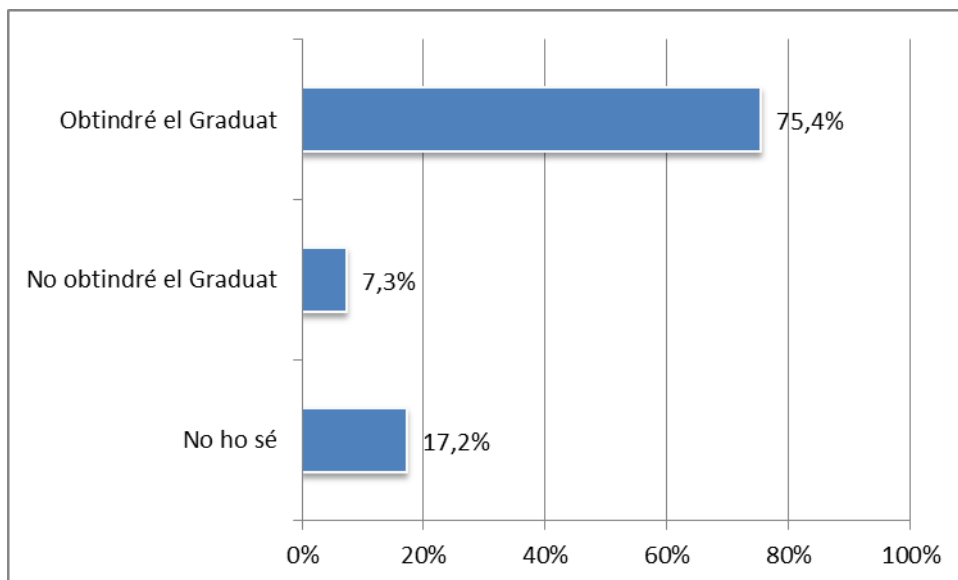
Situació i pràctiques a l'institut

Gràfic A6. Incidència de determinades conductes a l'aula

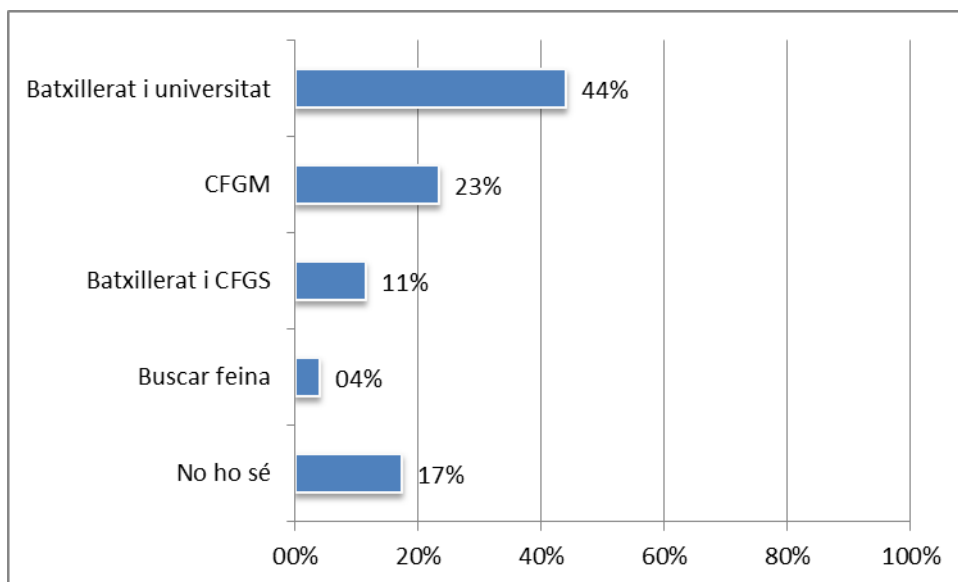
Font: Enquesta online específica

Gràfic A7. Expectatives d'acabar l'ESO

Font: Enquesta online específica

Gràfic A8. Preferències en cas d'aprovar l'ESO

Font: Enquesta online específica

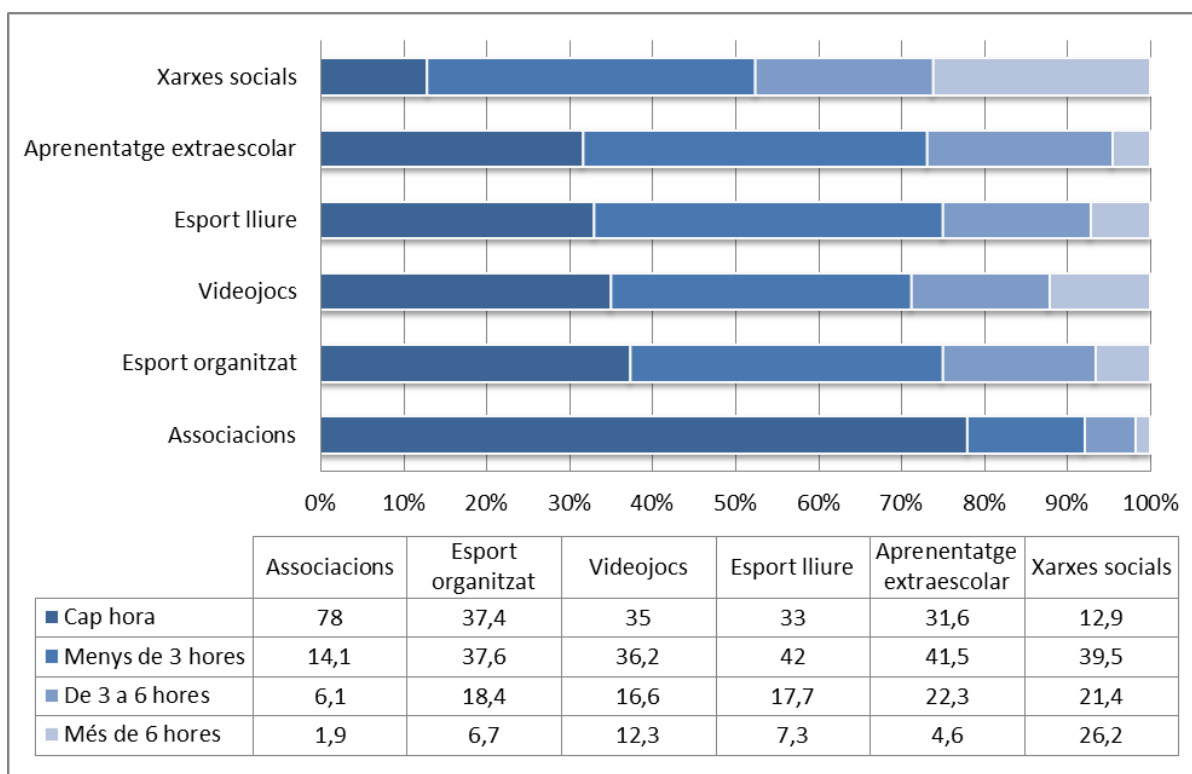
Taula A4. Incidència de repeticions en l'etapa d'educació primària

Núm. de repeticions a primària	%
0	86,1
1	13,4
2	0,5

Font: Enquesta online específica

Temps de lleure i oci

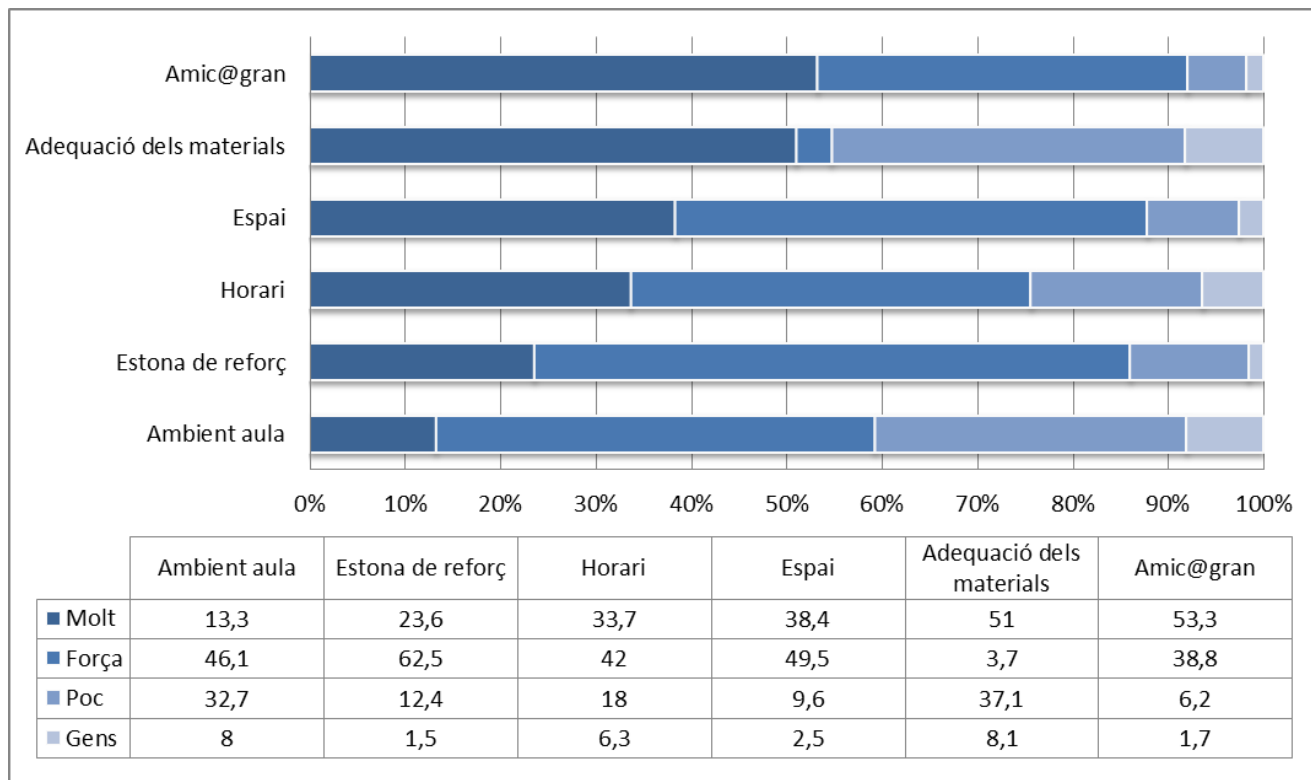
Gràfic A9. Temps dedicat a activitats més enllà de l'horari escolar

Font: Enquesta online específica

Valoració del programa Èxit Curs 2016-2017

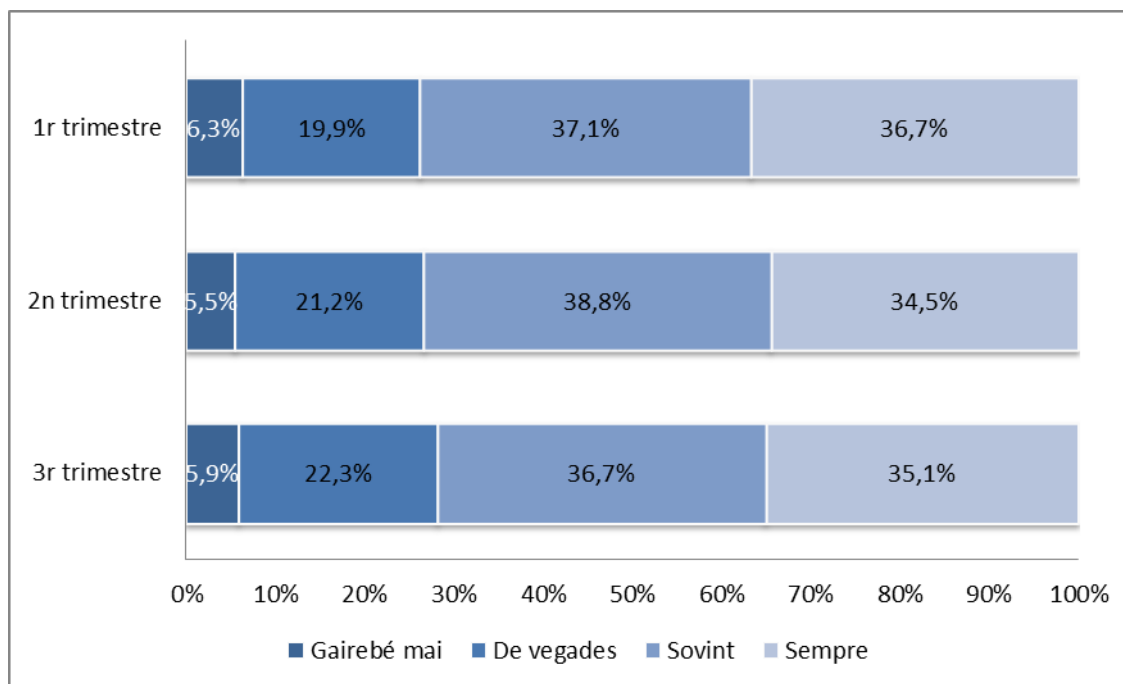
Gràfic A10. Valoració dels diferents elements del programa Èxit Curs 2016-2017

Font: Enquesta online específica

Aprofitament global del programa

Gràfic A11. Aprofitament del temps del programa per part de l'alumne, segons informe de valoració trimestral de l'amic@gran

Font: Informes d'aprofitament, alumnat d'ESO

Destacats

1.166 alumnes de 1r a 4t d'ESO participants a Èxit Curs 2016-2017 (instituts públics) van respondre al qüestionari Google de característiques sociodemogràfiques, disposicions escolars i valoracions del programa.

Perfil sociodemogràfic de l'alumnat i les seves llars

- El 47,4% dels alumnes són nois, el 52,6% noies.
- El 69% de l'alumnat enquestat té el castellà com a llengua d'ús principal en l'àmbit domèstic, front del 10,4% el català. El 19,8% parla principalment alguna llengua estrangera dins la llar.
- El 40% de l'alumnat ha nascut en un país estranger (25,2% en països d'Amèrica Central i del Sud). El 60% dels pares dels alumnes i el 62,7% de les mares són d'origen estranger.
- El 79% de les mares i el 89% dels pares dels alumnes enquestats estan ocupats.
- El 45% de les mares té estudis obligatoris o menys, front un 55% amb estudis postobligatoris. Pel que fa als pares, el 44% té estudis obligatoris o menys i el 56% estudis postobligatoris. Un bon nombre d'alumnes desconeix el nivell educatiu de la mare (30,1%) i del pare (33,2%).
- El 24,6% de l'alumnat viu en llars monoparentals (22,4% només amb la mare, 2,2% només amb el pare).
- El 95,6% de l'alumnat té accés a internet a casa i el 88,5% disposa d'una taula o espai de treball adequat per fer els deures.

Situació i pràctiques a l'institut

- El 97,3% de l'alumnat enquestat no s'ha saltat mai cap classe o ho ha fet poques vegades, el 90,1% no ha discutit mai amb el professor o ho ha fet poques vegades, el 91,2% no ha estat mai castigat o ho ha estat en poques ocasions.
- El 75,4% de l'alumnat creu que obtindrà el Graduat un cop realitzada l'avaluació extraordinària. El 17,2% no sap o no contesta.
- El 55% dels alumnes, en cas d'aprovar l'ESO, voldria cursar un batxillerat (44% amb voluntat d'arribar a la universitat). El 23% espera fer un CFGM i el 17% no sap o no contesta.

→ El 14% de l'alumnat participant a repetit algun curs a l'etapa d'educació primària.

Temps lliure

→ El 78% de l'alumnat enquestat no ha dedicat cap hora a la setmana durant el darrer trimestre a activitats d'associacionisme i el 31,6% no s'ha dedicat a cap activitat d'aprenentatge extraescolar. El 26,2% dels alumnes ha ocupat més de 6 hores setmanals a les xarxes socials.

Valoració d'Èxit Curs

- Tots els components del programa acostumen a ser valorats de forma força o molt positiva, amb percentatges sempre superiors al 60%.
- Els components millor valorats són l'amic@gran (el 92,1% dels alumnes li atorguen una valoració força o molt positiva), l'espai (87,9%) i l'estona d'esforç (86,1%). Entre els components menys valorats destaca l'ambient a l'aula (el 40,7% el considera poc o gens adequat).

Aprofitament del temps del programa

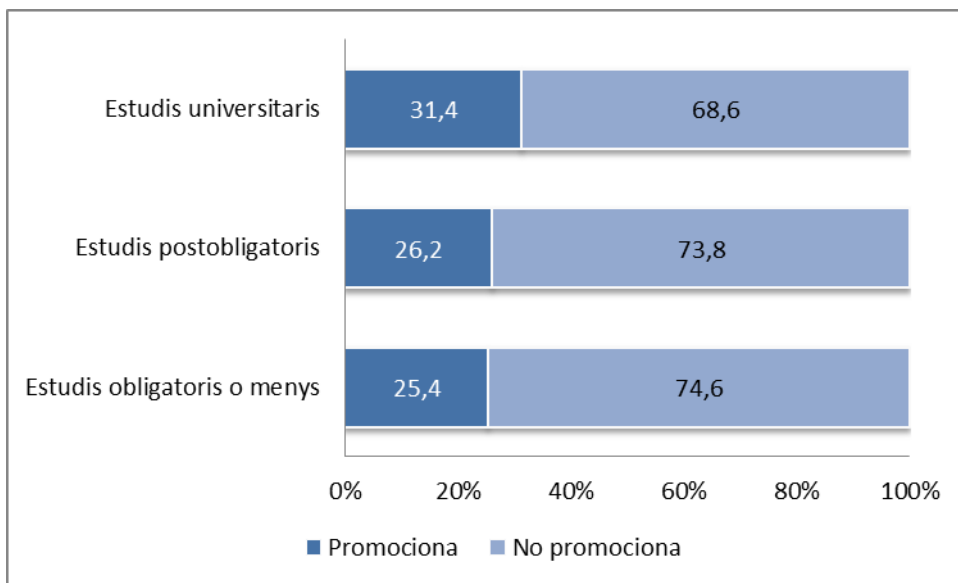
→ D'acord amb els informes trimestrals de valoració dels alumnes elaborat pels amics@grans, entre un 70% i un 74% dels alumnes participants aprofita el temps del programa sempre o sovint.

Creuaments amb resultats acadèmics dels participants

Presentem aquí els resultats dels alumnes participants a Èxit Curs 2016-2017 creuats per algunes de les variables sociodemogràfiques i actitudinals extretes de l'enquesta online. Cal remarcar que la relació entre aquestes variables i els resultats obtinguts pels alumnes en l'avaluació ordinària de juny (després d'haver passat pel programa) no pot ser entesa com una relació causa-efecte. La possible associació entre determinades característiques individuals i resultats finals pot estar condicionada per altres factors no tinguts en compte en l'anàlisi.

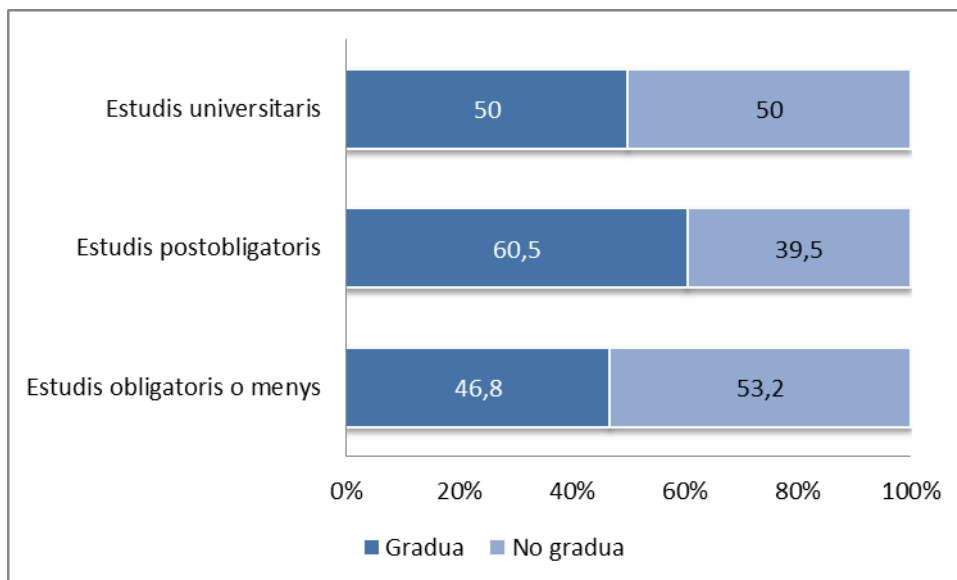
En concret, disposem d'informació creuada d'aquesta enquesta i de SAGA per a un total de 1.066 alumnes.

Gràfic A12. Taxa de promoció (1r, 2n i 3r ESO), segons nivell educatiu familiar. Centres públics

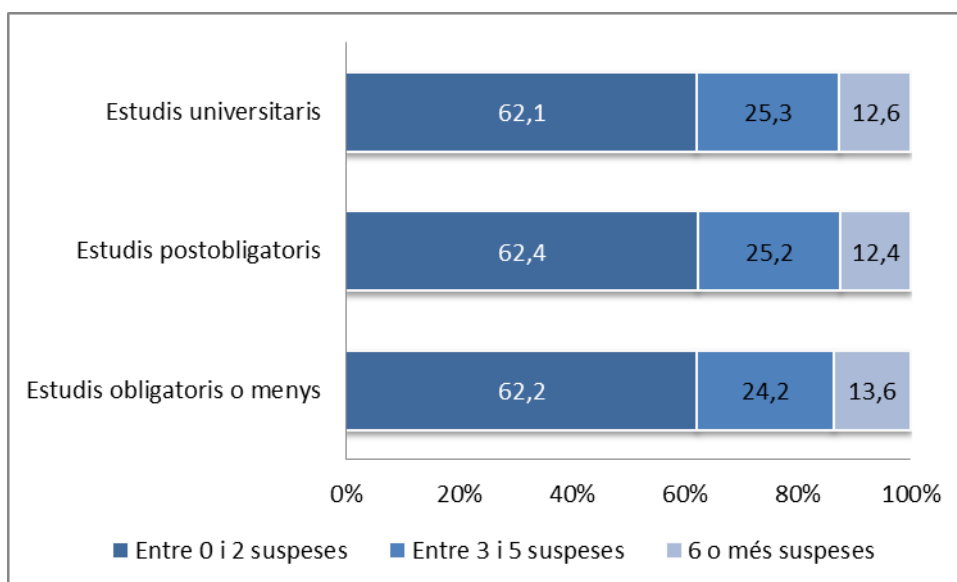
Font: Enquesta online específica i SAGA

Gràfic A13. Taxa de graduació (4t ESO), segons nivell educatiu familiar. Centres públics

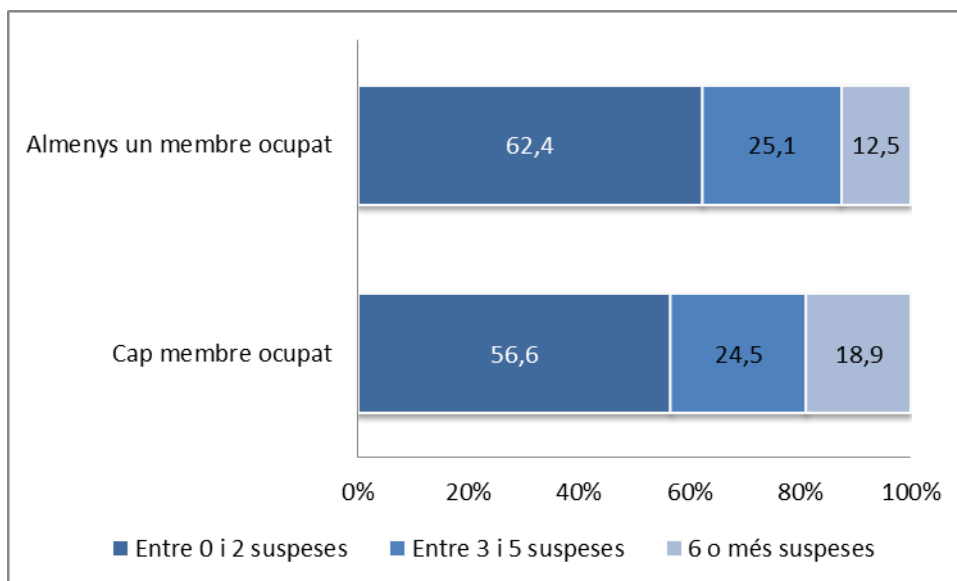
Font: Enquesta online específica i SAGA

Gràfic A14. Interval de recuperació segons nivell educatiu familiar. Total ESO. Centres públics

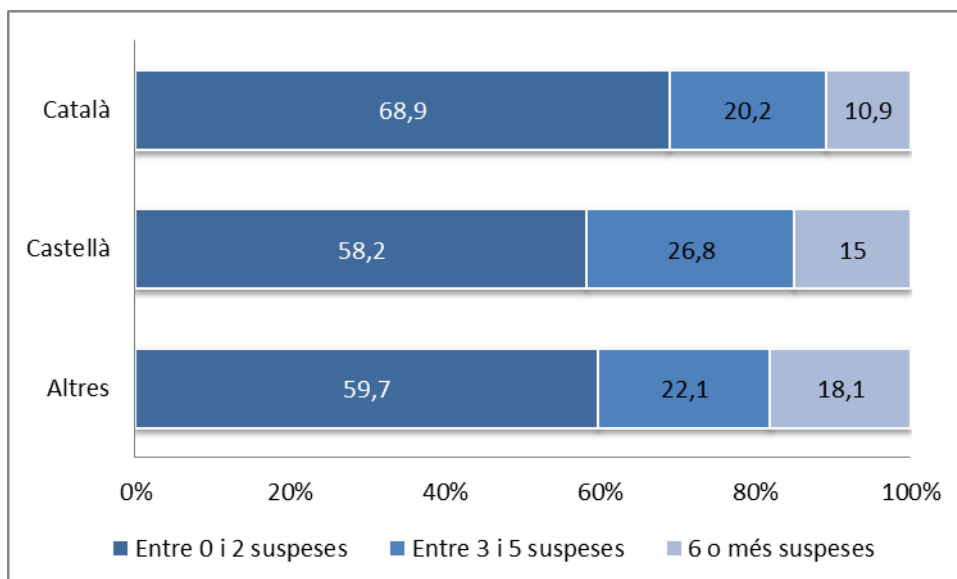
Font: Enquesta online específica i SAGA

Gràfic A15. Interval de recuperació segons ocupació de pare i mare. Total ESO. Centres públics

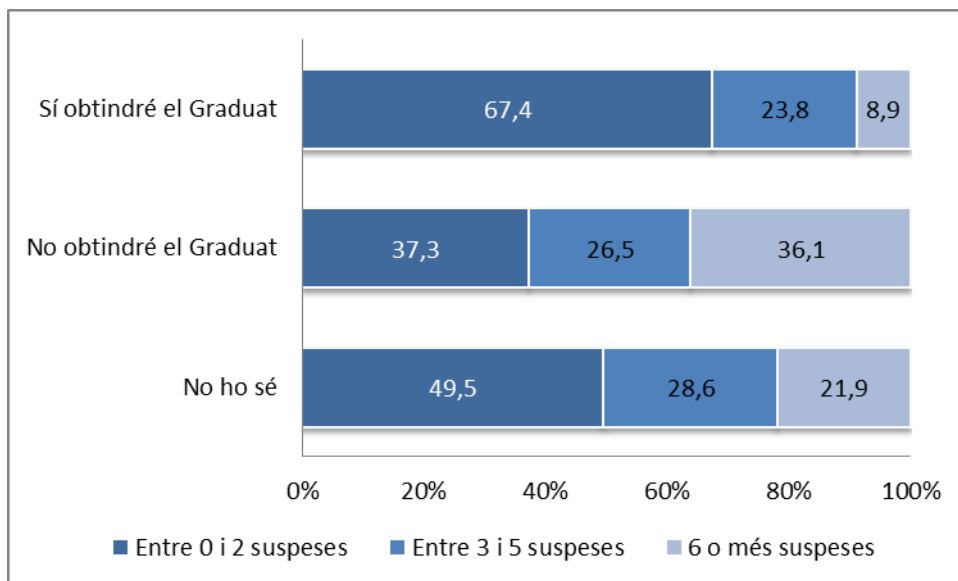
Font: Enquesta online específica i SAGA

Gràfic A16. Interval de recuperació segons llengua d'ús domèstic. Total ESO. Centres públics

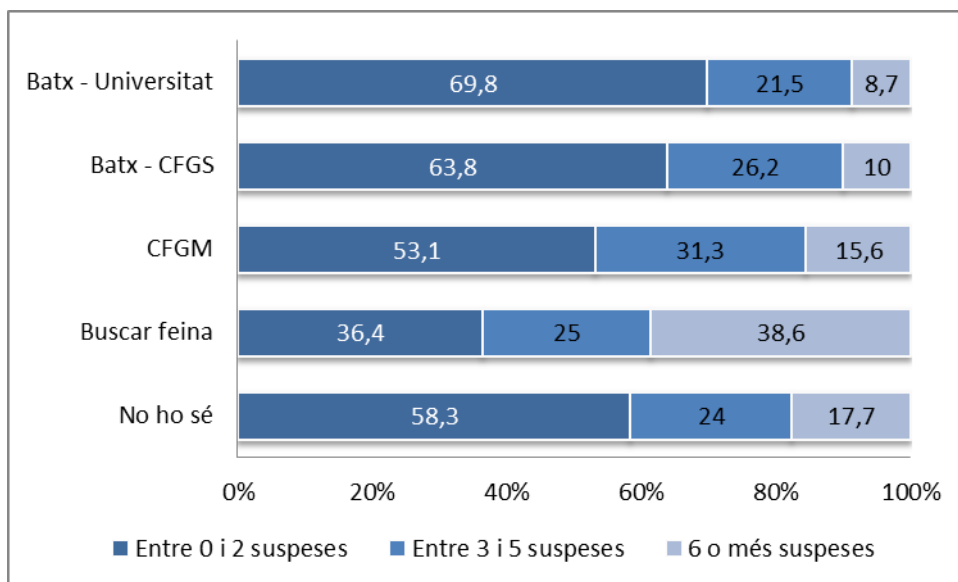
Font: Enquesta online específica i SAGA

Gràfic A18. Interval de recuperació segons expectativa d'acabar l'ESO. Total ESO. Centres públics

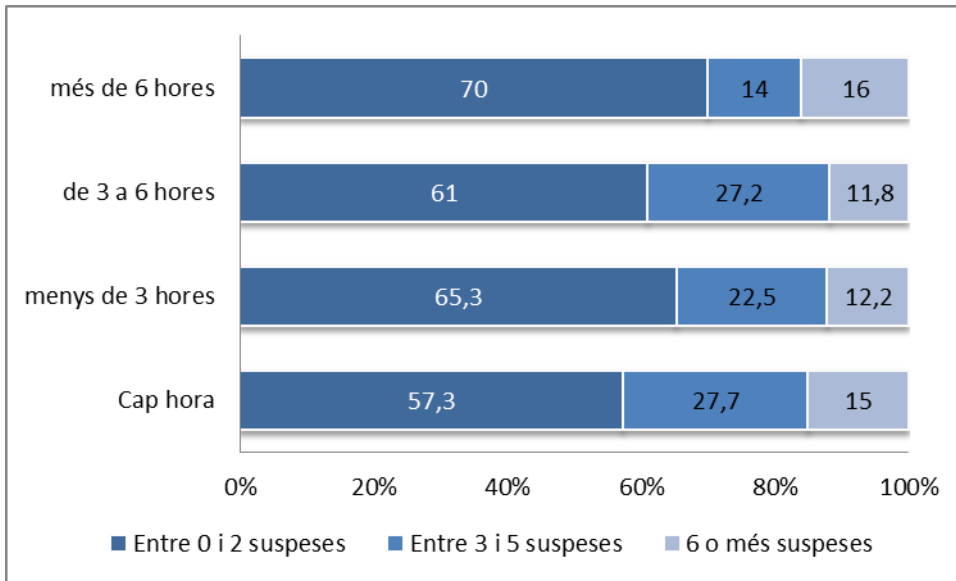
Font: Enquesta online específica i SAGA

Gràfic A19. Interval de recuperació segons preferències en cas d'aprovar l'ESO. Total ESO. Centres públics

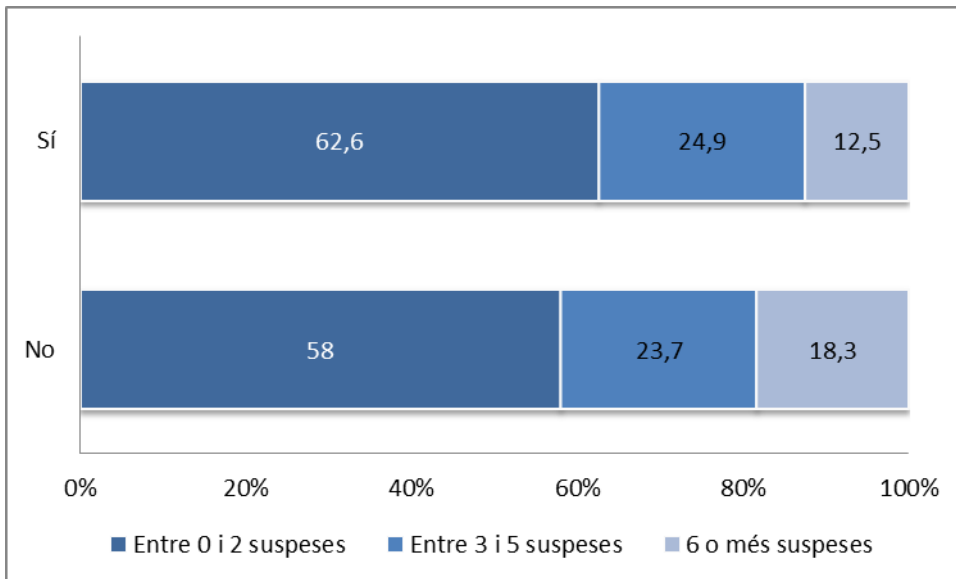
Font: Enquesta online específica i SAGA

Gràfic A20. Interval de recuperació segons temps dedicat a aprenentatges extraescolars. Total ESO. Centres públics

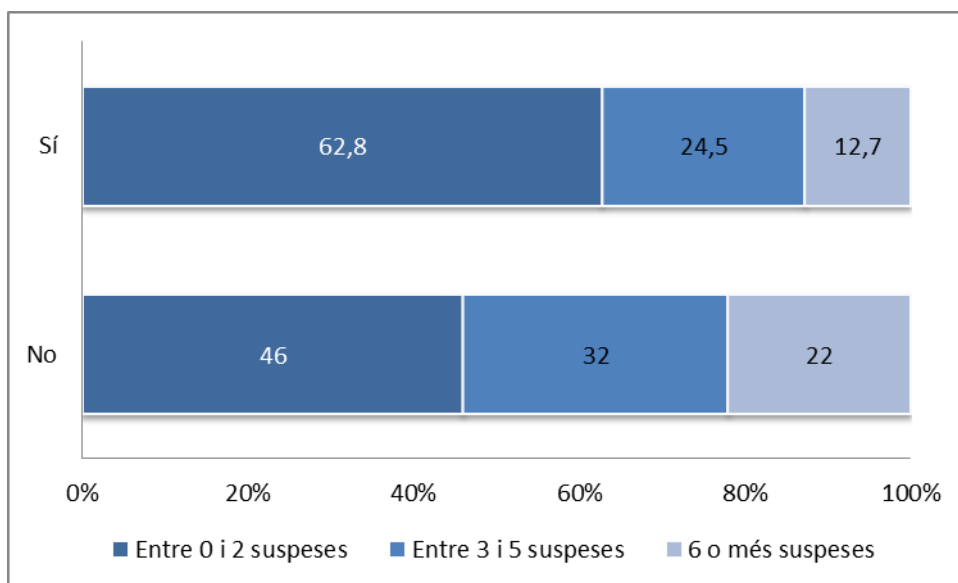
Font: Enquesta online específica i SAGA

Gràfic A21. Interval de recuperació segons disponibilitat de taula de treball. Total ESO. Centres públics

Font: Enquesta online específica i SAGA

Gràfic A22. Interval de recuperació segons disponibilitat d'accés a internet. Total ESO. Centres públics

Font: Enquesta online específica i SAGA

Destacats

Variables relacionades amb els resultats finals de curs (juny):

- Nivell educatiu familiar (es considera el nivell superior entre pare i mare): s'observa una associació entre el fet de procedir de famílies amb estudis obligatoris o menys i el fet de no promocionar. Per exemple, un 74,6% dels alumnes participants de 1r a 3r d'ESO amb famílies amb baix nivell d'estudis no aconsegueix promocionar al juny, contra 68,6% el dels alumnes de famílies universitàries.
- Ocupació de pare/mare: el 43,4% dels alumnes participants amb cap membre familiar ocupat suspèn més de tres assignatures en l'avaluació de juny; aquest percentatge disminueix al 37,6% quan almenys un membre de la llar treballa.
- Llengua d'ús domèstic: el 41,8% dels alumnes que parlen principalment castellà en l'àmbit domèstic i el 40,2% que no hi parlen català ni castellà suspèn més de tres assignatures al juny; contra el 31% dels alumnes que tenen el català com a primera llengua d'ús domèstic.
- Expectatives d'acabar l'ESO: el 67,4% dels alumnes que creuen que obtindran el Graduat d'ESO suspèn dues o menys assignatures al juny, un percentatge molt superior al dels que creuen que no l'obtindran (37,3%).
- Preferències en cas d'aprovar l'ESO: el 69,8% dels alumnes que volen cursar un batxillerat per arribar a la universitat suspèn dues o menys assignatures al juny, contra el 36,4% dels alumnes que es plantegen buscar feina.
- Participació en activitats d'aprenentatge extraescolar: el 70% dels alumnes que dediquen més de 6 hores setmanals a activitats extraescolars d'aprenentatge suspèn dues o menys assignatures al juny; aquest percentatge cau fins al 57,3% entre els alumnes que no hi dediquen cap hora.
- Accés a internet: el 62,8% dels alumnes que disposen a casa d'accés a internet suspèn dues o menys assignatures al juny, contra el 46% dels alumnes que es plantegen buscar feina.

Variables poc o gens relacionades amb els resultats finals de curs (juny):

- Tenir o no tenir taula de treball a casa.

Annex 2. Qüestionari online als alumnes: Èxit Estiu 2016-2017

Ens ocupem ara de les respostes que els alumnes d'Èxit Estiu 2016-2017 donaren a l'enquesta online que se'ls administrà la tercera setmana de programa.

Anàlisi de les respostes: dades generals

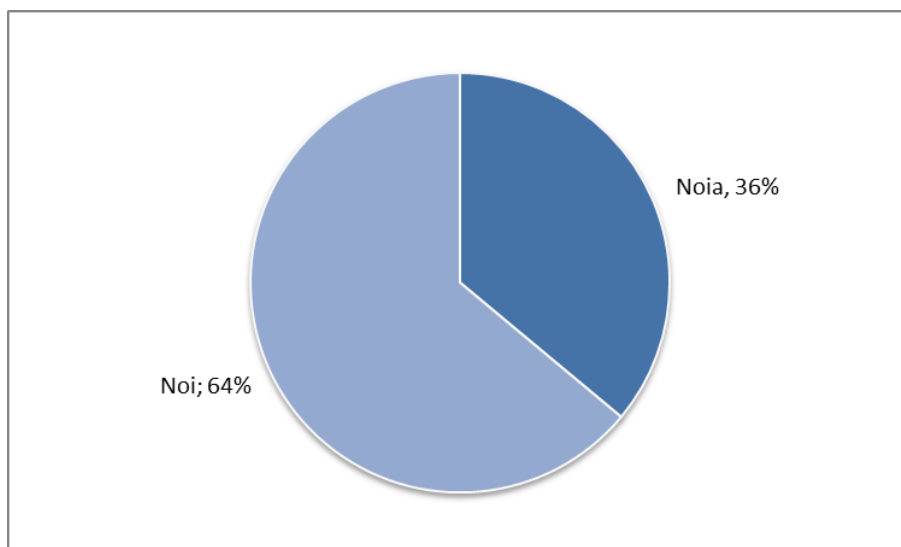
Perfil sociodemogràfic de l'alumnat i les seves llars

Taula A5. Alumnes que responen l'enquesta, per curs

Cursos	Enquesta
1r ESO	388
2n ESO	360
3r ESO	358
4t ESO	220
Total	1326

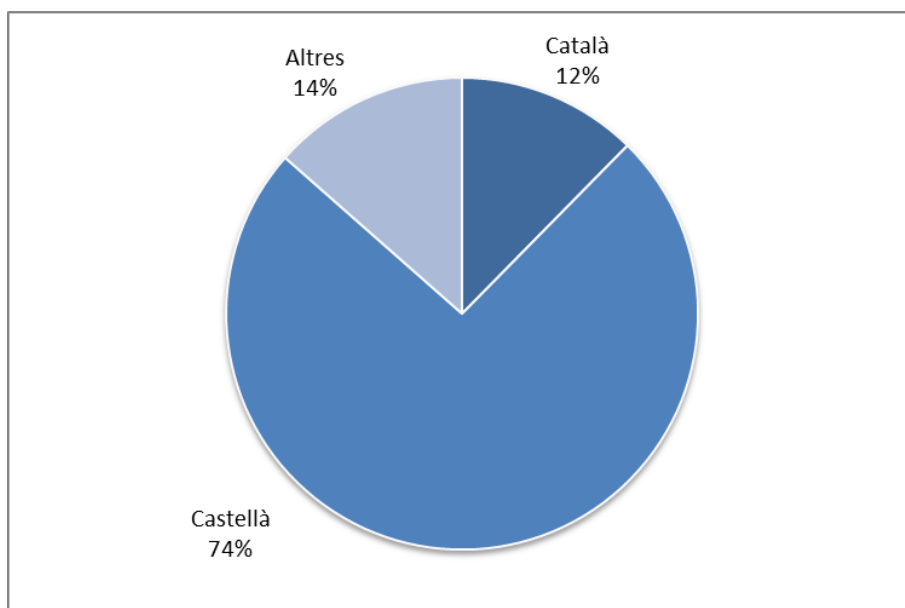
Font: Enquesta online específica

Gràfic A23. Percentatge d'alumnes per sexe

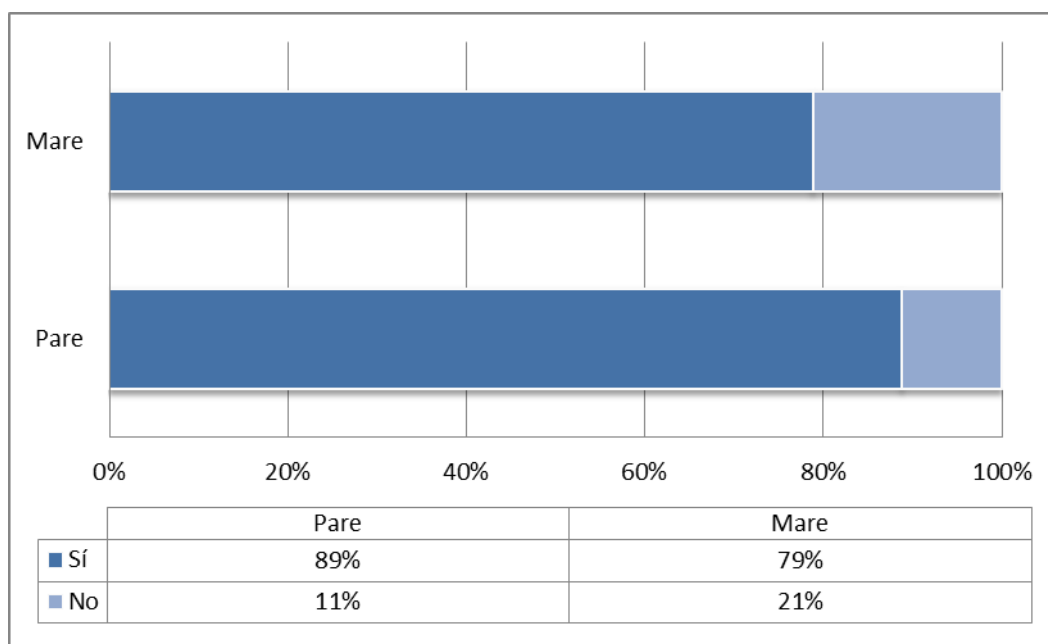
Font: Enquesta online específica

Gràfic A24. Percentatge d'alumnes per llengua d'ús domèstic

Font: Enquesta online específica

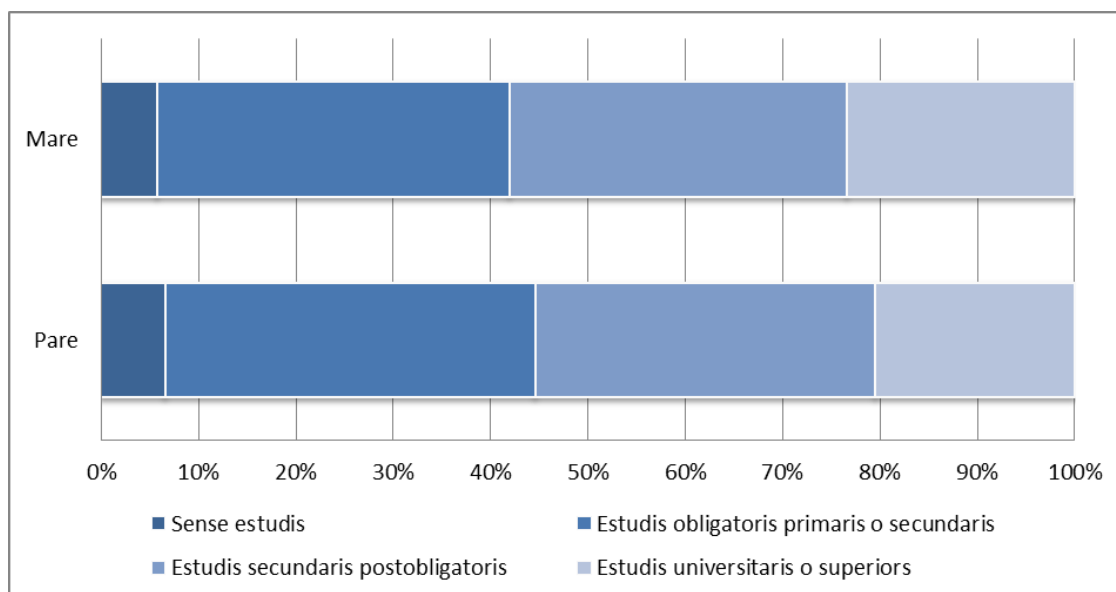
Gràfic A25. Percentatge d'alumnes segons ocupació de pare i mare

Font: Enquesta online específica

Nota: la informació d'aquest gràfic no comptabilitza el percentatge de casos en què els alumnes responen Ns/Nc. Aquests percentatges són del 4,1% en les respostes sobre la situació laboral de la mare, i del 5,2% amb relació a la situació laboral del pare.

Gràfic A26. Percentatge d'alumnes segons nivell d'estudis de pare i mare

Font: Enquesta online específica

Nota: la informació d'aquest gràfic no comptabilitza el percentatge de casos en què els alumnes responen Ns/Nc. Aquests percentatges són del 27,3% en les respostes sobre el nivell d'estudis de la mare, i del 28,7% amb relació al nivell d'estudis del pare.

Taula A6. Lloc de naixement d'alumnes, pares i mares

Lloc de naixement	Alumne (%)	Pare (%)	Mare (%)
Espanya	60,1	41,4	35,2
Amèrica del Sud i Central	26,1	34,9	42,5
Àsia Occidental	4,0	6,2	5,3
Àsia Oriental	3,5	5,4	4,6
Resta d'Europa	2,8	2,9	3,8
Nord d'Àfrica	1,7	6,3	5,7
Amèrica del Nord	1,3	1,1	1,1
Àfrica Subsahariana	0,1	0,8	0,9
NS/NC	0,4	0,9	1,0

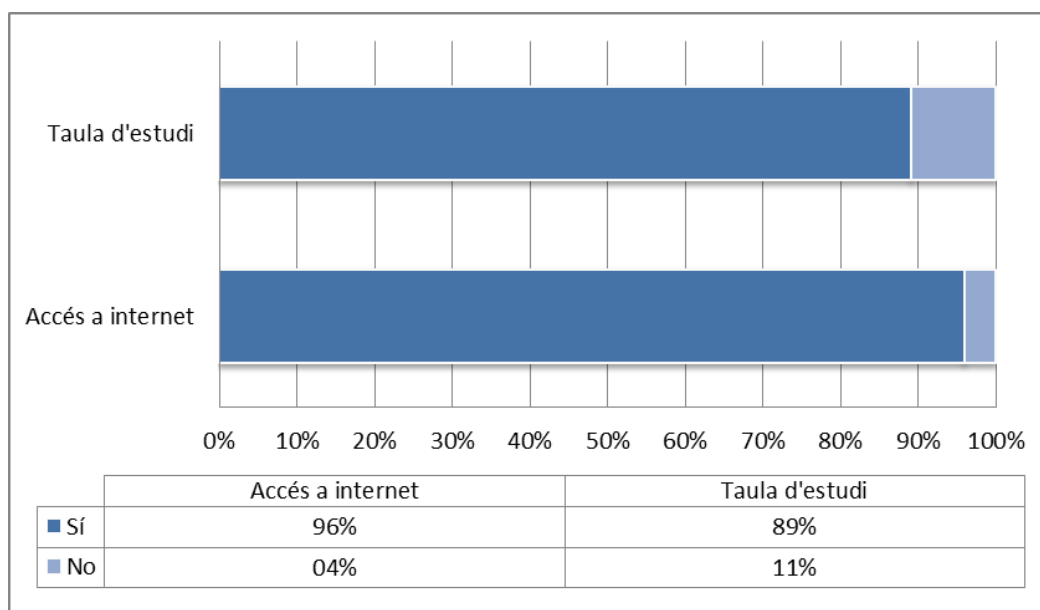
Font: Enquesta online específica

Taula A7. Estructura de la llar

Composició de la llar	%
Mare i pare	72,9
Només mare	20,2
Només pare	2,2
Altres situacions	4,7

Font: Enquesta online específica

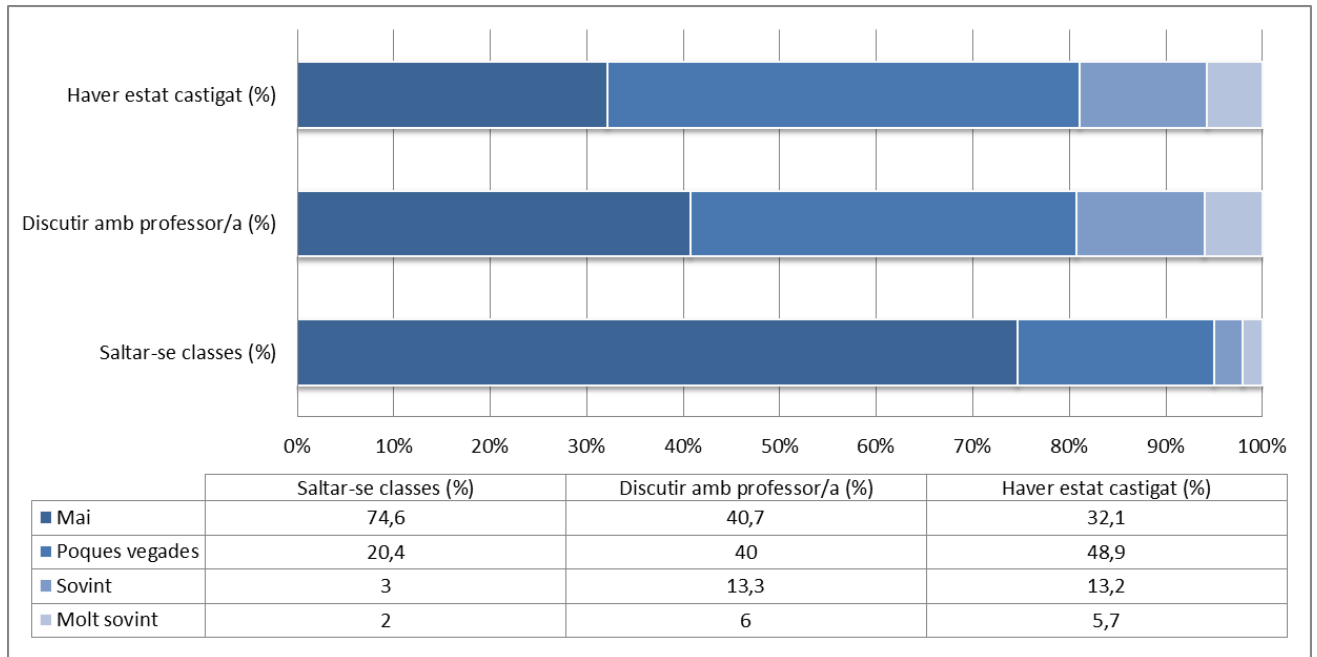
Gràfic A27. Disponibilitat de taula de treball i accés a internet (àmbit domèstic)

Font: Enquesta online específica

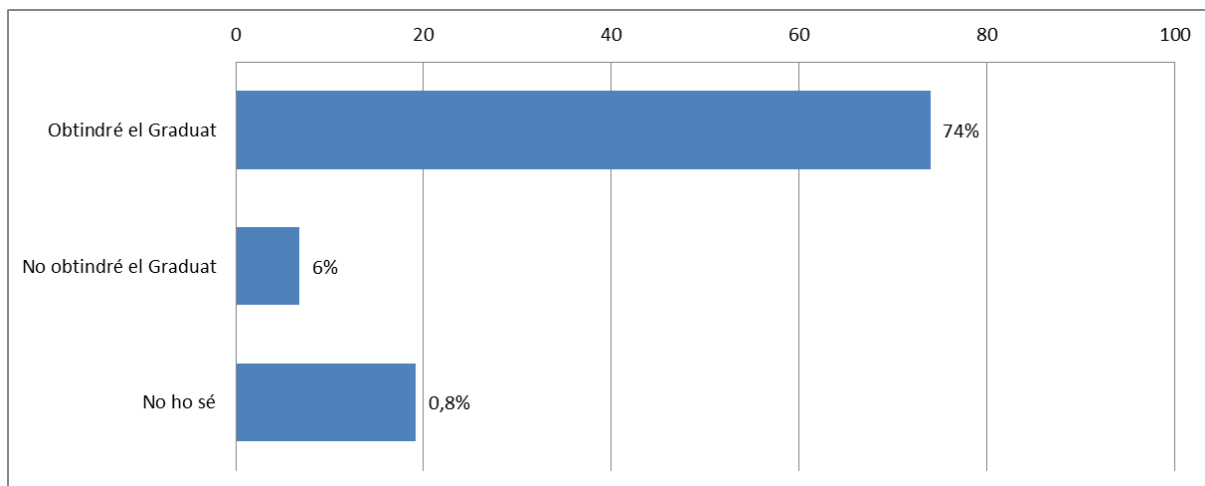
Situació i pràctiques a l'institut

Gràfic A28. Incidència de determinades conductes a l'aula

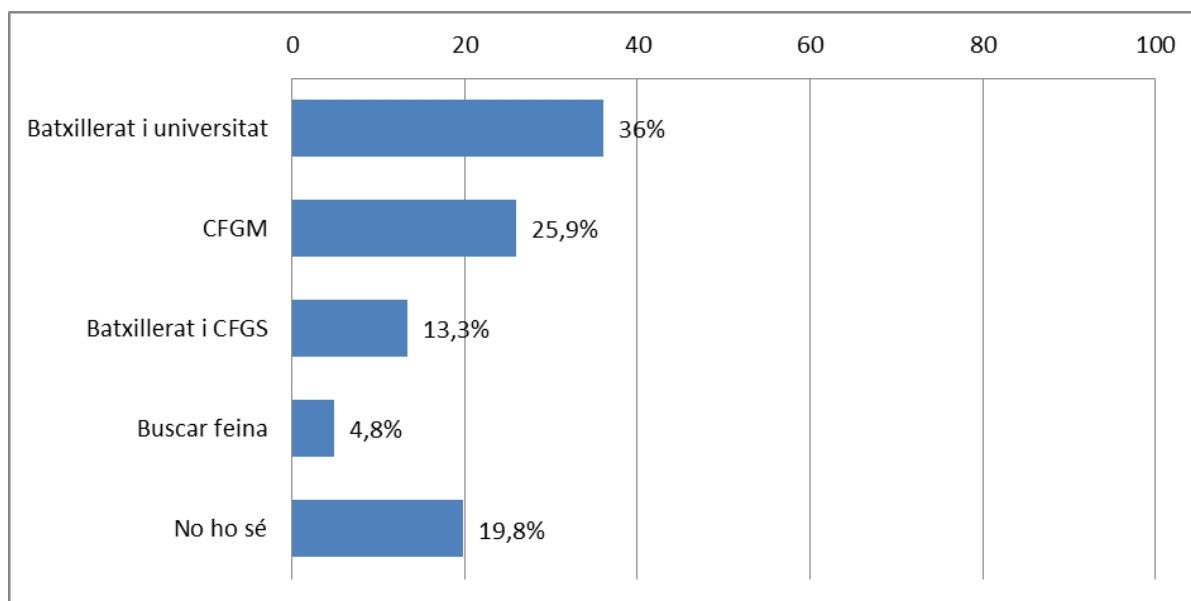
Font: Enquesta online específica

Gràfic A29. Expectatives d'acabar l'ESO

Font: Enquesta online específica

Gràfic A30. Preferències en cas d'aprovar l'ESO

Font: Enquesta online específica

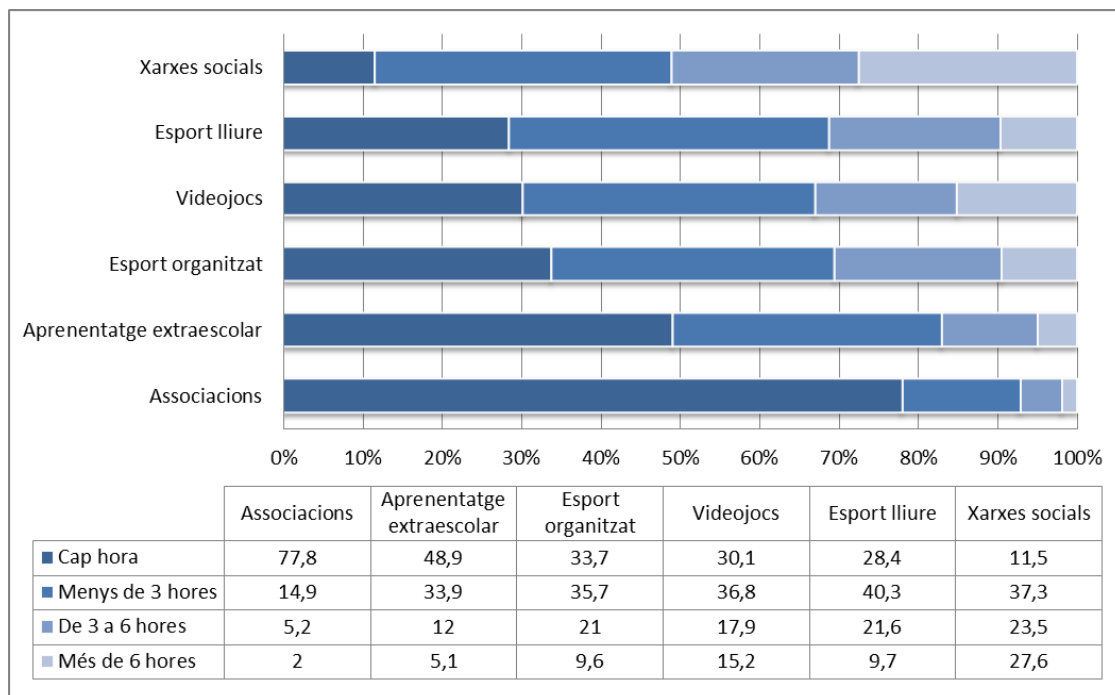
Taula A8. Incidència de repeticions en l'etapa d'educació primària

Núm. de repeticions a primària	%
0	86,4
1	13,3
2	0,3

Font: Enquesta online específica

Temps de lleure i oci

Gràfic A31. Temps dedicat a activitats més enllà de l'horari escolar

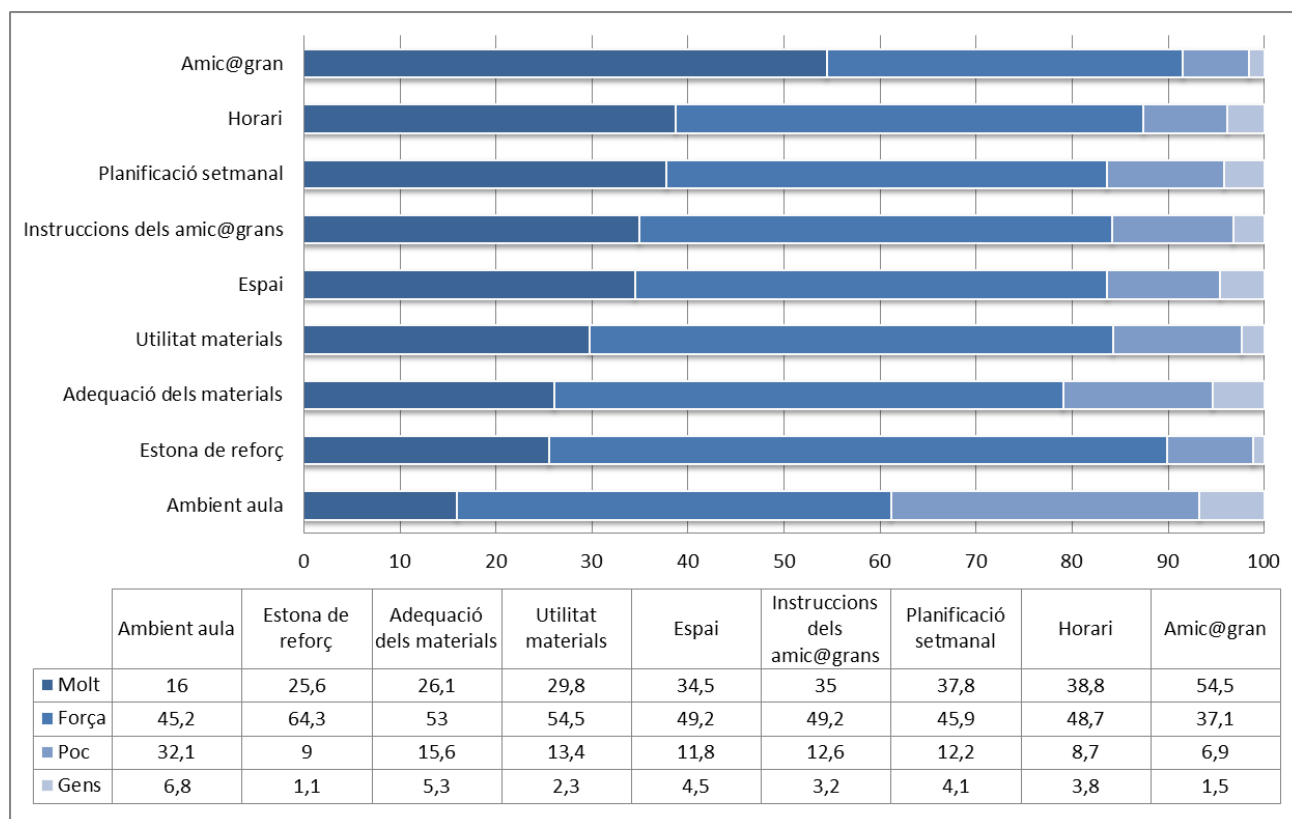

Font: Enquesta online específica

Valoració del programa Èxit Estiu 2016

Gràfic A32. Valoració dels diferents elements d'Èxit Estiu 2016

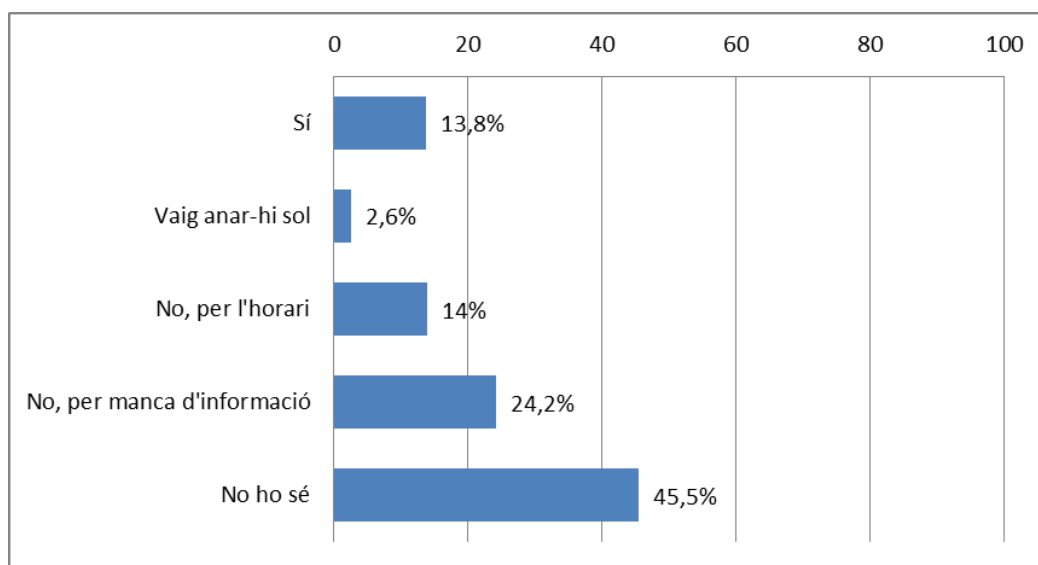
Font: Enquesta online específica

Taula A9 Disposició dels materials

Vas rebre els materials a temps?	%
Sí, a l'inici	67,1
Durant la 1a setmana d'Èxit Estiu	8,1
Durant la 2a setmana d'Èxit Estiu	7,4
Durant la 3a setmana d'Èxit Estiu	9,9
No	7,5

Font: Enquesta online específica

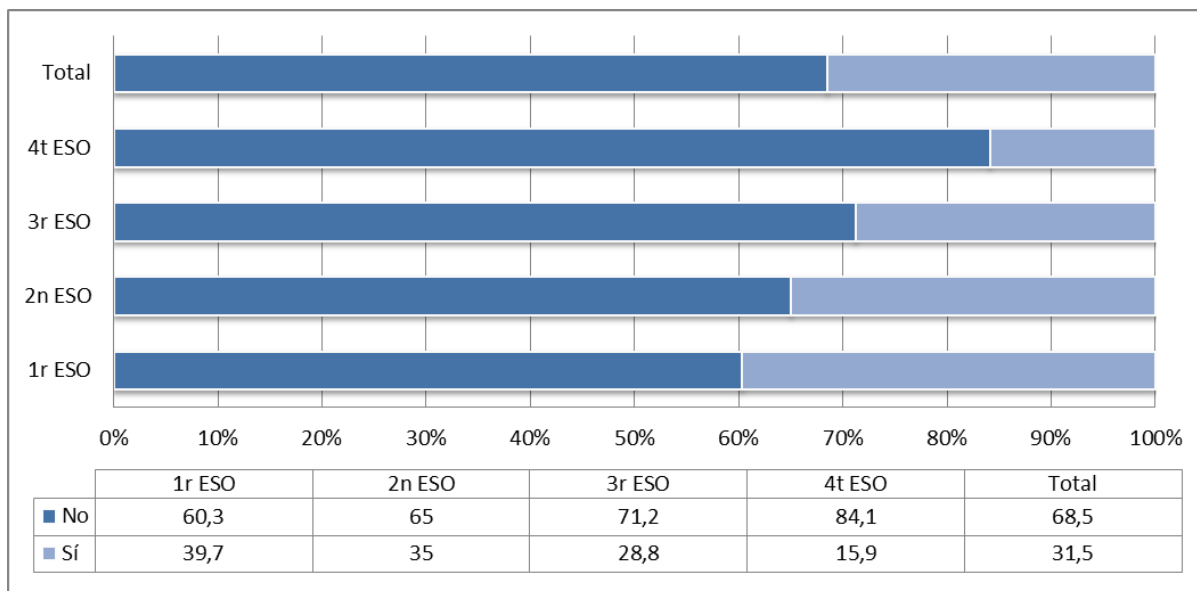
Gràfic A33. Assistència de pares/mares a la reunió inicial del programa

Font: Enquesta online específica

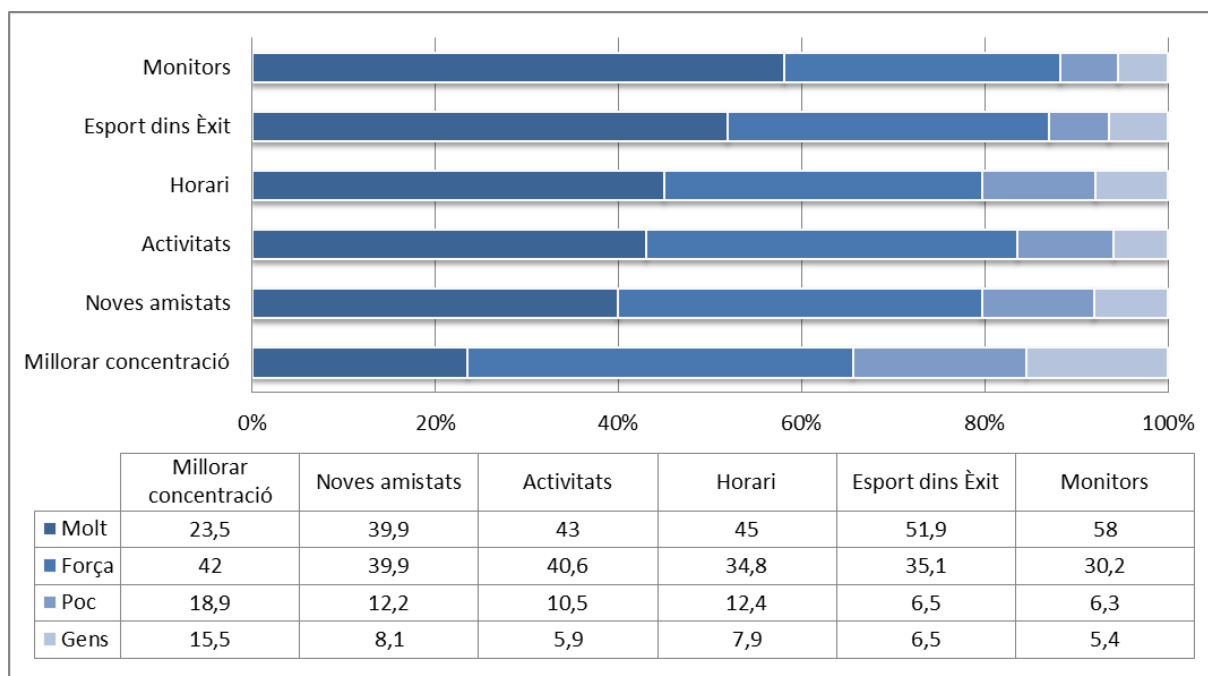
Participació i valoració de les activitats esportives

Gràfic A34. Participació en les activitats esportives del programa

Font: Enquesta online específica

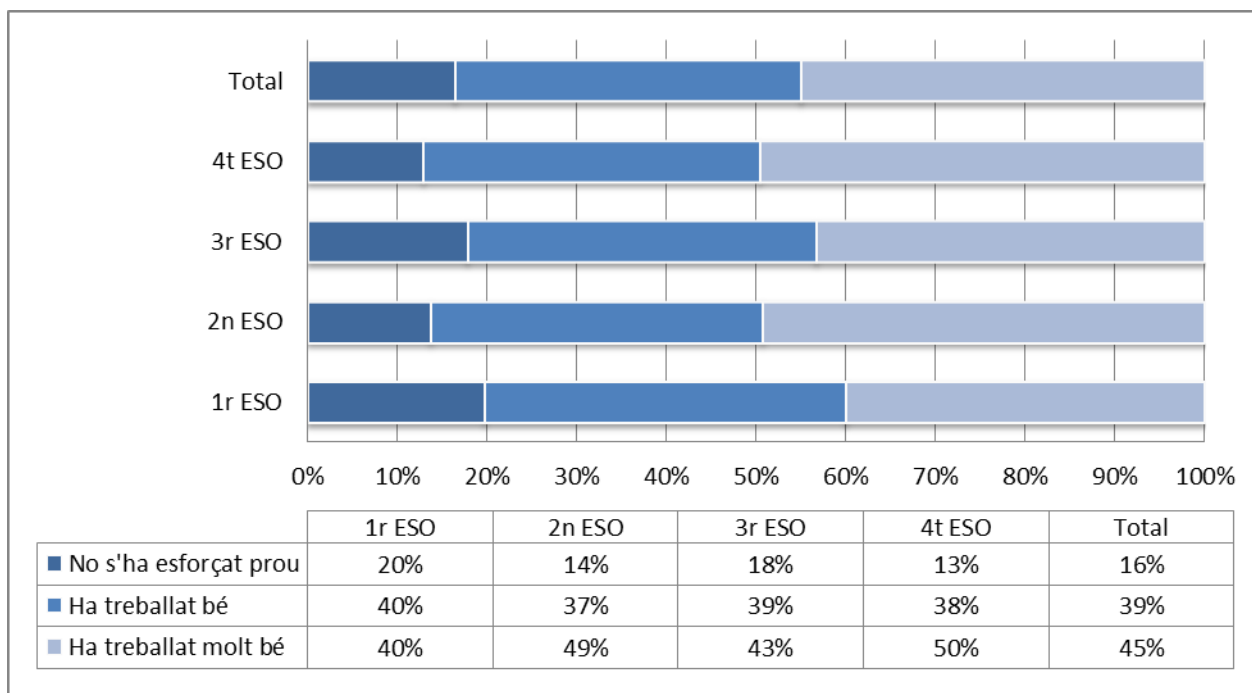
Gràfic A35. Valoració dels diferents elements de les activitats esportives

Font: Enquesta online específica

Aprofitament global del programa

Gràfic A36. Aprofitament del programa per part de l'alumne, segons informe de valoració de l'amic@gran

Font: Informes d'aprofitament

Destacats

1.325 alumnes participants a Èxit Estiu 2016-2017 (instituts públics) van respondre al qüestionari Google de característiques sociodemogràfiques, disposicions escolars i valoracions del programa.

Perfil sociodemogràfic de l'alumnat i les seves llars

- El 64% dels alumnes són nois, el 36% noies.
- El 74% de l'alumnat enquestat té el castellà com a llengua d'ús principal en l'àmbit domèstic, front del 12% el català. El 14% parla principalment alguna llengua estrangera dins la llar.
- El 60% de l'alumnat ha nascut en un país estranger (26% en països d'Amèrica Central i del Sud). El 41,4% dels pares dels alumnes i el 35,2% de les mares són d'origen estranger.
- El 78,8% de les mares i el 88,8% dels pares dels alumnes enquestats estan ocupats.
- El 42% de les mares té estudis obligatoris o menys, front un 58% amb estudis postobligatoris. Pel que fa als pares, el 44,6% té estudis obligatoris o menys i el 55,4% estudis postobligatoris. Un bon nombre d'alumnes desconeix el nivell educatiu de la mare (27,4%) i del pare (28,6%).
- El 22,4% de l'alumnat viu en llars monoparentals (20,2% només amb la mare, 2,2% només amb el pare).
- El 96% de l'alumnat té accés a internet a casa i el 89% disposa d'una taula o espai de treball adequat per fer els deures.

Situació i pràctiques a l'institut

- El 95% de l'alumnat enquestat no s'ha saltat mai cap classe o ho ha fet poques vegades, el 80,7% no ha discutit mai amb el professor o ho ha fet poques vegades, el 81% no ha estat mai castigat o ho ha estat en poques ocasions.

El 74% de l'alumnat creu que obtindrà el Graduat un cop realitzada l'avaluació extraordinària. El 19,2% no sap o no contesta.

El 49,3% dels alumnes, en cas d'aprovar l'ESO, voldria cursar un batxillerat (36% amb voluntat d'arribar a la universitat). El 26% espera fer un CFGM i el 20% no sap o no contesta.

Temps lliure

- El 77,8% de l'alumnat enquestat no ha dedicat cap hora a la setmana durant el darrer trimestre a activitats d'associacionisme i el 48,9% no s'ha dedicat a cap activitat d'aprenentatge extraescolar. El 27,6% dels alumnes ha ocupat més de 6 hores setmanals a les xarxes socials.

Valoració d'Èxit Estiu

- Tots els components del programa acostumen a ser valorats de forma força o molt positiva, amb percentatges sempre superiors al 60%.
- Els components millor valorats són l'amic@gran (el 91% dels alumnes li atorguen una valoració força o molt positiva), l'horari (87,5%) i la planificació setmanal (83,7%). Entre els components menys valorats destaca l'ambient a l'aula (el 39% el considera poc o gens adequat).
- Pel que fa als materials utilitzats en el programa, un 67,1% de l'alumnat afirma que en va poder disposar a l'inici de les activitats, un 10% no els va obtenir fins la tercera setmana i un 7,5% no va arribar a tenir-los mai.
- Amb relació a l'assistència de pare si mares a la reunió informativa inicial del programa, un 13,8% dels alumnes afirma que aquests hi van assistir, front un 28,2% que indica que no ho van fer (un 14% a causa de l'horari de la reunió, un 24,2% per manca d'informació). Alguns alumnes assistiren a la reunió sense els seus pares (2,6%), i un 45,5% desconeixen si les seves famílies hi varen participar.

Valoració de les activitats esportives

- Un 31,5% de l'alumnat enquestat va participar en el mòdul d'esports del programa; contrasta el percentatge de participants de 1r d'ESO (39,7%) amb el de participants de 4t d'ESO, força inferior (15,9%).
- Tots els components del mòdul d'esports acostumen a ser valorats de forma força o molt positiva, amb percentatges sempre superiors al 65%.
- Els components millor valorats són els monitors (88,2% valoració força o molt bona) i el fet que el mòdul s'inclogui dins d'Èxit Estiu (87%). Es valora menys positivament la capacitat de les activitats esportives d'ajudar a la concentració (el 34,4% considera que hi ajuda poc o gens).

Aprofitament global del programa

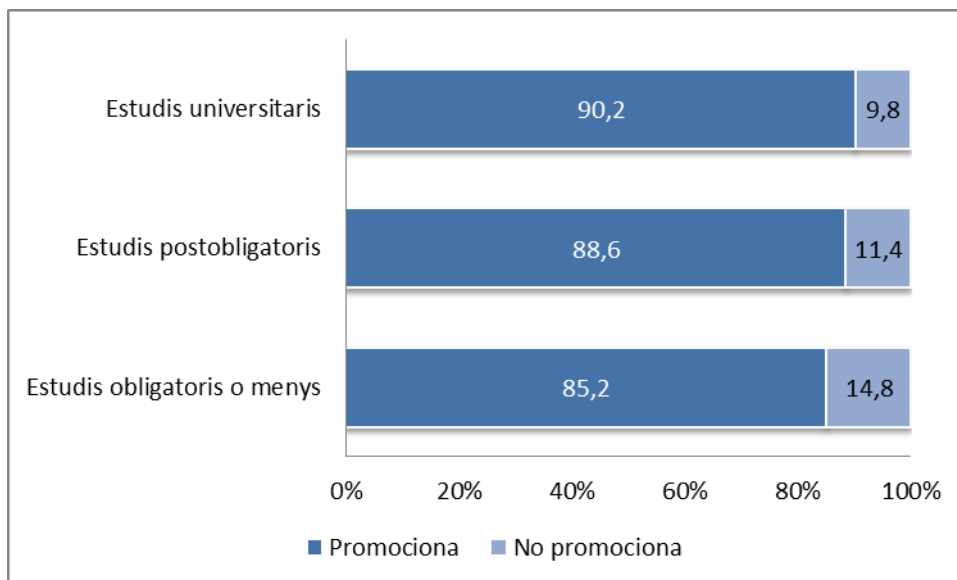
- D'acord amb l'informe de valoració dels alumnes elaborat pels amics@grans en finalitzar el programa, un 45% dels participants ha treballat molt bé, un 39% ha treballat bé i un 16% no s'ha esforçat suficient.

Creuaments amb resultats acadèmics dels participants

Els resultats que es presenten tot seguit reflecteixen el creuament entre els resultats del alumnes d'Èxit Estiu en l'avaluació extraordinària de setembre i algunes variables individuals (sociodemogràfiques i actitudinals) extretes de l'enquesta.

En concret, disposem d'informació creuada d'aquesta enquesta i de SAGA per a un total de 1.301 alumnes.

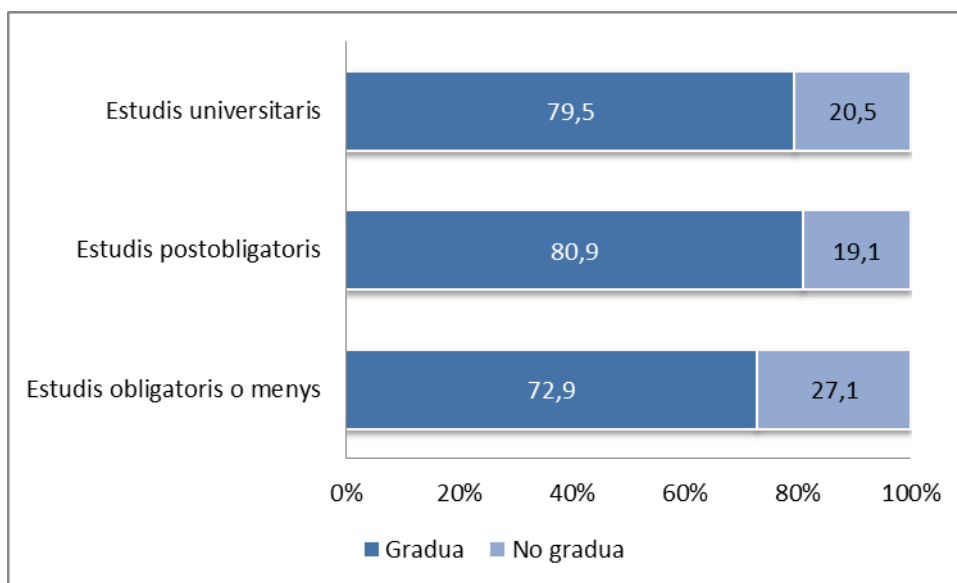
Gràfic A37. Taxa de promoció (1r, 2n i 3r ESO), segons nivell educatiu familiar. Centres públics

Font: Enquesta online específica i SAGA

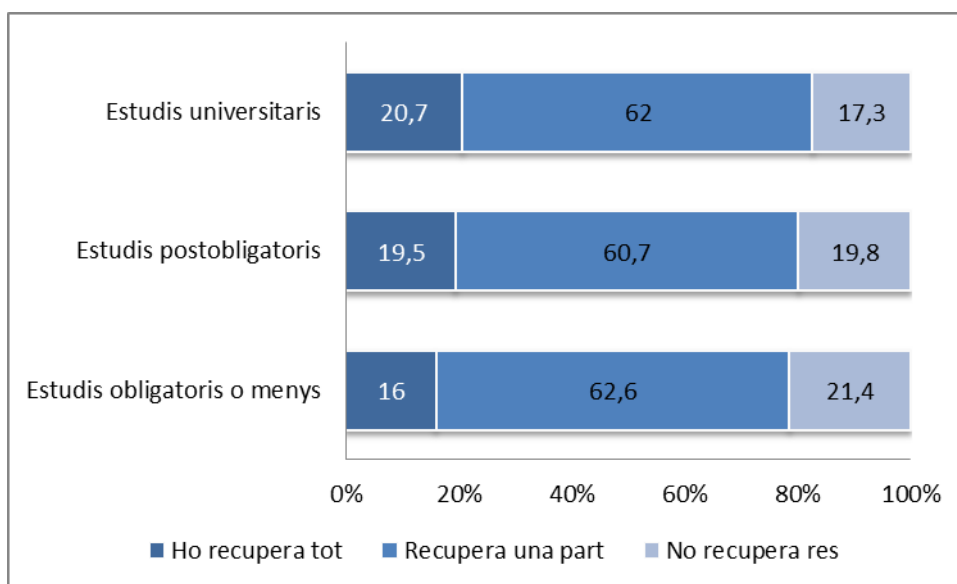

Gràfic A38. Taxa de graduació (4t ESO), segons nivell educatiu familiar. Centres públics

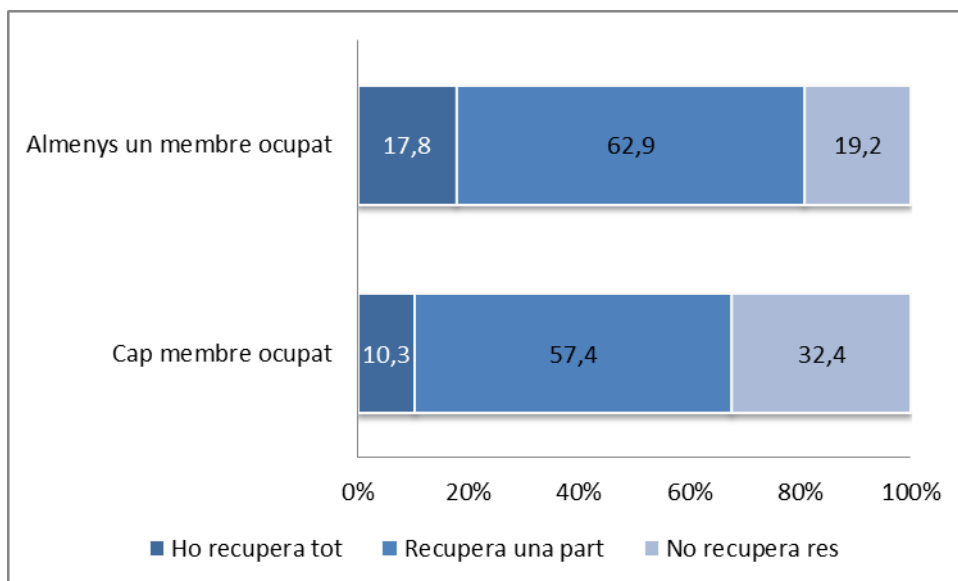
Font: Enquesta online específica i SAGA

Gràfic A39. Interval de recuperació segons nivell educatiu familiar. Total ESO. Centres públics

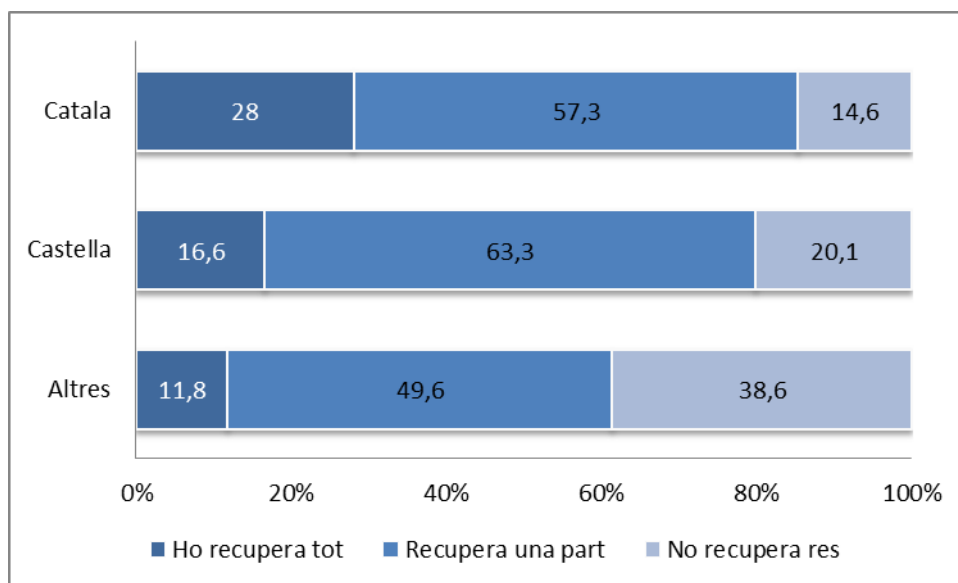
Font: Enquesta online específica i SAGA

Gràfic A40. Interval de recuperació segons ocupació de pare i mare. Total ESO. Centres públics

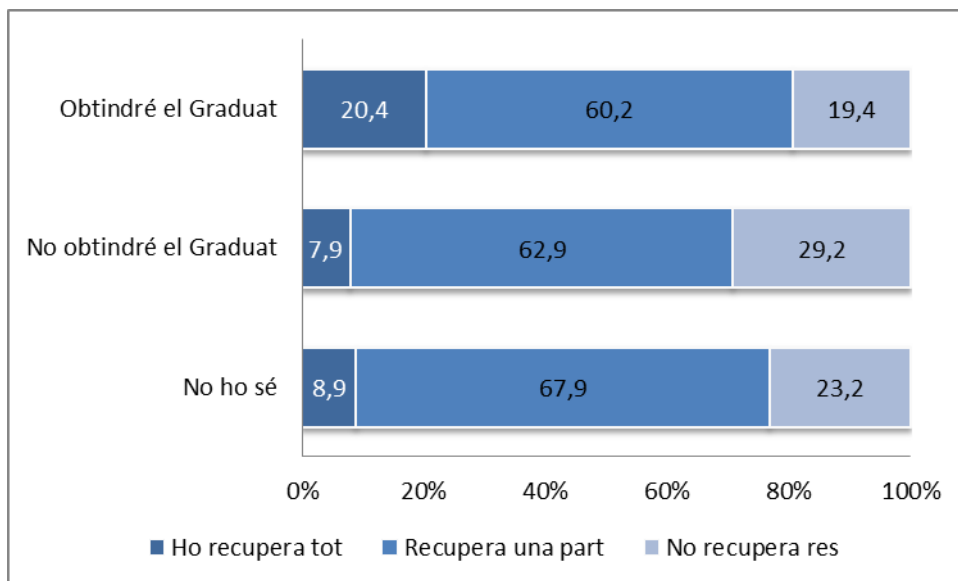
Font: Enquesta online específica i SAGA

Gràfic A41. Interval de recuperació segons llengua d'ús domèstic. Total ESO. Centres públics

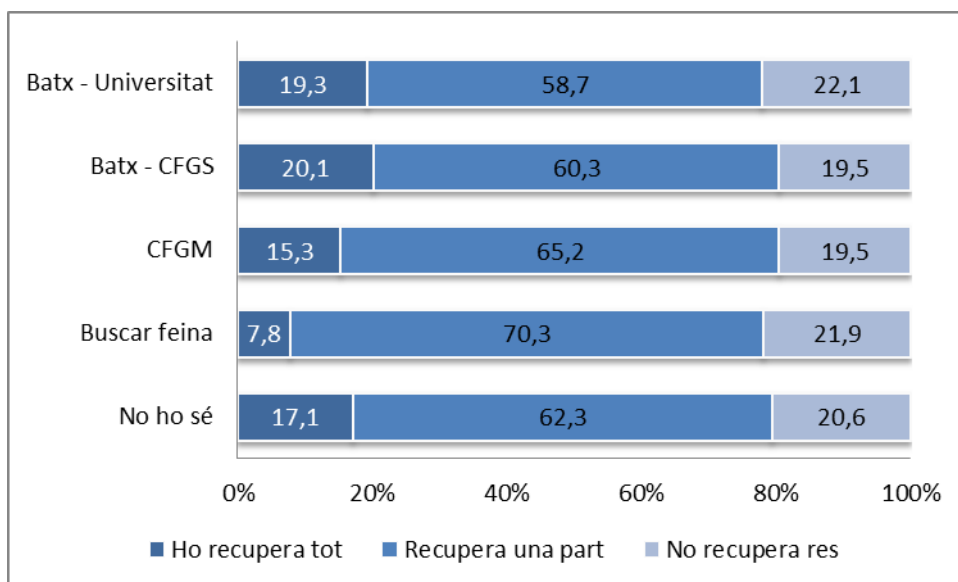
Font: Enquesta online específica i SAGA

Gràfic A42. Interval de recuperació segons expectativa d'acabar l'ESO. Total ESO. Centres públics

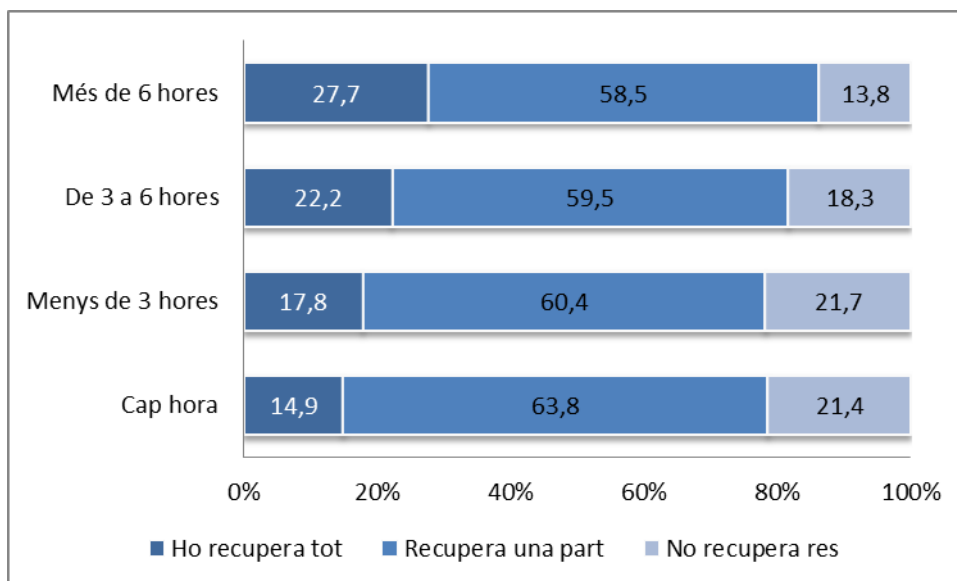
Font: Enquesta online específica i SAGA

Gràfic A43. Interval de recuperació segons preferències en cas d'aprovar l'ESO. Total ESO. Centres públics

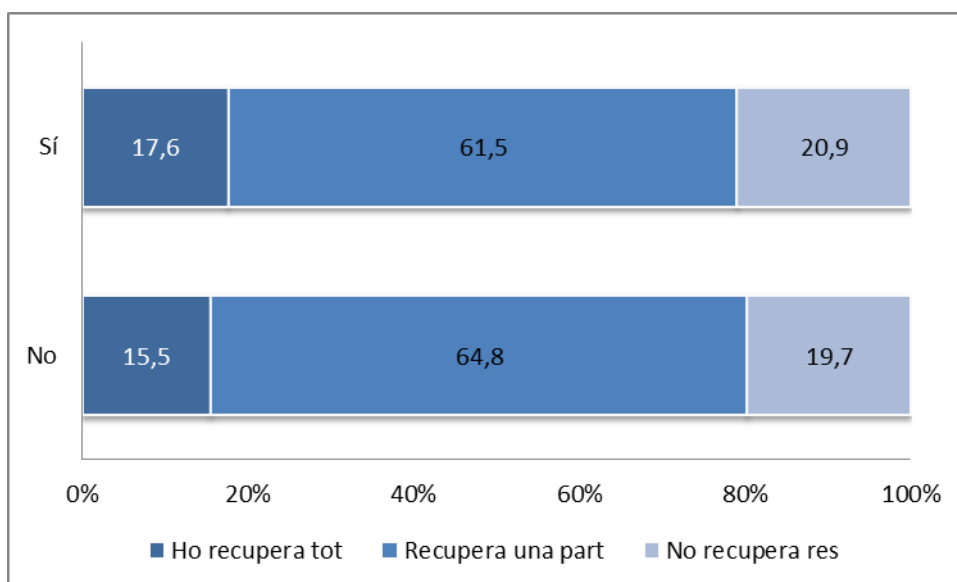
Font: Enquesta online específica i SAGA

Gràfic A44. Interval de recuperació segons temps dedicat a aprenentatges extraescolars. Total ESO. Centres públics

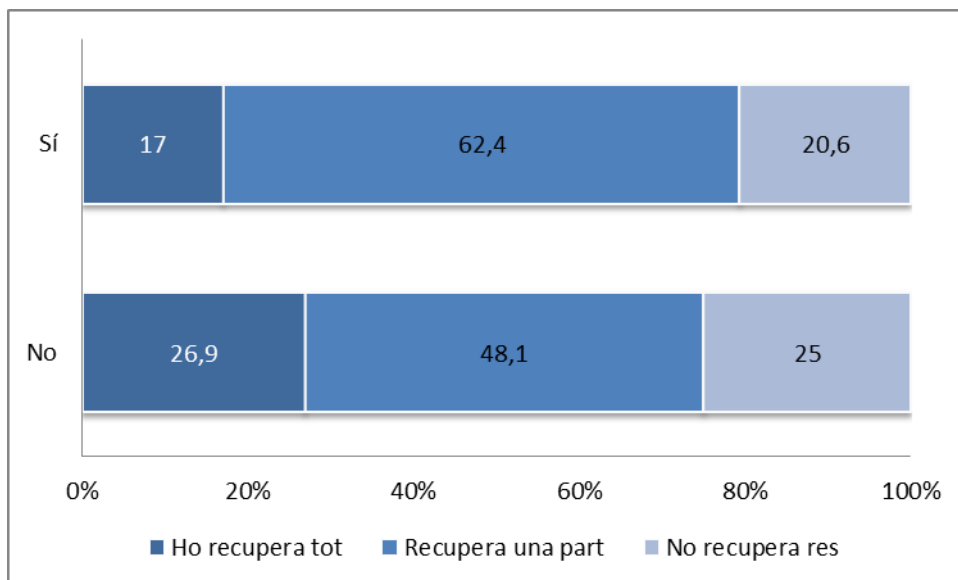
Font: Enquesta online específica i SAGA

Gràfic A45. Interval de recuperació segons disponibilitat de taula de treball. Total ESO. Centres públics

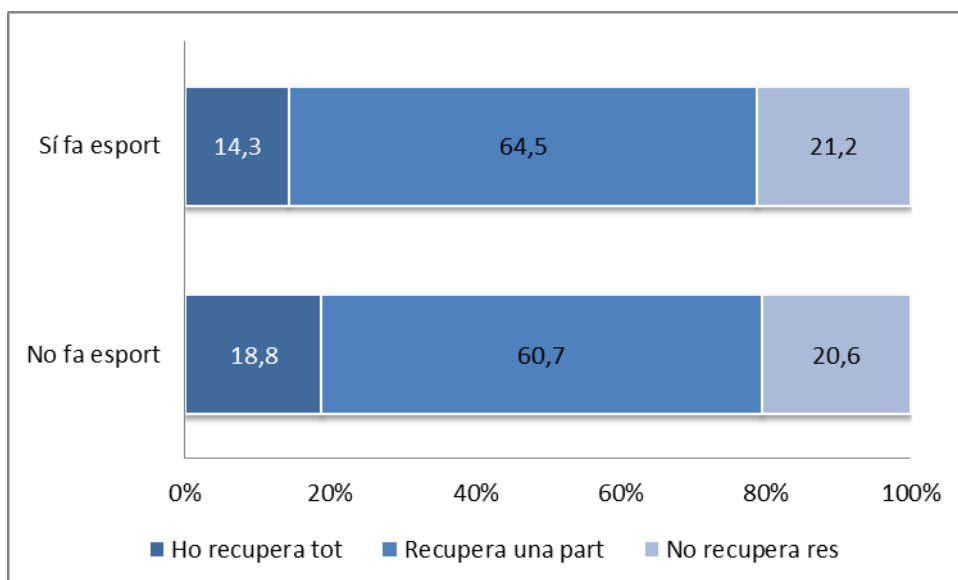
Font: Enquesta online específica i SAGA

Gràfic A46. Interval de recuperació segons disponibilitat d'accés a internet. Total ESO. Centres públics

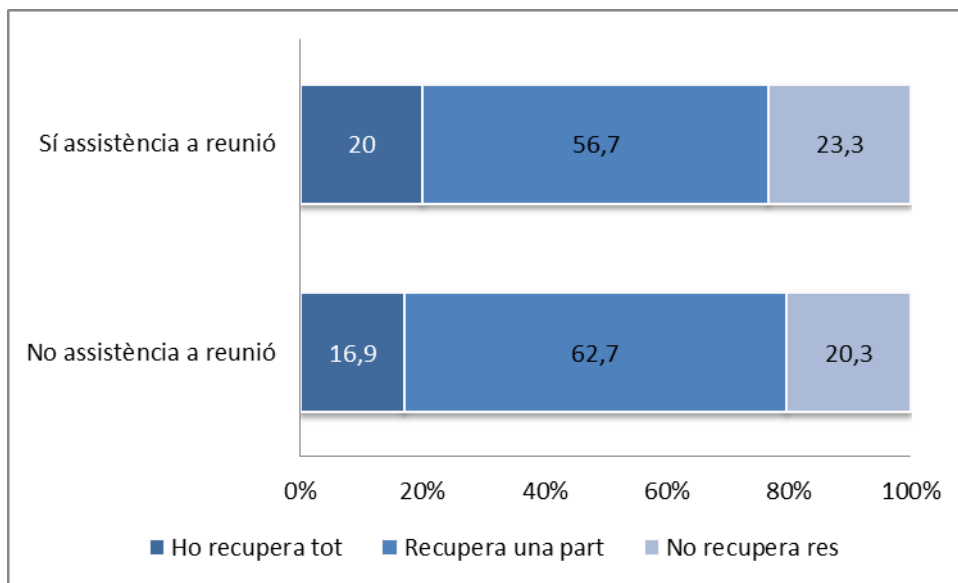
Font: Enquesta online específica i SAGA

Gràfic A47. Interval de recuperació segons participació en el mòdul d'esports. Total ESO. Centres públics

Font: Enquesta online específica i SAGA

Gràfic A48. Interval de recuperació segons assistència de la família a la reunió inicial del programa. Total ESO. Centres públics

Font: Enquesta online específica i SAGA

Destacats

Variables relacionades amb els resultats finals de curs:

- Nivell educatiu familiar (es considera el nivell superior entre pare i mare): s'observa una associació entre el fet de procedir de famílies amb estudis obligatoris o menys i el fet de no promocionar o no obtenir el Graduat. Per exemple, un 27,1% dels alumnes amb famílies amb baix nivell d'estudis no aconseguen el Graduat, contra 20,5% el dels alumnes de famílies universitàries.
- Ocupació de pare/mare: el 32,4% dels alumnes amb cap membre familiar ocupat no recupera cap assignatura al setembre; aquest percentatge disminueix fins al 19,2% quan almenys un membre de la llar treballa.
- Llengua d'ús domèstic: el 38,6% dels alumnes que no parlen ni català ni castellà en l'àmbit domèstic no recupera cap assignatura al setembre; contra el 14,6% dels alumnes que tenen el català com a primera llengua d'ús domèstic.
- Expectatives d'acabar l'ESO: el 29,2% dels alumnes que creuen que no obtindran el Graduat d'ESO no recuperen res al setembre, un percentatge molt superior al dels que creuen que sí l'obtindran (19,4%).
- Preferències en cas d'aprovar l'ESO: el 19,3% dels alumnes que volen cursar un batxillerat per arribar a la universitat ho recupera tot al setembre, contra el 7,8% dels alumnes que es plantegen buscar feina.
- Participació en activitats d'aprenentatge extraescolar: el 27,7% dels alumnes que dediquen més de 6 hores setmanals a activitats extraescolars d'aprenentatge ho recuperen tot al setembre; aquest percentatge cau fins al 14,9% entre els alumnes que no hi dediquen cap hora.

Variables poc o gens relacionades amb els resultats finals de curs:

- Tenir o no tenir taula de treball a casa.
- Tenir o no internet a casa.
- Participar o no en el mòdul d'esports del programa.
- Haver assistit la família a la reunió inicial del programa.

Annex 3. Dobles diferències: model general

Taula A10. Model DiD, amb el conjunt d'outcomes i paràmetres explicatius considerats

Variables	Promociona/ gradua	Recupera totes les assignatures	Assignatures recuperades	Troncals recuperades	Aprova Mates	Aprova Català	Aprova Castellà	Aprova Anglès	Aprova FiQ	Aprova Biologia	Aprova C. socials
Participant	-0,237 (0,217)	0,583 (0,762)	-4,302 (3,228)	-1,770 (1,714)	0,037 (0,210)	-1,124 (1,274)	0,270 (1,019)	-2,159* (1,171)	0,120 (0,223)	3,520 (2,243)	-0,170 (0,331)
Temps	0,020 (0,057)	-0,013 (0,044)	-0,262 (0,297)	-0,136 (0,126)	-0,032 (0,060)	-0,065 (0,060)	-0,015 (0,051)	-0,057 (0,085)	0,045 (0,178)	-0,073 (0,143)	-0,123 (0,097)
Interacció (DiD)	0,017 (0,021)	0,032* (0,019)	0,186** (0,075)	0,104** (0,044)	0,004 (0,024)	0,084*** (0,026)	0,032 (0,025)	0,067** (0,029)	0,072 (0,073)	0,105* (0,061)	0,050 (0,036)
Total suspeses (juny)	-0,077*** (0,003)	-0,024*** (0,002)	-0,097*** (0,009)	-0,194*** (0,006)	-0,026*** (0,002)	-0,050*** (0,003)	-0,044*** (0,003)	-0,039*** (0,003)	-0,052*** (0,013)	-0,041*** (0,014)	-0,055*** (0,003)
Total suspeses troncals (juny)	-0,076** (0,031)	0,001 (0,014)	0,175 (0,329)	0,192 (0,213)	0,084 (0,060)	-0,158*** (0,049)	-0,052** (0,024)	-0,036*** (0,011)	-0,049 (0,047)	-0,037 (0,052)	-0,023 (0,065)
Suspèn Matemàtiques (juny)	0,033 (0,034)	-0,087*** (0,017)	0,018 (0,330)	0,142 (0,214)	0,000	0,201*** (0,052)	0,027 (0,029)	0,034* (0,017)	-0,031 (0,063)	-0,047 (0,069)	0,033 (0,067)
Suspèn Català (juny)	0,048 (0,033)	-0,029 (0,014)	0,071 (0,333)	0,223 (0,216)	-0,103* (0,060)	0,000	0,019 (0,026)	0,027** (0,013)	0,053 (0,080)	-0,047 (0,073)	0,011 (0,067)
Suspèn Castellà (juny)	0,046 (0,032)	-0,019 (0,017)	-0,002 (0,330)	0,198 (0,214)	-0,107* (0,061)	0,142*** (0,053)	0,000	-0,006 (0,018)	-0,023 (0,065)	0,000	-0,004 (0,068)
Suspèn Anglès (juny)	0,053 (0,034)	-0,050*** (0,017)	-0,029 (0,331)	0,150 (0,214)	-0,109* (0,061)	0,147*** (0,051)	0,036 (0,028)	0,000	0,098 (0,063)	-0,018 (0,072)	0,013 (0,066)

Variables	Promociona/ gradua	Recupera totes les assignatures	Assignatures recuperades	Troncals recuperades	Aprova Mates	Aprova Català	Aprova Castellà	Aprova Anglès	Aprova FiQ	Aprova Biologia	Aprova C. socials
Suspèn FiQ (juny)	0,092*** (0,035)	0,010 (0,021)	0,029 (0,338)	0,169 (0,220)	-0,069 (0,066)	0,168*** (0,056)	0,092*** (0,033)	0,041 (0,030)	0,000	0,121* (0,067)	0,037 (0,072)
Suspèn Biologia (juny)	0,087** (0,039)	-0,050** (0,022)	-0,008 (0,337)	0,056 (0,221)	-0,118* (0,066)	0,195*** (0,056)	0,057* (0,032)	0,034 (0,028)	0,102* (0,058)	0,000	0,047 (0,073)
Suspèn C. socials (juny)	0,025 (0,034)	-0,023 (0,016)	0,003 (0,330)	0,199 (0,214)	-0,121** (0,060)	0,103* (0,053)	0,007 (0,028)	0,016 (0,018)	0,000	-0,005 (0,070)	0,000
Renda familiar mitjana (barri)	-0,006* (0,003)	0,001 (0,003)	-0,036** (0,018)	-0,013* (0,007)	0,002 (0,004)	-0,004 (0,005)	0,000 (0,003)	-0,013** (0,005)	-0,008 (0,015)	-0,010 (0,009)	-0,014* (0,007)
% estudis obligatoris o menys (barri)	1,001 (2,010)	-1,357 (1,611)	-6,906 (1,020)	-2,343 (4,357)	-3,021 (1,970)	1,370 (2,327)	-0,777 (2,092)	-0,237 (2,881)	-1,026** (4,489)	-1,554*** (3,022)	-0,918 (3,352)
% índex d'atur (barri)	-0,017 (0,379)	-0,097 (0,342)	-0,443 (1,234)	0,189 (0,729)	-0,018 (0,394)	0,265 (0,495)	0,037 (0,432)	-0,218 (0,468)	-1,966 (1,929)	-2,791** (1,280)	0,377 (0,612)
% immigració (barri)	0,577 (1,532)	1,846 (1,351)	-2,535 (6,136)	-0,217 (3,111)	1,632 (1,690)	1,745 (1,827)	1,829 (1,845)	-4,620** (2,332)	9,433* (5,109)	5,190 (3,609)	-2,367 (2,624)
1r ESO	0,012 (0,014)	-0,038** (0,015)	0,192*** (0,040)	0,060** (0,028)	0,000 (0,016)	0,055*** (0,019)	0,027 (0,017)	0,014 (0,016)	0,000	0,000	0,033* (0,020)
2n ESO	0,000 (0,013)	-0,065*** (0,015)	0,170*** (0,041)	0,039 (0,027)	-0,024 (0,015)	0,048*** (0,017)	0,015 (0,015)	0,010 (0,015)	0,000	0,000	0,026 (0,020)
3r ESO	0,038*** (0,014)	-0,066*** (0,016)	0,221*** (0,044)	0,080*** (0,030)	-0,038** (0,017)	0,068*** (0,018)	0,024 (0,017)	0,027 (0,018)	0,000	0,000	0,063** (0,025)
Participa Èxit Curs (curs/institut)	-0,029 (0,036)	-0,052** (0,022)	-0,077 (0,111)	-0,099 (0,070)	-0,016 (0,032)	-0,010 (0,038)	-0,063 (0,047)	-0,055 (0,040)	-0,340*** (0,063)	-0,145* (0,078)	-0,047 (0,076)

Variables	Promociona/ gradua	Recupera totes les assignatures	Assignatures recuperades	Troncals recuperades	Aprova Mates	Aprova Català	Aprova Castellà	Aprova Anglès	Aprova FiQ	Aprova Biologia	Aprova C. socials
% nac. espanyola (curs/institut)	0,156* (0,079)	0,063 (0,082)	-0,148 (0,381)	0,122 (0,197)	-0,006 (0,096)	-0,039 (0,088)	0,090 (0,090)	-0,033 (0,135)	0,489 (0,582)	1,404*** (0,325)	-0,029 (0,154)
% països rics (curs/institut)	0,155 (0,101)	0,020 (0,095)	0,274 (0,486)	0,277 (0,253)	-0,056 (0,126)	0,110 (0,119)	0,068 (0,107)	0,118 (0,167)	0,035 (0,517)	2,533*** (0,368)	0,049 (0,204)
% nois (curs/institut)	-0,181* (0,096)	-0,186** (0,082)	-0,280 (0,428)	-0,461** (0,210)	-0,176* (0,102)	-0,410*** (0,120)	-0,065 (0,105)	-0,168 (0,114)	0,212 (0,412)	-0,978*** (0,286)	-0,159 (0,148)
% repetidors (curs/institut)	-0,036 (0,065)	0,092 (0,074)	0,338 (0,250)	0,079 (0,148)	0,003 (0,069)	0,021 (0,084)	0,024 (0,084)	-0,003 (0,090)	-0,077 (0,360)	-0,274 (0,395)	0,141 (0,109)
(Cons.)	1,045 (0,700)	0,282 (0,685)	1,077* (5,651)	4,131* (2,165)	1,448* (0,773)	1,499 (1,106)	0,524 (0,799)	4,031*** (1,453)	5,652** (2,217)	3,874 (2,374)	2,255 (1,513)

S'inclouen dummies per institut; errors estàndard clusteritzats por cohort.

* Significatiu al 90% de confiança; ** significatiu al 95% de confiança; *** significatiu al 99% de confiança

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SAGA.